VIOREL OLIVIAN PAȘCANU

ADEVĂRATA VIAȚĂ DE DUPĂ MOARTE

II 336.017

Cum putem dobândi fericirea veșnică

POLIROM

BIBL. CENTR. UNIV.
„M. EMINESCU" IAȘI
II 336.017

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

222

Colecţia HEXAGON

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

• Spiritismul • Reincarnarea • Paranormalul • Opinii asupra nemuririi • Legile divine • Cultul morţilor

---

Mulţi cred că moartea reprezintă sfârşitul vieţii; în realitate însă moartea constituie doar trecerea spre planul superior al existenţei veşnice. Credinţa creştină consideră că omul este compus din trup şi suflet. Trupul, despărţindu-se de suflet, se întoarce în pământul din care este făcut, iar sufletul se întoarce la Dumnezeu, care l-a creat.

© 2000 by Editura Polirom Iaşi

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Copou, nr. 4, P.O. BOX 266, 6600
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale:
PAŞCANU, VIOREL OLIVIAN
Adevărata viaţă de după moarte / Viorel Olivian Paşcanu. -
Iaşi: Polirom, 2000
192 p.; 21 cm. - (Hexagon. La limita cunoaşterii)

ISBN: 973-683-570-7

237

Printed in ROMANIA

BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

VIOREL OLIVIAN PAŞCANU

221.995

ADEVĂRATA VIAŢĂ DE DUPĂ MOARTE

ALE

014960
B.C.U. - IASI

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

POLIROM
2000

237
133
606
a Moarte
x Viața viitoare
BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

1. INTRODUCERE

Desigur că cineva mă va întreba, nu fără ironie:

„Ce s-a întâmplat? Ţi-ai epuizat toate informaţiile cu privire la medicina naturistă şi acum abordezi altă temă – moartea?".

„Nu, îi voi răspunde. Aş putea scrie încă multe cărţi despre medicina naturistă, dar am elaborat această lucrare tocmai din convingerea că informaţiile pe care le conţine vor contribui la menţinerea sau la restabilirea echilibrului energetic ce conduce la sănătatea optimă şi totodată pregăteşte destinul omului..."

Celălalt va ridica din umeri.

„Nu prea văd cum o carte despre moarte, adică despre dispariţia, distrugerea, descompunerea omului, stare la care mulţi refuză să se gândească, poate avea aceste efecte."

„Ai citit-o?"

„Nu..."

„Mi-am închipuit. Faci parte din categoria celor care condamnă un autor chiar dacă nu l-au citit. Unii o fac ca să pară grozavi, alţii din răutate; mai sunt cei care îl cunosc personal pe autor şi aprecierea lor se rezumă la replica: «Îl cunosc», însoţită uneori de un gest de lehamite, ca şi cum simplul fapt că acesta îi salută, le răspunde la salut sau schimbă cu ei câteva vorbe este suficient pentru a-i acorda calificativul de imbecil."

„Nu, dar..."

„Cumperi medicamente?", îl voi lua repede.

„Când este cazul, desigur..."

„Şi dai bani pe ele?"

„Desigur."

„Ei bine, această carte se vrea un medicament atât pentru cei sănătoşi, cât şi pentru cei bolnavi sau pentru cei de vârsta a treia. Ca şi celelalte cărţi scrise de mine, este un fel de manual practic. Nu glumesc şi nici nu exagerez."

Ştim bine că un om suferind de o afecţiune gravă sau cronică, mai ales dacă este în vârstă, e măcinat de două forme de tensiune psiho-morală, care îi agravează starea uneori în mod hotărâtor.

Acestea sunt:

- senzaţia de singurătate, chiar dacă este înconjurat de cei apropiaţi, deoarece simte că are un statut diferit de aceştia şi este aproape convins că ei nu îl înţeleg şi nu îşi dau seama ce se petrece în şi cu el, de multe ori văzând în bunele lor intenţii o prognoză a sfârşitului său apropiat;
- frica de moarte, de dispariţie sau de o descompunere oribilă, faţă de care eul său se revoltă, ori de un proces misterios într-o nouă lume, unde va trebui să răspundă pentru ce a făcut sau nu a făcut în viaţa terestră, urmând să-şi capete răsplata sau pedeapsa, şi în ambele cazuri cel în cauză este copleşit, manifestându-se printr-o stare amorfă de plantă sau prin crize de disperare, de zbucium şi revoltă.

Ei bine, în această carte îmi propun să prezint cum aceste forme de tensiune psiho-morală pot fi mult diminuate sau chiar înlăturate, prin:

- credinţa în existenţa unei divinităţi, cu care poţi comunica oricând şi care te poate proteja, astfel că senzaţia de părăsire, de abandonare nu îşi mai găseşte locul, divinitatea devenind un reazem moral sigur şi solid;
- credinţa în nemurirea sufletului, bazată pe convingerea că viaţa terestră nu este decât o fază de pregătire pentru existenţa veşnică.

Iată deci modul cum recomandările din această carte pot influenţa pozitiv un bolnav care, dobândind astfel un moral viguros, poate să se împotrivească cu mai multă vigoare afecţiunii de care suferă, favorizând astfel ameliorarea sau vindecarea ei. Aceste recomandări, o dată însuşite, au un efect benefic şi asupra celui aflat în preajma morţii, făcându-l să o accepte fără teamă.

În ceea ce îi priveşte pe cei tineri şi sănătoşi, această carte le deschide un alt orizont asupra scopului vieţii şi le propune să introducă în viaţa şi gândirea lor câteva corective menite să le influenţeze benefic destinul din viaţa aceasta şi pe cel din viaţa viitoare.

În copilărie şi adolescenţă se pune rar problema morţii, cel mult ca formă de constatare sau obligaţie socială, atunci când aflăm că a murit un cunoscut sau o rudă mai îndepărtată şi avem datoria să participăm la înmormântare, ori suferim dacă ne moare cineva drag şi apropiat, dar ideea că şi noi am putea muri este foarte vagă şi confuză; suntem convinşi, deşi raţiunea ne spune altceva, că vom fi scutiţi de o astfel de experienţă neplăcută şi traumatizantă, deoarece energia pe care o avem ne dă senzaţia de veşnicie.

Moartea unui tânăr pare un accident rar.

Când suntem maturi problema morţii începe să ne preocupe, dar nu ne gândim prea mult la ea, deoarece inconştientul nostru, care uneori ne minte pentru propria noastră linişte, ne şopteşte să nu fim îngrijoraţi fiindcă, fără îndoială, medicina va descoperi o serie de remedii care vor prelungi viaţa până la cel puţin o sută de ani sau care vor vindeca, rapid şi radical, toate bolile ce vor încerca să o curme.

După cincizeci de ani, când ne simţim declinul biologic şi pentru că remediul-minune care prelungeşte viaţa şi vindecă toate bolile nu a apărut, ideea morţii atacă cu o vigoare crescândă eul nostru, în special latura lui afectivă; devenim neliniştiţi, agitaţi, depresivi şi intrăm în perioada căutărilor, ce au o arie foarte largă, de la meditaţie până la cercetarea asiduă a unei sumedenii de cărţi, în căutarea unui răspuns la ceea ce ne frământă.

Mulţi se îndreaptă spre credinţă, pe care au practicat-o din Crăciun în Paşte sau o dată pe săptămână – de data aceasta ea devenind un fel de colac de salvare – şi de aceea merg des la biserică, spun rugăciuni, invocă protecţia divinităţii atunci când vorbesc de sănătate sau îşi fac planuri de viitor etc.

Mulţi fac acest lucru din calcul, gândindu-se că nu îi costă prea scump, material şi ca timp, dar ar putea, în condiţia existenţei lui Dumnezeu, să le asigure în prezent condiţii mai bune, iar în viitor, dacă există nemurirea, un loc onorabil în planul spiritual.

Am întâlnit oameni care merg des la biserică, cred că sunt credincioşi, dar când aduci vorba de nemurire se arată sceptici: „După ce ai murit e gata cu tine... Te aruncă în groapă şi, în afară de rudele apropiate, toţi uită de tine", a încercat să mă convingă unul dintre ei.

„Te văd în fiecare duminică la biserică. Crezi în Dumnezeu?"

„Cum să nu cred?", s-a burzuluit el.

„Atunci cum crezi în Dumnezeu şi nu crezi în promisiunile Sale făcute de Iisus? O fi făcut Iisus aceste promisiuni în scop electoral?"

„Cred, cred, dar...", a ridicat din umeri cu o figură dezorientată şi şi-a văzut de drum.

Aşa se pune problema. Dacă crezi în Dumnezeu devenit om în persoana lui Iisus, atunci în mod obligatoriu trebuie să accepţi nemurirea şi invers, dacă eşti convins că după moartea biologică există o viaţă veşnică trebuie să accepţi şi prezenţa lui Dumnezeu, care este condiţia ei, deoarece a creat-o şi o conservă prin legile Sale.

Despre toate acestea voi vorbi mai pe larg în alt capitol, dar nu înainte de a reda momentul evocat în *Sentimentul tragic al vieţii* de Miguel de Unamuno,

care, vorbind cu un om simplu, s-a declarat convins că Dumnezeu există, dar sceptic în ceea ce priveşte nemurirea, şi acesta l-a întrebat: „Atunci la ce este bun Dumnezeu?".

Închipuiţi-vă că unii se declară împotriva nemuririi, deşi sunt convinşi că Dumnezeu există, numai ca să se arate superiori „vulgului", oamenilor de rând.

Mai sunt unii care ar fi mulţumiţi ca nemurirea să nu existe.

Cândva am avut o discuţie cu un asemenea om, pensionar, fost militar.

„Nu am nici un interes să existe viaţa de apoi, deoarece sunt convins că voi avea acolo condiţii de cazare înfiorătoare."

„Cum aşa?", am tresărit eu, surprins de sinceritatea sa.

„Dacă într-adevăr există viaţa de apoi şi după moarte vine o judecată care decide locul unde vei sta..."

„Răsplata sau pedeapsa...", am completat eu.

„La mine nu se pune problema răsplăţii. Ştii bine ce meserie am avut... Într-adevăr, am respectat nişte ordine, dar asta nu mă absolvă de pedeapsă, pentru că puteam prea bine să-mi aleg o altă meserie. Este adevărat, eram tânăr, naiv, dar nici asta nu te scuteşte de pedeapsă. De aceea îmi doresc o dispariţie totală..."

„Totuşi, o apropiere de Dumnezeu..."

„Ştiu... Ar putea să-mi şteargă o serie de păcate... Nu te contrazic, dar sunt atât de multe, încât cel mai mare combinat de curăţire a sufletelor nu ar reuşi să-mi scoată nici o jumătate din pete... Mi-am ales drumul în momentul când am început să pun în aplicare, cu ură proletară, directivele de partid şi de stat."

Şi acesta este un punct de vedere, pe care îl respect în întregime.

Mai sunt şi altele.

„Sunt credincios şi sper în nemurire."

„Speri sau crezi?", am cerut o precizare.

„Sper că va fi aşa..."

„Înţeleg... dar spune-mi, când pleci cu familia la băi la Sovata speri sau crezi că vei ajunge acolo?"

„Cred, am tren... autobuz... bilete, ştiu ora exactă când voi ajunge acolo..."

„Dar pot fi şi accidente?"

„Este posibil..."

„Şi întârzieri?"

„Şi aceasta este posibil..."

„Asta înseamnă că speri să ajungi la Sovata?"

„Cu ajutorul lui Dumnezeu...", s-a grăbit interlocutorul meu.

„Însă în ceea ce priveşte viaţa viitoare nu crezi, ci doar speri, deşi ai la dispoziţie promisiunea lui Dumnezeu, care reprezintă un vehicul cât se poate de sigur..."

Se pare că interlocutorul meu avea, pe undeva, dreptate, dar nu a pus punctul pe i. Într-adevăr, nemurirea este doar posibilă nu pentru că nu ar fi sigură, ci pentru că nu orice om o merită.

Viaţa terestră ne este dată ca să ne pregătim pentru viaţa veşnică sau, dacă vreţi, pentru planul spiritual de care putem beneficia după moartea biologică, şi acesta este şi răspunsul la întrebarea: „De ce se dau remedii pentru o viaţă pământească cât mai lungă, din moment ce dincolo ne aşteaptă fericirea?" – ca să avem timp îndestulător pentru a ne desăvârşi această pregătire. Se pare că pentru mulţi viaţa terestră nu înseamnă fericire, ci, dimpotrivă, suferinţă, deziluzii, frământare. Sfânta Tereza de Ávila spunea cu umor că viaţa pământească este o noapte proastă într-un han prost, şi nu greşea. Afirmaţia ei este valabilă atât în cazul celor bogaţi, cât şi pentru cei săraci, primii dându-şi seama de acest adevăr atunci când ajung bătrâni şi se îmbolnăvesc.

Am cunoscut pe cineva, foarte bogat, care, îmbolnăvindu-se de o boală incurabilă, mormăia: „Asta nu este drept... Să ai bani şi să nu poţi face nimic...".

În această carte, pe lângă prezentarea scopului vieţii şi a destinului pe care fiecare şi-l construieşte singur, în partea a doua voi adăuga o serie de recomandări privind corectivele pe care fiecare trebuie să le introducă în viaţa sa şi care nu sunt greu de aplicat pentru cei ce nu sunt obsedaţi să acumuleze valori materiale, faimă sau putere.

În legătură cu această ultimă condiţie, trebuie să remarc că aplicarea lor devine o reală problemă pentru cei care suferă de egoism şi optează pentru câţiva ani de plăceri biologice în schimbul renunţării la o existenţă veşnică şi fericită. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul ignoranţilor, care îşi trăiesc viaţa fără să ştie ce se întâmplă cu ei şi care este viitorul lor.

Lucrarea se adresează, de asemenea, rudelor şi prietenilor celor muribunzi sau decedaţi, pentru a-i face să înţeleagă că, în condiţiile în care sunt pregătiţi, cei apropiaţi lor vor avea o existenţă veşnică şi fericită şi ca atare lacrimile, tânguirile, crizele de disperare nu au nici o justificare, ci amplifică zbuciumul muribundului care le percepe sau îi dăunează celui mort deoarece pun la îndoială promisiunea divină care îl însoţeşte.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

Dacă persoanele respective nu sunt pregătite, aceasta este consecinţa unei opţiuni şi, oricare ar fi ea, nu poate fi schimbată prin intervenţia noastră, chiar dacă ne rugăm pentru ei, chiar dacă le facem parastase sau o înmormântare fastuoasă.

Există o artă de a muri şi o tehnică ce ar trebui învăţată încă din tinereţe. Ca orice tehnică, ea presupune exerciţiu. Nu cere timp sau sacrificii deosebite, ci renunţarea la plăcerile nocive, care au o influenţă negativă nu numai asupra destinului din viaţa viitoare, ci şi asupra celui din această viaţă, determinând apariţia prematură a unor afecţiuni.

Nimeni nu poate să se considere cu adevărat fericit, datorită bogăţiei, faimei, puterii sau traiului liniştit, înainte de moarte şi aceasta ne obligă să ne pregătim cât mai bine pentru respectivul moment.

Ştiţi bine cu câtă ardoare şi migală ne pregătim pentru vacanţă sau pentru o călătorie şi este de mirare că neglijăm tocmai pregătirea pentru „marea călătorie".

„De doi ani mă pregătesc, strâng bani pentru această vacanţă", spun mulţi.

Ei bine, vacanţa aceasta este de 14 zile. Nu condamn o astfel de pregătire şi nici nu minimalizez bucuria ei, dar mă întreb de ce ne lăsăm atât de greu convinşi să ne pregătim pentru vacanţa veşnică şi fericită, mai ales că aceasta nu implică vreo cheltuială.

În prima parte voi trece în revistă argumentele care pledează pentru o existenţă după moartea biologică, iar în a doua voi face o serie de recomandări cu privire la corectivele pe care trebuie să le introducem în viaţa noastră (dacă nu am făcut-o până acum), la gândirea şi tehnica pe care trebuie să ni le însuşim şi care presupun totala încredere în Divinitate, în protecţia şi promisiunile ei, la modul de a vedea „dincolo", cât şi la criteriile în funcţie de care trebuie să ne alegem călăuza ce ne va conduce în lumea aceea.

Uneori stau la fereastră şi privesc trecătorii, tineri, adulţi, bătrâni, fiecare preocupat de ceea ce consideră el că este mai important: tinerii de cariera ce îi aşteaptă, alţii de sex, adulţii de asigurarea existenţei zilnice a familiei, de „învârteli" sau afaceri; bătrânii se gândesc la reumatism, sunt îngrijoraţi că nu se descurcă cu pensia sau se refugiază în trecut. Nici unul nu se gândeşte însă că într-un viitor mai mult sau mai puţin apropiat – peste cincizeci de ani, peste cinci ani, peste cinci luni sau chiar a doua zi – va trebui să suporte moartea biologică şi că unul dintre principalele sale interese ar trebui să fie pregătirea pentru acest salt, pregătire care nu trebuie să fie dominată de obsesie sau teamă, ci să se confunde cu un anumit mod de viaţă.

„Eu am un principiu, îmi va zice cineva. Viii cu viii, morţii cu morţii."

„Nu ştiu dacă acest principiu este chiar atât de avantajos pentru cel care îl aplică. A ignora morţii, ca pe ceva inutil, înseamnă a ignora planurile în care se află ei, unde vei ajunge şi tu şi s-ar putea să fii primit cu aceeaşi indiferenţă, rămânând suspendat între două lumi, cea din care ai ieşit şi cea în care vrei să intri, dar fără să găseşti un suport..."

„Dacă aş fi sigur..."

„Eu sunt sigur. De altfel, voi prezenta dovezi în legătură cu existenţa acestor planuri începând chiar cu următorul capitol. Şi o voi face imediat, deoarece am impresia că m-am lungit prea mult cu această introducere, pe care am dorit-o cât mai scurtă..."

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. SPIRITISMUL

Totul a început în anul 1848, în satul Hydesville din SUA. Aici trăia familia Fox cu cele trei fete – Kate, Margaret şi Leah; acestea au început să audă tot felul de zgomote ciudate şi au bănuit că sunt cauzate de o entitate nevăzută. Margaret a elaborat un alfabet cu ajutorul căruia a intrat în comunicare cu ea şi a aflat astfel că era spiritul unui negustor ambulant ucis şi îngropat în beciul casei.

Toţi au căutat cadavrul, dar nu l-au găsit; şi totuşi, în 1910, când casa a fost demolată, la temelie s-a descoperit un schelet.

Acest mod de comunicare cu spiritele s-a răspândit în toată lumea şi s-a numit spiritism. Practicanţii spiritismului pot fi împărţiţi în două categorii.

Prima, puţin numeroasă, este compusă din oameni de ştiinţă şi cultură, care au căutat să obţină răspunsuri prin metode riguros controlate, obţinând rezultate care nu pot fi puse sub semnul îndoielii.

Este vorba de personalităţi ca William Crookes, Russell Wallace, Zöllner, Fechner, Hare, De Mayern, Barret, Oxon, Ostrogvadski, Gladstone, Edison, Lombroso, Pierre Janet, Charles Richet, William James, Morselli, Oliver Lodge, Carrington, Gramont, Aksakoff, Victor Hugo, Trolloppe, Longfellow, Théophile Gautier, la noi Hasdeu, deci medici, fizicieni, astronomi, psihiatri, literaţi ale căror seriozitate şi bună-credinţă sunt certe.

În experienţele lor au recurs la persoane cu proprietăţi de medium, de mijlocitori între lumea spirituală şi cea materială, recunoscute pe plan mondial, cum ar fi Elena Petrovna Blavatsky, Nely Mihailovna, Florence Cook, Eusepia Paladino, Rudy Schneider, Arthur Ford, Mina Cradon, Pearl Curran, D.D. Home, Carlos Mirabelli.

Au fost realizate experienţe uluitoare. William Crookes, cu ajutorul mediumului Cook, a reuşit să materializeze spiritul decedatei Kate King,

să-l fotografieze şi să-i ia mulaje. Cu ajutorul mediumului Home a reuşit să facă o armonică să cânte fără să fie atinsă de cineva.

Academicianul Russell Wallace a fotografiat materializarea spiritului mamei sale şi i-a demonstrat autenticitatea prin deviaţia de buză de care aceasta suferise în viaţă. Prin mediumul Nicol a adus într-o încăpere care avea uşile închise flori şi fructe.

Astronomul Zöllner, inventatorul astrofotometrului, a obţinut pe făină şi funingine urmele tălpilor spiritelor chemate.

La 30 septembrie 1985, Klaus Schreiber şi-a fotografiat rudele defuncte şi, curios, pe placă i-a apărut şi chipul lui Romy Schneider.

Mediumul Eusepia Paladino i-a adus lui Cesare Lombroso, celebrul criminalist, spiritul mamei sale, care i s-a adresat: *„Cesare, figlio mio"*.

Am scris că mediumul, beneficiind de un dar spiritual, este mijlocitorul între lumea spirituală şi cea materială, facilitând comunicarea cu spiritele prin:

- scrierea directă a spiritului;
- scrierea răspunsurilor cu propria mână;
- comunicarea prin lovituri în masă după anumite convenţii;
- mişcarea anumitor obiecte şi în special a farfurioarei spre literele alfabetului, formându-se astfel cuvinte;
- prin viu grai, în stare de transă;
- prin dematerializarea unor obiecte;
- prin materializarea spiritelor;
- prin clarviziuni ghidate de spirite.

Un exemplu de clarviziune este mediumul Ilane Dixon, care i-a prezis lui John Kennedy cu 11 ani înainte că va fi asasinat.

Să mă opresc acum la cel de-al doilea grup, care este cel mai numeros, fiind compus din amatori dornici de senzaţii tari sau să-şi petreacă timpul într-un mod cât mai interesant.

Aceştia organizau aşa-zisele şedinţe de duminică, în cadrul cărora intrau în contact cu diferite spirite, de la Nero la Napoleon şi Stalin, în prezenţa rudelor şi a prietenilor, iar intermedierea era favorizată de persoane care se credeau mediumuri sau pur şi simplu de şarlatani dornici de reputaţie sau bani.

Scriu la trecut, dar astfel de şedinţe au loc şi astăzi în anumite medii.

Condiţiile pentru buna desfăşurare a unei şedinţe de spiritism sunt următoarele:

- în încăpere trebuie să fie cald, fiindcă mediumul, prin practicile sale, pierde o parte din căldura corpului;
- trebuie să fie întuneric, deoarece lumina albă împiedică o bună concentrare a fluidelor;
- trebuie să fie linişte deplină;
- este preferabil ca participanţii să fie aceiaşi din celelalte şedinţe şi să nu fie mai mult de doi participanţi noi. Fiecare are propria emanaţie de fluide, care cu timpul se compatibilizează cu a celorlalţi, or persoanele străine vin cu fluide care nu sunt pe aceeaşi undă, nu au aceeaşi vibraţie cu fluidele celorlalţi;
- atmosfera nu trebuie să fie umedă; în zilele ploioase este bine să se renunţe la şedinţe, fiindcă umiditatea împrăştie particulele eterice;
- mediumul trebuie să fie sănătos, cu experienţă şi credincios.

Comunicarea cu spiritul se face îndeobşte prin lovituri în masă, stabilindu-se o convenţie, o lovitură însemnând „da", două lovituri – „nu" etc., sau cu ajutorul unei planşe cu literele alfabetului şi al unei farfurioare.

Şedinţa decurge în felul următor: participanţii se aşază în jurul mesei, cu mâinile pe masă sau pe farfurioară, după caz; mediumul se concentrează sau cade în transă şi cheamă spiritul dorit, anunţă prezenţa spiritului şi apoi îi pune întrebările solicitate de cei din jur.

Se pare că răspunsurile sunt îndeobşte evazive sau fanteziste. Atrag atenţia că mediumul poate lovi piciorul mesei fără a ridica mâinile de pe masă, eventual cu ajutorul unui ceas cu lanţ acţionat de genunchi, sau poate mişca farfurioara spre litera ori cuvântul pe care îl doreşte.

În copilărie am asistat la astfel de şedinţe de spiritism, după care se bea ceai şi se mâncau prăjiturele cu miere, şi nu mi-au inspirat nici o încredere.

Datorită faptului că a fost practicat de amatori, spiritismul a fost devalorizat până la infantilism, ridicol şi grotesc, punând sub semnul întrebării experienţele serioase şi riguros verificate de cercetători.

Mă voi opri puţin şi asupra doctrinei spiritiste promovate de Allan Kardek, alias Antoine Rivail, pe care acesta a sintetizat-o într-o carte ce cuprinde răspunsurile unor spirite superioare, ca Platon, Socrate, Sfântul Augustin, Swedenberg, în legătură cu problemele stringente care preocupă omenirea.

Dumnezeu este inteligenţa supremă şi cauza primară a tuturor lucrurilor. Omul va putea înţelege misterul inteligenţei supreme doar când nu va mai fi frânat de materie, iar prin perfecţionarea sa se va apropia de aceasta.

Spiritul este principiul inteligent al Universului. Este o creaţie a Divinităţii prin voinţa ei. Spiritele formează o lume aparte, necorporală, şi se îmbracă într-o substanţă numită perispirit. Sufletul este un spirit incarnat.

Omul este format din:

- fiinţa materială;
- suflet, care este un spirit incarnat;
- principiul intermediar sau perispiritul, care face legătura între primele două.

După moarte, sufletul devine spirit şi intră în lumea spiritelor, fără să-şi piardă individualitatea. Dacă nu este destul de pur, spiritul eliberat de suflet poate fi confuz o anumită perioadă; dacă nu a atins perfecţiunea, se va reincarna, ca să-şi continue perfecţionarea într-un alt trup. Dacă nu reuşeşte nici de data aceasta, se va reincarna în alt trup şi astfel poate rătăci ani şi chiar secole.

În plus, Divinitatea nu permite ca totul să i se reveleze omului aici pe pământ.

Materia este ceva de care spiritul se serveşte, dar totodată îl înlănţuie. Spiritul şi materia sunt distincte, ultima fiind formată dintr-un singur element primitiv. Universul a fost creat printr-un act de voinţă, elementele organice care au compus fiinţele vii existau în stare gazoasă, iar omul a apărut în mai multe locuri, diversificat în funcţie de climat.

Calităţile morale ale omului sunt dirijate de spirit, defectele, viciile fiind apanajul unui spirit inferior. Spiritul nu este nici o clipă inactiv;

chiar şi în timpul somnului parcurge distanţe enorme, luând contact cu alte spirite. În principiu, spiritele pot vedea tot ce facem şi gândim, mai mult, pot chiar să ne influenţeze pozitiv sau negativ. Există spirite imperfecte, destinate să ne încerce credinţa şi conştiinţa. Uneori, spiritul rău se asociază cu un suflet negativ şi din această combinaţie rezultă posedaţii. Există şi spirite superioare, protectoare, care ne însoţesc de la naştere până la moarte, numite îngeri protectori sau păzitori.

Presentimentul sau presimţirea este, uneori, comunicarea ocultă venită din partea spiritului care ne protejează, constant sau din întâmplare.

Spiritele conlucrează la armonia Universului, executând voinţa Divinităţii. Legea lui Dumnezeu este înscrisă în conştiinţă şi toţi pot să o cunoască, dar nu toţi pot să o înţeleagă. Legile divine şi naturale ne-au fost revelate şi de Iisus, ce reprezintă tipul de perfecţiune către care trebuie să tindă toată umanitatea. Binele reprezintă tot ceea ce este în conformitate cu legile divine, iar răul – tot ce le contrazice şi le încalcă.

Rugăciunea este un act de adoraţie, în urma căruia Dumnezeu trimite spirite bune care să-l asiste pe cel ce o rosteşte. Spiritul celui ce se roagă acţionează prin voinţa sa de a face bine şi astfel atrage în demersul său şi alte spirite bune.

Am insistat asupra acestor idei din doctrina spiritistă deoarece pe parcursul acestei cărţi le veţi recunoaşte şi în alte contexte şi, totodată, fiindcă mulţi susţin că spiritismul are la bază o doctrină malefică.

Desigur, vă daţi seama că religiile creştine ridică multe obiecţii în legătură cu unele dintre punctele prezentate. Totuşi, reprezentanţii unor culte le agreează, cel puţin în mare parte, cum este Basil Wilberforce, pastorul Bisericii engleze, care este convins că putem intra în comunicare cu morţii; pastorul F. Fielding Oult consideră spiritismul o nouă revelaţie; părintele Leo Schmidt a elaborat mai multe cataloage cu privire la comunicarea cu spiritele; James Pike, episcopul de San Francisco, descrie în cartea *Dialog cu cei de dincolo* convorbirile avute cu fiul său, Jim, care s-a sinucis în 1966. Mă opresc aici, deşi lista ar putea continua.

Concluzia mea în ceea ce priveşte fenomenul spiritist este scurtă şi clară. Putem accepta şi ţine seama de toate manifestările spiritiste ce au avut loc sub controlul cercetătorilor şi în faţa unor comisii formate din oameni de ştiinţă. Poate că această convingere nu ar fi la fel de fermă dacă nu ar avea la bază propria mea experienţă, pe care o voi relata în continuare.

Era în martie 1943. Pe atunci aveam 11 ani. Era seară şi stăteam cu Tuchi, câinele nostru, în bucătărie, aşteptându-i pe mama şi pe fratele meu, care erau duşi la gară să expedieze trei colete, pentru că a doua zi urma să părăsim oraşul din cauza frontului ce se apropia. Îmi aduc aminte ca şi astăzi că mă jucam la masă cu piesele de şah, iar Tuchi dormea la picioarele mele, când deodată am auzit nişte lovituri destul de puternice în uşa ce dădea în cerdac. Crezând că mi s-a părut, am ascultat cu atenţie. Tuchi s-a ridicat, ciulind urechile. Eu am înlemnit de spaimă, iar Tuchi s-a repezit la uşă, a amuşinat şi brusc a început să se gudure şi să latre de bucurie, zgâriind uşa. Cu un efort am deschis-o, şi câinele, după ce a dat o raită prin cerdac, s-a repezit în bibliotecă, mirosind peste tot ca şi cum ar fi căutat pe cineva, scheunând şi lătrând de bucurie. Aşa făcea când sosea tata acasă, dar tata murise cu cinci luni în urmă... L-am adus pe Tuchi în bucătărie şi ciocăniturile au continuat. Eu am stat la masă, cu ochii închişi, până când au venit mama şi fratele meu. Palid şi tremurând, le-am povestit prin ce trecusem.

„Nu te speria... Tata a vrut să-şi ia rămas-bun de la tine", a căutat mama să mă liniştească.

Atenţie! Afară nu bătea vântul, în cerdac nu era nimic care să facă zgomotul acela, am auzit clar ciocăniturile în uşă, în bucătărie, câinele nu a lătrat ca la un hoţ sau străin, ci vesel, ca la un prieten pe care nu l-a văzut de mult, a intrat în biblioteca unde îndeobşte tata se odihnea, citea sau scria, căutând ceva al cărui miros îi era cunoscut, scheunând şi lătrând de bucurie.

Vă voi relata o altă întâmplare, de data aceasta petrecută în vara anului 1992, într-o staţiune balneară unde de câţiva ani ne petreceam vacanţele stând cu chirie într-o vilă ai cărei proprietari erau doi bătrâni foarte amabili şi simpatici. În anul acela urma să ne întâlnim cu nişte

prieteni din străinătate care închiriaseră în altă vilă două camere şi, ştiind că banii nu ne dădeau afară din casă, ne oferiseră una, fără nici o pretenţie. Am mers acolo singur, ca să duc bagajele, urmând ca după două zile să vină şi Aurelia, soţia mea. La gară m-a aşteptat Sami, unul dintre prietenii mei, şi am mers împreună spre locul de cazare. În drum am trecut prin faţa vilei unde stătusem ani de zile şi l-am văzut pe proprietar măturând aleea de beton din curte, aşa cum îl ştiam, puţin gârbovit, nebărbierit, tuns scurt, şi l-am salutat. S-a întors şi m-a privit, fără să se apropie de portiţă.

„Nu mă recunoaşteţi?", l-am întrebat, mirat de răceala lui, ştiind că mă simpatiza.

„Cum să nu vă recunosc, domnule Paşcanu?", mi-a răspuns dânsul şi s-a îndepărtat.

„E supărat?", a sesizat Sami că ceva nu e în ordine.

„Probabil a aflat că stăm cu voi...", am căutat jenat o explicaţie.

La noua gazdă, printre altele, am povestit ce mi s-a întâmplat şi ea m-a privit lung.

„Chiar el era?"

„Desigur... Neschimbat... Îl cunosc de ani de zile..."

„Şi imediat l-a recunoscut pe domnul Paşcanu", a intervenit Sami.

„Imposibil... A murit acum opt luni."

Am rămas perplex. După masă am mers cu Sami la vechea gazdă. Soţia lui a confirmat că dânsul murise cu opt luni în urmă. Pe perete era poza defunctului.

„Este omul pe care l-am văzut... Precis", mi-a şoptit Sami la ureche.

Am întrebat-o pe văduvă dacă defunctul avea un frate care îi semăna sau dacă exista în oraş un om care îi semăna şi care în dimineaţa aceea o vizitase şi a dat negativ din cap.

„Nu... Astăzi sunteţi primii care îmi intraţi în casă."

„Chiriaşi?"

„Nu am de o săptămână..."

În cele din urmă, i-am povestit că l-am văzut pe defunctul ei soţ şi nu s-a arătat surprinsă sau mirată.

La plecare mi-a spus:

„Să ştiţi că la anul aveţi o cameră rezervată şi pe gratis. Soţul meu de multe ori v-a pomenit... Poate că astăzi s-a bucurat când v-a văzut".

Anul următor am dat curs invitaţiei, bineînţeles, achitând chiria cuvenită. Cât timp am stat acolo am avut senzaţia unei a treia prezenţe, binevoitoare şi protectoare...

Iată experienţele care m-au făcut să cred în existenţa unei lumi după moarte, de unde spiritele defuncţilor, în anumite situaţii şi condiţii, pot să revină.

Vă mărturisesc că uneori recurg la o anumită procedură atunci când vreau să cer sfatul ghidului meu spiritual. Folosesc o planşă pe care este desenat un cerc împărţit în patru sferturi, pe fiecare fiind înscris câte un cuvânt sau o frază: „Da", „Nu", „Poate", „Nu ştiu". Pentru găsirea răspunsului utilizez un pendul cu chihlimbar (o bucată de chihlimbar legată cu o aţă de 20 de centimetri lungime) pe care o plasez în mijlocul cercului şi, după ce pun întrebarea, urmăresc direcţia în care pendulează.

Atrag atenţia că nu pun întrebări legate de viitor, nici de trecut, nici de misterele lumii „de dincolo", ci de problemele zilnice care ridică eventuale dileme.

Întotdeauna sfaturile pe care le-am pus în practică au dat rezultate foarte bune.

3. VOCI DIN COSMOS

La 12 iunie 1959, cercetătorul Friederich Jürgensen a înregistrat, în împrejurimile Stockholmului, ţipetele unor păsări şi apoi, ascultând banda, spre surprinderea lui, a auzit muzică de fanfară şi o voce bărbătească vorbind despre obiceiurile păsărilor de noapte. Intrigat, a continuat experienţele şi astfel a recepţionat mesaje stranii, confuze, voci care introduceau în aceeaşi frază cuvinte din mai multe limbi.

Descoperirea lui a trezit interesul altor cercetători şi astfel a început colaborarea lui cu parapsihologul suedez J. Bjorkheim, cu Arne Weisse de la radiodifuziunea suedeză etc., făcând înregistrări cu aparate sofisticate, de mare precizie, iar în 1935 a prezentat la Institutul de Parapsihologie al Universităţii din Freiburg un disc cu înregistrări complete.

Nu a fost singurul care a avut astfel de preocupări şi nici nu a putut reclama exclusivitatea descoperirilor, deoarece înaintea sa mulţi oameni au auzit voci străine pe înregistrările făcute cu ajutorul magnetofoanelor sau în timp ce schimbau posturile de radio şi chiar cu ocazia unor convorbiri telefonice, dar nu le-au dat atenţie sau le-au explicat ca fiind datorate interferenţelor undelor fonice.

Totuşi, Friederich Jürgensen a pus bazele unor cercetări sistematice şi a scris o carte care conţine constatările sale.

Constantin Raudive, filosof spiritist, traducător şi poliglot, tot din întâmplare a intrat în comunicaţie, de data aceasta diagnosticată, cu spiritele morţilor şi, auzind de realizările lui Jürgensen, l-a invitat la Upsala. Cu Raudive au mai făcut experienţe dr. Gebhard Frei, preşedintele Societăţii Catolice de Parapsihologie, dr. Hans Naegeli, preşedintele Societăţii Elveţiene de Parapsihologie, şi dr. Theo Locher, preşedintele Asociaţiei Elveţiene de Parapsihologie. În 1968 Raudive a publicat cartea *Incredibilul devine credibil*, iar până în 1974, când a murit, a înregistrat aproximativ 70.000 de voci.

Citind cărţile celor doi, Lei Schmidt, preot catolic din localitatea Deschgen, după ce a intrat în legătură cu Raudive, până la moartea sa, în 1976, a înregistrat peste 12.000 de voci, care i s-au adresat în germană, franceză, engleză şi latină, unele dintre ele declarându-şi identitatea, astfel că le recunoştea imediat. Uneori a fost solicitat să se roage pentru sufletele lor, alteori a fost prevenit asupra unor evenimente mărunte ce urmau să aibă loc.

De altfel, nu este singurul care a fost ajutat pe această cale. Inginerul electronist Franz Seider relatează că în urma informaţiilor primite de la o voce din cosmos a reuşit să ajute o familie să-şi găsească fiica dispărută.

În 1952, părintele Pellegrino Ernetti lucra cu Agostino Gemelli, preşedintele Academiei Pontificale, în laboratorul său de fizică experimentală, încerând să filtreze sunetele unei voci, când aparatul s-a defectat şi Gemelli a exclamat, după cum îi era obiceiul în astfel de situaţii: „Tată, ajută-mă".

După repunerea în funcţiune a aparatului şi ascultarea bandei, au auzit: „Bineînţeles că te ajut, sunt întotdeauna lângă tine", şi Gemelli a recunoscut vocea tatălui său.

Valery Tarzis a reuşit, în experienţele sale, să identifice vocea lui Boris Pasternak, mort în 1960 şi autorul celebrului roman *Doctor Jivago*, care a făcut aprecieri asupra fugii lui Tarzis din URSS şi a cărţii pe care o scrisese despre Olga Ivinskaia, iubita defunctului.

„Tot ceea ce am citit şi am aflat mă sileşte să admit ipoteza vocilor paranormale aparţinând unor personalităţi transcendente", declară parapsihologul Gebhard Frei.

În anul 1984, profesorul Hans Otto König a fost invitat la radio Luxemburg pentru a face o demonstraţie cu vestitul său generator, experienţă de mare succes, urmărită de două milioane de oameni şi în cursul căreia a purtat un dialog direct cu mai multe persoane decedate.

Este interesant că decedatul Constantin Raudive a intervenit uneori pentru a sprijini cercetările şi pentru a face comunicări de ordin moral; este păcat, spune el, că oamenilor le este teamă de moarte, când, în realitate, moartea nu este decât o altă viaţă.

Un colectiv de cercetători, după ce a înregistrat vocea lui Raudive, a auzit și o altă voce, care s-a prezentat ca fiind Henri-Claire Deville, mort în 1981 și vorbind în numele echipei de savanți Life-Line.

Doctorul Hans Bender, sceptic și susținând că vocile înregistrate ar fi psihokinetice, emanate de cei prezenți la experiență, a format o echipă de cercetători din care au făcut parte fizicianul B. Heine, directorul Institutului de Fizică din Northeim, doctorul Friedbert Karger de la Institutul Max Plank, doctorul Jurgen Keil, inginerul N. Lemke din München; aceștia au făcut investigații asupra fenomenului în discuție, iar în urma analizei inginerul Ioachim Gotscheek a declarat că vocile erau reale și lipsite de orice mistificare.

Astăzi, peste tot în lume se fac cercetări privind vocile înregistrate din cosmos; se spune că numai în Germania sunt peste o mie de cercetători.

În general, specialiștii folosesc o aparatură sofisticată și deosebit de scumpă, dar amatorii fac înregistrări cu ajutorul magnetofoanelor sau casetofoanelor, lăsate să înregistreze în aer liber, fără nici un fond de zgomote. La ascultare pot avea șansa să audă sunete și voci slabe, pe care nu le-au perceput în timpul înregistrării.

Unii susțin că au auzit voci și la telefon. Marcelle de Juvenal spune că, ridicând receptorul ca să vorbească cu fiica sa, a auzit vocea defunctului său tată, rostind: „Bună ziua, nepoțeilor".

Alții susțin că au recepționat chiar apeluri telefonice din lumea cealaltă; Dagmar, verișoara lui Pierre Monnier, mort în primul război mondial, a ridicat receptorul și a auzit: „Eu sunt Pierre. Spune-i mamei că sunt viu". Tatăl defunctului fiind de față, a solicitat imediat centrala telefonică și i s-a răspuns că nimeni nu ceruse numărul telefonului.

Este adevărat că, la fel ca în cazul spiritismului, mulți declară că au experimentat acest fenomen, fie din eroare, fie ca să se consoleze de pierderea unei persoane dragi, fie ca să se facă remarcați, și astfel își pierde din credit; de aceea trebuie să eliminăm tot ce este subiectiv și să ne limităm la experiențele efectuate de specialiști autentici, al căror profesionalism nu poate fi pus la îndoială.

Ceea ce trebuie să reţinem este că se pot înregistra sunete, voci, chiar şi comunicări venite din eter, care pot avea mai multe proveniențe, dar care, toate, susţin faptul că omul este nemuritor:

- ar putea fi înregistrarea gândurilor celor de faţă sau aflaţi la o oarecare distanţă, fapt ce ar confirma că omul are capacităţi care le depăşesc pe cele deja cunoscute şi care îi pot legitima calitatea de nemuritor;
- vocile ar putea fi captate dintr-un fel de depozit sau plan spiritual, or existenţa unui astfel de loc nu poate decât să confirme şi existenţa spiritelor nemuritoare;
- nu este exclus ca întregul cosmos să conţină o infinitate de sunete, voci, comunicări emise de oameni sau spirite, care în anumite condiţii pot fi înregistrate, ceea ce ne conduce la ipoteza enunţată mai sus;
- în sfîrşit, sunetele, vocile şi comunicările ar putea aparţine spiritelor celor decedaţi, ipoteză care cred că nu mai necesită comentarii.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

4. REINCARNAREA

Reincarnarea, adică migrarea sufletului în mai multe trupuri după moartea biologică, este o concepţie foarte veche, care s-a transmis de-a lungul veacurilor, fiind exprimată în credinţele hindusă, jainistă, siker, daoistă, animist-iudaistă, musulmană, masonică şi teosofică.

Socrate era convins că sufletele vii provin din morţi, Pitagora susţinea că îşi aminteşte de vieţile anterioare, iar Platon avea certitudinea că beţivii renasc sub formă de măgari sau de porci.

Filosoful Giordano Bruno a ars pe rug pentru ideile sale, considerate eretice, printre care se număra şi aceea a reincarnării.

Goethe credea în reincarnare, ca şi James Joyce, biologul Thomas Huxley, psihanalistul Erik Erikson, Paul Gauguin, Witman şi alţii.

Emerson scria că morţii revin „într-o stare de sănătate perfectă, într-o deghizare perfectă şi ciudată" şi cita din *Katha Upanişad*: „Sufletul nu se naşte; cu atât mai mult nu moare", iar filosoful Thoreau de la Walden nota: „Oricât de departe aş merge cu amintirile, mă simt inconştient raportat la experienţe trăite în momentele unei existenţe anterioare".

Unii scriitori au abordat în cărţile lor această temă: James Joyce în *Ulise*, Balzac în romanul *Seraphita*, Dickens în *David Copperfield*, Jack London în *Hoinar printre stele* şi, mai recent, Isaak Bashevici Singer în lucrările sale.

George Harrison susţine că toţi prietenii noştri sunt suflete pe care le-am cunoscut în alte existenţe.

Vedele sanscrite sunt scrierile cele mai vechi cu privire la reincarnare, iar teoriile fundamentale se găsesc în *Bhagavad-Gita*. Ele arată că identificarea sufletului cu trupul este falsă, deoarece al doilea nu poate funcţiona fără primul, aşa cum un automobil nu poate circula fără şofer.

Corpul fizic nu este real, fiind sortit să moară, pe când sufletul nu cunoaşte nici naştere, nici moarte, fiind real şi rămânând acelaşi în evoluţia lui.

Pe parcursul unei vieţi, sufletul îmbracă mai multe corpuri: al copilului, al tânărului, al adultului, al bătrânului, care sunt în continuă transformare şi mereu altele, iar la moartea biologică sufletul trece în alt corp şi reia ciclul transformărilor, trecând astfel prin zeci şi chiar sute de corpuri, până când îndeplineşte condiţiile pentru a pătrunde şi a rămâne în planul spiritual superior.

Allan Kardec, promotorul spiritismului, susţinea reincarnarea, arătând că orice suflet care nu a atins perfecţiunea trebuie să treacă printr-o nouă existenţă. Se pare că toţi avem mai multe existenţe, deoarece rar se întâmplă ca un suflet să atingă perfecţiunea într-o singură viaţă. Cu fiecare nouă existenţă, sufletul face un pas în progresul său. Astfel, prin posibilitatea reincarnării, Divinitatea ne-a deschis tuturor o poartă spre planul spiritual: în caz contrar, soarta fiecăruia se stabileşte încă din viaţa terestră, în funcţie de ceea ce a făcut sau nu a făcut. Plasarea în noul trup depinde de gradul de elevaţie a spiritului. Nu trebuie să uităm că există lumi diferite, care pretind o anumită compatibilitate cu perispiritele.

Reincarnarea este supusă celor trei legi cosmice fundamentale:

- legea atracţiei afinităţilor, spiritul încarnându-se îndeobşte în familia, societatea şi epoca favorabile pentru o nouă evoluţie. Să reţinem că spiritul are propria energie vibratorie, care îl face să fie atras ca de un magnet de subplanul spiritual corespunzător acesteia;
- legea cauzei şi a efectului intervine în momentul reincarnării spiritului, conform destinului său, fiind strâns legată de legea karmei. Astfel ne programăm singuri, prin ceea ce facem sau nu facem, o viaţă viitoare mai bună sau mai rea;
- în sfîrşit, legea karmei este un mijloc de control şi restabilire a armoniei cosmice, în sensul că tot ceea ce facem sau nu facem, în prezent sau în vieţile viitoare, se răsfrânge asupra noastră.

Lenz lansează ideea unui „cont de natură karmică", ce ne însoţeşte pe parcursul tuturor vieţilor. Fără îndoială că sufletele îşi contabilizează faptele, fiindcă altfel reincarnarea nu ar avea rost.

Divinitatea, permiţându-ne să cunoaştem aceste legi şi acordându-ne liberul arbitru, ne dă posibilitatea de a discerne şi a opta, ne permite să procedăm după cum credem de cuviinţă ; prin urmare, suntem artizanii şi stăpânii destinului nostru.

Ciclurile reincarnării ar fi următoarele :

- moartea biologică ;
- naşterea în lumea astrală, unde sufletul se purifică de sentimentele inferioare şi dobândeşte proprietăţi astrale ;
- moartea astrală şi naşterea în subplanul spiritual, în condiţia unui spirit evoluat ;
- dorinţa de reincarnare ;
- desprinderea de subplanul spiritual şi uitarea vieţii spirituale ;
- pătrunderea spiritului într-un înveliş mental şi astral ;
- naşterea într-un corp fizic nou.

Circulaţia spiritului prin planurile mentale, astrale, spirituale şi fizice poate dura zeci, sute şi chiar mii de ani, până când spiritul poate pătrunde în planul spiritual în mod definitiv.

Ciclurile susmenţionate reprezintă o sinteză a mai multor variante, dar, neputând fi demonstrate, nu voi insista asupra lor, mulţumindu-mă să le prezint fără a le mai comenta.

Să reţinem că împăratul Iustinian, capul Bisericii Imperiului Roman de Răsărit, în conciliul ecumenic de la Constantinopol din anul 553, a calificat drept eretică doctrina reincarnării, verdictul fiind dat cu trei voturi pentru şi două contra. Se spune că papa Virgil I, reprezentantul Imperiului Roman de Apus, a fost supus unor presiuni pentru a fi de acord cu acest verdict. Unii susţin că motivele respingerii doctrinei reincarnării s-ar fi datorat mai mult unei cauze politice, pentru a se întări autoritatea clerului, în ideea că omul are o singură viaţă ce trebuie trăită în supunere faţă de dogmele bisericeşti.

Certă este că există stări de retrocogniţie, adică de reîntoarcere cu amintirea în una dintre vieţile trecute ; multe persoane dau date exacte – ani, nume, locuri, fapte – asupra vieţilor lor anterioare ; aceste date au fost verificate şi s-au dovedit exacte.

Cele mai dese amintiri le au copiii.

Astfel, Eduard, de patru ani, fiul lui Cabrera din Havana, a indicat strada şi numărul casei unde a trăit, numele părinţilor, ale celor doi fraţi, iar când a fost dus la faţa locului a recunoscut imediat casa şi a umblat prin ea fără nici o ezitare. Lista exemplelor este foarte lungă. Se pare că spiritul copilului se leagă de corpul fizic numai la nivelul bulbului rahidian, centrul vital al organismului, şi cea mai mare parte a acestuia, precum şi perispiritul se situează în afara corpului, ceea ce explică amintirile spontane din vieţile trecute. Pe la vârsta de şapte ani „exteriorul" devine „interior" şi devine mai greu să ai astfel de amintiri.

Sufletul păstrează însă o reminiscenţă din aceste amintiri prin temerile inexplicabile de apă, foc, înălţime, anumite animale etc.

Unii susţin că o reminiscenţă a reincarnărilor anterioare ar fi şi talentele înnăscute, manifestate la vârste fragede, cum ar fi cel al lui Pepito Ariola, care la vârsta de trei ani a dat un concert de pian, al lui Mozart, care la patru ani executa la pian sonate extrem de dificile, al lui Beethoven, care la zece ani era un muzician desăvârşit, al lui Liszt, care la paisprezece ani a compus o operă ; se pare că nu întâmplător aceste talente sunt legate de muzică, deoarece ea are la bază vibraţii, iar sufletul, dintr-un punct de vedere, este de esenţă vibratilă.

Desigur că şi adulţii pot face călătorii în trecut, dar mai rar, acestea fiind posibile în anumite condiţii, în special în starea de desprindere parţială a sufletului de trup, în somn şi mai ales în perioada de moarte clinică, despre care vom vorbi în capitolul următor, în stările de decorporări mistice, prin intermediul drogurilor sau prin aşa-zisa regresie hipnotică.

Mă voi opri puţin la ultimul caz, ca să dau câteva explicaţii.

Hipnotizatorul îi sugestionează subiectului următoarele stări :

– mai întâi o stare de totală relaxare, utilizând eventual şi un fond muzical abia perceptibil ;

- o stare de semisomn, în care hipnotizatorul îi sugerează subiectului că este obligat să-i asculte comenzile şi să-i răspundă la întrebări;
- îi cere să povestească despre trecutul apropiat şi apoi despre cel îndepărtat;
- îi cere să evoce amintiri din copilărie, insistând ca acestea să fie cât mai precise;
- când amintirile din copilărie sunt clare, plastice şi bogate, hipnotizatorul îi va cere subiectului să-şi amintească întâmplări mai vechi şi este de ajuns ca cel în cauză să-i furnizeze un amănunt pentru ca discuţia să se focalizeze asupra acestuia, să se îmbogăţească cu amănunte noi şi apoi cu detalii cât mai exacte şi complexe.

Bineînţeles că această regresie în timp prin hipnoză nu se realizează într-o singură şedinţă, ci în mai multe, datele urmând să fie acumulate pe rând, ele constituind elementele unui puzzle care trebuie completat cu răbdare şi mult tact. De multe ori astfel de şedinţe se soldează cu un eşec.

Acum mă simt obligat să fac câteva precizări.

Reincarnarea este contestată de religia creştină. Şi eu am rezerve foarte serioase şi înclin să cred că fenomenul manifestat instantaneu sau provocat prin hipnoză nu este altceva decât contactul subiectului cu un spirit care îi comunică trăirile sale din perioada de viaţă terestră – repet, dintr-o singură viaţă. Totuşi, acest fenomen constituie, pentru mine şi pentru alţii, o dovadă că după moartea biologică spiritul are propria sa existenţă într-unul dintre planurile energetice pe care le merită.

Aş vrea să fiu bine înţeles, deoarece reincarnarea ca atare, respectiv migrarea spiritului în mai multe corpuri fizice, până când se purifică şi beneficiază de planul spiritual, este împotriva vederilor creştine şi ale acestei cărţi.

Cu câţiva ani în urmă, ca să mă distrez, am trimis data naşterii mele la o revistă şi am primit răspunsul că în ultima mea reincarnare am fost un violonist renumit, ceea ce m-a făcut să mă întreb dacă toţi cei născuţi la aceeaşi dată cu mine (sute, mii de oameni) au avut acelaşi statut.

5. VIAŢA DE DUPĂ MOARTE

În decembrie 1943, doctorul George Ritchie, preşedintele Academiei de Medicină Generală din Richmond, a suferit un atac de cord. Deşi a fost considerat mort, medicii l-au readus la viaţă cu ajutorul unei injecţii cu adrenalină. După ce s-a însănătoşit, a povestit că în timpul morţii sale clinice şi-a văzut trupul la morgă, a ieşit din spital şi s-a îndreptat cu o viteză fantastică spre o lumină vie, şi-a revăzut viaţa, apoi, regăsindu-şi trupul, şi-a pierdut cunoştinţa. După război s-a dedicat cercetărilor cu privire la trăirile din timpul morţii clinice şi a scris cartea *Întoarcerea din viaţa viitoare*, care a făcut mare vâlvă, incitându-l pe discipolul său, Raymond Moody, să-i continue şi să-i lărgească investigaţiile.

Nu voi intra în amănuntele aşa-zisei N.D.E., adică „*Near Death Experience*" (experienţe în apropierea morţii), bazată pe declaraţiile celor care au fost în moarte clinică, înregistrate de Raymond Moody, care şi-a expus vederile în cărţile *Viaţă după viaţă* şi *Lumina vieţii de dincolo*, care au făcut ocolul lumii şi care vin în sprijinul afirmaţiilor din această lucrare.

Ţin să adaug că şi alţi cercetători au făcut astfel de experimente: Kenneth Ring în *La frontierele vieţii*, Michael Sabom în *Amintiri despre moarte*, unde declară că este profund creştin şi că existenţa lumii de dincolo face parte din cerinţele fundamentale ale creştinismului, apoi Melvin Morse şi Michael Gross, care consideră că aceste experienţe constituie fundamentul unei religii neconfesionale, aşa cum o doreşte Dumnezeu.

Concluziile acestor autori sunt că o parte dintre cei care şi-au revenit din moartea clinică au trăit stări excepţionale, în afara simţurilor şi percepţiilor, când nu au utilizat organele obişnuite, stări ce cu greu pot fi relatate în cuvintele pe care le folosim în viaţa din toate zilele. Iată ce au simţit ei:

- au ieşit din corp, simţind cum urcă, văzând propriul lor trup sub ei, persoanele din jur, intervenţia acestora, putând să descrie cum a acţionat fiecare;
- au avut o acuitate vizuală deosebit de bună, observând numeroase amănunte;
- au fost împinşi sau atraşi în întunericul unui tunel, ce a căpătat, de la caz la caz, diferite culori; unii au auzit un fluierat, alţii au simţit vibraţii, iar la ieşirea din tunel au întâlnit fiinţe luminoase sau rude, prieteni, cunoscuţi decedaţi. Unii au descris peisaje superbe;
- unii s-au întâlnit cu o fiinţă de mare luminozitate, ce putea fi Iisus, Buddha, Allah, Moise etc.;
- nu toţi au trecut prin tunel; unii declară că au plutit urcând rapid spre cer. C.G. Jung, după o criză cardiacă, a trăit o astfel de experienţă, plutind în atmosferă, departe de planeta noastră;
- toţi au fost cuprinşi de un sentiment de pace, de absenţa durerilor, a grijilor;
- au avut sentimentul de trecere în altă lume;
- şi-au făcut bilanţul vieţii, văzând toate amănuntele ei derulându-se vertiginos, sub forma unei panorame colorate în trei dimensiuni, percepând puternic efectele pozitive şi negative ale demersurilor pozitive sau negative pe care le-au întreprins;
- mulţi au avut dorinţa de a nu se întoarce la vechea stare, unii au avut sentimentul că pot alege, dar majoritatea au declarat că s-au hotărât să se întoarcă din cauza copiilor, soţilor, părinţilor lăsaţi pe pământ.

Profesorul Eckart Wiesenhütter a salvat de la moarte un soldat de 18 ani, şi acesta s-a supărat că medicul l-a privat de o bucurie paradisiacă. Ocupându-se de acest fenomen, în cartea *Priviri spre lumea de dincolo*, profesorul Wiesenhütter mai dă astfel de date.

De asemenea, George Barbarin, în cartea *Despre moartea plăcută*, arată că mulţi regretă clipele de intensă fericire care le-au fost curmate prin readucerea la viaţă.

Indiferenţa celor care se îneacă sau sunt atacaţi de animale sălbatice confirmă faptul că în acele momente în sufletul lor a avut loc un proces ce i-a făcut invulnerabili psihic la aceste agresiuni fizice.

Revenind la stările din moartea clinică, menţionăm că aceia care le-au trăit:

- nu au simţit teama de moarte;
- când şi-au revenit, au căpătat o mare sete de cunoaştere;
- au fost conştienţi de importanţa iubirii;
- s-au simţit legaţi de tot ce îi înconjoară;
- au avut un sentiment nou, de autocontrol, şi au devenit foarte sensibili la consecinţele negative ale acţiunilor lor asupra altora;
- au devenit conştienţi că viaţa lor este prea scurtă pentru tot ceea ce au de făcut;
- au manifestat un interes deosebit faţă de viaţa spirituală şi tendinţa de a fi mai credincioşi, dar totodată de a abandona doctrinele religioase.

Doctoriţa Maria Rawlings arată că nu toţi cei care au avut asemenea trăiri în timpul morţii clinice au avut stări plăcute; dimpotrivă, unii s-au confruntat cu locuri şi forme groteşti.

Sociologul Charles Flynn susţine că experienţele din preajma morţii îi marchează pe cei ce le-au trăit:

- le facilitează o evoluţie individuală pozitivă;
- le dezvoltă sentimentul mistic;
- le întăresc autocontrolul;
- îi fac să conştientizeze importanţa iubirii.

Astfel de trăiri nu se constată la toţi cei readuşi la viaţă din moarte clinică, şi doctorul Michael Sabom dă o statistică privind 105 subiecţi interogaţi:

- 29 nu au avut nici un fel de amintire;
- 38 şi-au păstrat cunoştinţa în clipele acelea;
- 18 au relatat despre trecerea în alte lumi, tuneluri etc.;
- 11 şi-au văzut trupul de la distanţă;
- 9 şi-au văzut trupul şi au avut stările caracteristice N.D.E.

Nici aceste N.D.E. nu sunt identice.

Kenneth Ring a publicat date cu privire la aceste trăiri:

- stare de linişte sufletească 60%
- ieşire din trup 37%
- trecere prin tunel 23%
- vederea luminii 16%
- intrare în lumină 10%

Din sondajele institutului Gallup a rezultat că în Statele Unite, dintre persoanele care au fost în moarte clinică, doar una din douăzeci a experimentat stări N.D.E.

Prin urmare, aceste trăiri nu sunt obligatorii şi se pare că trebuie să îndeplineşti anumite condiţii, încă necunoscute, ca să le experimentezi.

Şi copiii readuşi la viaţă din moarte clinică au astfel de trăiri, şi nu se poate susţine că ele ar fi produsul unui mecanism de apărare a minţii împotriva fricii de moarte, fiindcă acest sentiment este aberant sau prea puţin consolidat la copii, iar aceştia nu au imprimată în minte nici un fel de influenţă culturală.

Doctorul David Herzog de la spitalul din Boston şi doctorul Melvin Morse de la spitalul de copii din Seattle au arătat că, în general, în apropierea morţii copiii au trăiri asemănătoare cu cele ale adulţilor.

Efectele N.D.E. sunt deosebite în cazul sinucigaşilor.

Doctorul Bruce Grayson de la Universitatea din Connecticut arată că sinucigaşii, deşi recurg la acest demers din lipsă de credinţă, simţindu-se frustraţi, după readucerea lor la viaţă rareori recidivează, dorinţa de autodistrugere dispare, capătă convingerea că viaţa merită să fie trăită aşa cum este. Sinucigaşii care nu au trăit aceste experienţe repetă încercarea de autodistrugere până când reuşesc.

Unii susţin că trăirile din timpul morţii clinice sunt maladii mentale sau tulburări, cum ar fi:

- psihozele, ca schizofrenia sau paranoia;
- tulburările organice, ca delirul sau demenţa.

Trebuie să avem însă în vedere că N.D.E. nu sunt însoţite de comportament bizar, incoerenţă verbală, gânduri haotice etc., care caracterizează maladiile mentale; persoanele în cauză declară pur şi

simplu ceea ce-şi amintesc şi, după cum se constată, consecinţele acestor amintiri sunt benefice şi conduc la o mai bună conturare a personalităţii, şi nicidecum la distrugerea ei.

În ceea ce priveşte tulburările organice şi un delir provocat de lipsa de oxigen a creierului, nici în acest caz explicaţia nu este motivată, deoarece lipsesc o serie de simptome inerente, ca percepţia alterată, dezorientarea, halucinaţiile impersonale, în cazul N.D.E. trăirile fiind limpezi şi coerente.

Unii susţin că ar putea fi vorba de un fel de spasm compensatoriu al conştiinţei muribunde. Ca să fiu mai explicit, cred că, aşa cum părăseşti o casă stingând pe rând luminile, tot aşa se retrage energia din neuroni, provocând amintiri sau viziuni. Se pune însă întrebarea cum se face că, deşi mintea omului cuprinde o lume care îi este proprie, în astfel de momente aduce în conştiinţă trăiri din timpul morţii clinice care oarecum sunt comune mai multora?

Fără îndoială că trăirile din timpul morţii clinice sunt o decorporalizare temporară a sufletului, care efectuează anticipat o experienţă transcendentală.

Să reţinem că există şi alte feluri de decorporalizări; o decorporalizare marţială şi de scurtă durată se realizează în somn, mai ales când visăm.

Medicul suedez Nils O. Iacobson, în *Viaţă după moarte*, referindu-se la o astfel de decorporalizare, arată că cel care visează, dacă devine conştient de aceasta, poate să modifice visul după dorinţele sale, utilizându-l în scopuri terapeutice.

Decorporalizarea mai este numită şi proiecţie astrală, fiind ştiut faptul că în cauză este corpul astral, în relaţie cu planul astral. În timpul visului, corpul astral se desprinde parţial de corpul fizic şi intră în contact cu planul astral din care se alimentează energetic şi totodată ia idei şi imagini.

Există şi o decorporalizare datorată unei suferinţe fizice, sistemul nervos având un fel de „prag al durerii" de care nu se trece şi care face ca subiectul să devină inconştient, timp în care proiecţia astrală ar putea să acţioneze.

În sfârşit, nu pot omite decorporalizările voluntare, prin magie, contemplaţie deliberată, sugestie hipnotică sau administrare de droguri.

În concluzie, N.D.E. demonstrează că există ceva care iese din sfera fizicului şi, parţial, din cea a psihicului. Declaraţiile luate de la cei care au avut trăiri în timpul morţii clinice, nu s-au cunoscut între ei, nu au ştiut că există astfel de trăiri, persoane cu o reputaţie morală ireproşabilă şi un nivel intelectual de multe ori peste cel mediu, confirmă faptul că prezenţa lumii de dincolo nu poate fi pusă la îndoială.

Fenomenul N.D.E. a fost analizat şi confirmat şi de dr. Maurice S. Rawlings de la Universitatea Tennessee, în cartea *Dincolo de porţile morţii*; dr. Elisabeta Rübler Ross, de la Universitatea Chicago, în cartea *Experienţa morţii*; dr. Charles Garfield, de la Universitatea California; dr. Karlis Osis, de la Societatea de Cercetări Psihice din New York; dr. Robert Van de Caske, de la Universitatea Virginia; dr. Erlender Haraldsson, de la Universitatea Iowa; dr. Fred Schoolaker, de la Spitalul St. Lucas din Denver şi alţii.

BCU IAŞI / CENTRAL

6. MURIBUNZII

Fenomenul de decorporalizare parţială se poate manifesta, în cazul muribunzilor sau în momentul morţii biologice, şi prin fenomene de telepatie, telekinezie, biolocaţie, când cei în cauză transmit diferite semnale celor apropiaţi.

Ştim că de multe ori muribunzii afirmă că văd în apropierea patului rude, prieteni sau persoane cunoscute care sunt decedate.

De exemplu, bunicului meu, care era cardiac, nu i s-a spus că bunica a murit şi lipsa ei era motivată de faptul că era la pat şi se afla sub îngrijirea mătuşii Viorica într-o casă situată la celălalt capăt al livezii. Cum bunicul pierduse oarecum noţiunea timpului, nu îşi dădea seama că trecuse mai bine de un an de când nu o văzuse. Într-o seară, după ce îi aranjase patul şi îi pusese pe noptieră paharul cu apă, o coală de hârtie şi un creion (fiindcă atunci când nu putea să doarmă bunicul aprindea veioza şi scria o rugăciune), unchiul Ştefan se pregătea să se culce. Urmează relatarea lui, pe care mi-o aduc aminte foarte bine:

„«Ce face mama?», m-a întrebat bătrânul.

«Este ceva mai bine... Viorica are grijă de ea», i-am răspuns, văzându-mi de treabă.

«Mă duc la dânsa», l-am auzit.

«E noapte, doarme», am vorbit liniştit, ştiind că nu se putea ridica din pat.

«Uite că mama a venit la mine... Este aici. Mă cheamă să mă duc la dânsa.»

M-a trecut un fior şi, privindu-l, mi-am dat seama că murise".

Am auzit multe întâmplări asemănătoare. Deoarece spiritul iese din corpul fizic, se produce şi o exteriorizare a personalităţii psihice, ce poate intra în contact cu spiritele defuncţilor, aflate în apropiere.

Doctorul Wilson povestește că un muribund la căpătâiul căruia stătea a exclamat deodată: „Uite-o pe mama" și apoi s-a adresat unei prezențe nevăzute: „Voi veni la tine. Așteaptă un moment, că sunt aproape liber". Această comunicare ne face să credem că muribundul simte, poate chiar așteaptă, desprinderea sufletului de trup.

Flammarion relatează o întâmplare cu un copil de 12 ani dintr-o familie săracă, orfan de tată, aflat în stare gravă la spital. Acesta s-a adresat deodată mamei sale, care îl asista împreună cu infirmiera: „Mamă, uite-l pe tata. Nu îl vezi?". Mama sa a încercat să-l liniștească, explicându-i că tatăl său era mort de doi ani, dar copilul a contrazis-o: „Nu este mort. Îmi face semn cu mâna, mă cheamă...".

Peste puțin timp copilul a murit.

Cunoscutul Ernesto Bozzano împarte astfel de viziuni în trei categorii:

1. Muribundul își dă seama că persoanele pe care numai el le percepe au decedat de mult. Am asistat la un astfel de caz, când o femeie aflată pe patul de moarte tot privea înspre ușă și șoptea: „În prag îl văd pe tata, dar el este mort. Cum a ajuns aici?".
   Remarc că nu făcea această constatare cu spaimă, ci cu o ușoară uimire.
2. Muribundul ignoră sau nu știe că vede persoane decedate;
3. Unele persoane din apropierea muribundului au aproape aceeași percepție ca și acesta.

Această percepție este mai mult decât un sentiment, e un fel de senzație pe care o au mai ales cei credincioși, convinși de existența lumii de dincolo, care în anumite momente din viața omului, cum este mai ales moartea, se conjugă cu cea terestră.

Se poate afirma fără nici o rezervă că astfel de fenomene au loc pe toate meridianele planetei noastre, așa cum susțin doctorii Karlis Osis și Erlender Haraldsson, care au studiat îndeosebi apariția persoanelor decedate în camerele celor aflați în pragul morții.

În unele cazuri, extrem de rare, de excepție chiar, când cei care stau în apropierea muribunzilor percep vizual prezența unor persoane defuncte, aici intervenind fenomenul de materializare a spiritelor acestora.

Cred că este bine să vă relatez un caz de acest fel, despre care s-a scris în presa occidentală cu vreo zece ani în urmă. Un bătrân foarte bogat se afla pe patul de moarte într-o clinică particulară din Europa. Bolnavul era neliniştit deoarece aştepta sosirea fiului său George, care se afla în Canada şi pe care nu îl văzuse de doi ani. Fiica sa îşi contactase telefonic fratele şi acesta îşi anunţase sosirea. În ziua aceea, fiica sa, obosită de veghea de peste noapte, plecase să se odihnească puţin la hotel, iar alături de cel bolnav rămăsese o infirmieră. După un timp, infirmiera a auzit un ciocănit în uşă şi în prag a apărut un bărbat. „George, ai sosit mai repede decât credeam", a exclamat bolnavul.

Din discreţie, infirmiera s-a retras pentru a-i lăsa singuri, nu înainte de a-i spune lui George să o cheme dacă avea nevoie de ea. La un moment dat, infirmiera s-a gândit să treacă pe la cei doi, să vadă dacă bolnavul nu avea nevoie de ceva; intrând în cameră, a constatat că bătrânul era mort şi că George dispăruse.

Fiica bătrânului a fost anunţată şi a venit imediat de la hotel.

„Cel puţin s-a văzut cu domnul George", a încercat infirmiera să o consoleze.

„Când?"

„Adineaori. Dar nu ştiu unde a dispărut, deşi tot timpul am fost cu ochii pe uşă..."

„Imposibil, a exclamat fiica decedatului. Acum o jumătate de oră am fost înştiinţată că George a murit într-un accident..."

Când infirmiera a descris bărbatul pe care îl văzuse, fiica bătrânului l-a recunoscut pe fratele ei.

Sunt cazuri, şi nu puţine, când cei care mor caută să intre în dialog cu rudele sau prietenii rămaşi în viaţă, să le comunice trecerea lor dincolo prin anumite semne.

În cartea sa *Ştiinţa metapsihică*, Charles Richet arată cum Smith, un funcţionar de bancă, stând la masă cu soţia sa, deodată a întrebat-o:

„Cât e ceasul?"

„Nouă fără un sfert."

„Vasăzică Fred a murit la nouă fără un sfert... L-am văzut."

Într-adevăr, fratele său, Fred, murise la ora aceea.

Wingfreld, aflându-se în India, pe iahtul său, l-a văzut pe fratele lui intrând în cabină, palid şi trist, şi apoi dispărând. Speriat, a notat ziua şi ora, iar mai târziu a aflat că la ora aceea, în ziua respectivă, fratele său murise în Anglia, într-un accident de vânătoare.

Frederic Myers a calificat aceste halucinaţii ca semnale telepatice, şi cred că a avut dreptate. Muribundul transmite pe cale telepatică propria sa imagine şi dorinţele sale, cu un puternic fond emotiv, acestea fiind recepţionate de oameni şi chiar de animale, mai ales de câini.

În autobiografia sa, lordul Brongham scrie că făcea baie într-un hotel din Goterenburg, când l-a văzut pe unul dintre prietenii săi stând pe scaunul unde îşi pusese hainele şi de spaimă a leşinat. Revenindu-şi, şi-a notat ora în jurnal. După un timp a aflat că chiar în acel moment prietenul său murise în India.

David Belarco s-a trezit din somn şi a văzut-o pe mama lui, care i-a zâmbit şi i-a spus să nu se întristeze, fiindcă după câteva ore avea să primească o telegramă. Într-adevăr, telegrama a sosit, anunţând decesul ei.

Vă voi povesti acum o întâmplare trăită de mine.

Bunicii mei din partea tatei erau foarte mistici şi superstiţioşi. Ei instituiseră reguli care, dacă erau încălcate, provocau adevărate drame. Eu nu îndrăzneam să intru în casa lor decât însoţit de tata. Casa în care trăia bunicul era aproape de noi şi în drum spre centrul oraşului. În ziua aceea îl însoţeam pe tata în oraş şi am intrat la bunicul pentru că tata voia să împrumute o carte de la el. Bunicul ne-a dat cheile dulapurilor din bibliotecă; tata a luat cartea, dar, din greşeală, a pus cheile în buzunar; apoi am plecat în oraş. La întoarcere, tata şi-a dat seama că uitase să înapoieze bunicului cheile şi le-a pus pe masă, în sufragerie, să le vadă a doua zi dimineaţă şi să le lase bunicului în drum spre birou. După cină ne-am culcat. Îmi aduc aminte ca şi cum s-ar fi întâmplat ieri. Tata citea cartea împrumutată, iar mama îmi citea din revista *Lumina copiilor*, când deodată din camera de alături am auzit cu toţii un zăngănit.

„Ce se întâmplă?", a întrebat mama.

Zgomotul s-a repetat.

„Cheile", a spus tata şi a deschis uşa dinspre sufragerie. Cheile bunicului erau pe prag. De pe masa din sufragerie parcurseseră o distanţă de cel puţin trei metri. Când ai mei, uluiţi, comentau fenomenul care nu avea nici o explicaţie normală, a sunat cineva la poartă. Era unchiul Ştefan: „Hai, Horea. A murit tata...".

Cele relatate sunt continuarea întâmplării cu bunicul, pe care am descris-o la începutul capitolului. Este o experienţă autentică. Pe atunci nu ştiam nimic despre telekinezie.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

7. PARANORMALUL

În acest capitol voi analiza proprietăţile paranormale ale unor indivizi, care demonstrează că omul nu este o maşinărie, e drept foarte complexă, propulsată de anumiţi factori fizici şi chimici, ci o entitate care există datorită sufletului şi spiritului, două energii care nu fac parte din regnul material, prima fiind creată, a doua necreată şi de origine divină – o entitate capabilă de performanţe de multe ori incredibile, atunci când ştie să utilizeze forţele latente pe care le depozitează.

Voi începe prin a arunca o privire asupra acestor proprietăţi paranormale.

a) Telepatia constă în transmiterea unor semnale de la un om la altul, la distanţe mari, prin intermediul gândului. Această comunicare se face într-un singur sens, de la emiţător la receptor. Emiţătorul transmite semnalul sub formă de cuvinte gândite, receptorul primeşte senzaţii, sentimente sau imagini, pe care le decodifică sub formă de gândire, mai mult sau mai apropiate de semnalul transmis.

Oskar Kervan crede că particula de neutrino, atunci când are o viteză mai mare decât cea a luminii, poate purta un mesaj telepatic la mari distanţe.

Profesorul Cazamalli din Milano consideră că telepatia îşi transmite mesajele prin vibraţiile de eter ale spiritului, iar lordul Ravitz de la Universitatea Yale îi vine în sprijin, declarând că spiritul poate să acţioneze asupra oricărui câmp de forţe din jurul corpului.

Behterev presupune că purtătorul de mesaj telepatic ar putea fi undele herţiene de natură biologică, pe când Jordan afirmă că ar putea fi vorba de un câmp de energie similar celui gravitaţional, iar Kajinski susţine pur şi simplu că omul ar fi un fel de radio biologic.

Astronomul Camille Flammarion scria că telepatia este un fapt ştiinţific care nu poate fi negat, aşa cum nu poţi să negi existenţa Parisului.

Telepatia se realizează şi de la om la animal. Bobiţă, pechinezul nostru, intuia că intenţionăm să-i facem baie şi se ascundea sub pat, fără ca noi să rostim un cuvânt care să-i dea de înţeles acest lucru, fără să ne îndreptăm la cadă, chiar dacă nu îi făceam baie într-o zi anumită.

Se pare că telepatia ar fi un reziduu atavic, constituind un mijloc de comunicare obişnuit înainte de apariţia vorbirii. De multe ori, fenomenele telepatice sunt întâmplătoare.

Îmi amintesc că odată am chemat un tehnician să ne instaleze o nouă antenă pentru televizor pe acoperişul blocului. Locuiam la parterul unui bloc cu trei etaje. Tehnicianul instalase antena şi se apucase să o direcţioneze. Stând în faţa televizorului, priveam imaginile de pe ecran, la început tulburi şi apoi din ce în ce mai clare, dar îmi dădusem seama că tehnicianul nu are cum să mă audă. Coborând de pe acoperiş, cu o ezitare, tehnicianul mi-a spus: „Ce tare aţi strigat, v-am auzit", şi mi-a repetat replica mea: „Stop. E bine".

Bernard Kajinski relatează că o femeie a simţit dureri violente în stomac, în timp ce la 2.000 de kilometri distanţă fiul ei era operat în această zonă a trupului.

Celebrul Alexis Carrel scria: „În cursul fenomenului de telepatie, omul proiectează instantaneu, la distanţă, o parte din el însuşi, un fel de emanaţie, care va ajunge la o rudă sau la un prieten". Doctorul Eugen Ostav face precizarea că telepatia se produce indiferent de distanţă, iar calitatea de telepat este condiţionată de un şoc emoţional, deoarece stările afective se transmit mai uşor decât ideile sau conceptele. Chimistul René Warcollier susţine că inconştientul uman emite mesaje telepatice care, dacă nu sunt folosite, rămân aidoma unor clişee fotografice nedevelopate.

Oricare ar fi explicaţia telepatiei, este evident că ea există, şi există un fel de cod universal care permite comunicarea telepatică între oameni, animale şi chiar plante.

Se ştie că dacă rupem creanga unui copac, acesta comunică agresiunea tuturor copacilor din jur pe o distanţă de cel puţin 20 de metri şi, atenţie, dacă cel care a rupt creanga vine în zona respectivă a doua sau a treia zi, copacii emit semnale care anunţă posibilitatea unei noi agresiuni. Dacă toţi oamenii ar şti aceasta şi ar avea bun simţ, mulţi dintre ei nu ar smulge, în trecere, frunzele sau rămurelele arborilor numai pentru că nu au ce face cu mâinile...

Clive Backster a conectat o plantă la un aparat de măsură a rezistenţei electrice şi a constatat că în ea au apărut modificări electrice semnificative atunci când a spart un ou sau l-a introdus în apă clocotită. Şi, atenţie, este vorba de o plantă, nu de un om cu suflet şi cu mai mult sau mai puţin spirit.

Cunoaşteţi, desigur, experimentul cu iepuroaica despărţită de puii ei, la care au fost înregistrate, prin electrozii implantaţi în creier, tresăriri atunci când puii au fost ucişi.

În continuare vă voi relata o experienţă personală cât se poate de semnificativă.

Am fost solicitat să tratez afecţiunile psiho-morale ale unor pacienţi aflaţi într-un oraş situat la 300 de kilometri; la cinci dintre ei le-am cerut să-mi trimită câte o fotografie cât mai recentă şi la o anumită dată, la ora 23, să se întindă pe pat, să stingă lumina şi să privească timp de şapte minute o flacără mică, cum ar fi cea de la o candelă sau de la o lumânare, gândindu-se la mine şi că se vor vindeca. Aceste şedinţe urmau să se efectueze timp de zece zile, după care pacienţii urmau să-mi comunice în scris, pe zile, senzaţiile pe care le avuseseră în timpul celor şapte minute şi cum se simt. În acele zile, la ora 23, stând la masă, având în faţă cele cinci fotografii, iluminate de lampa de birou, mi-am concentrat atenţia asupra lor şi le-am transmis mesajul ca lumina să-i învăluie şi să-i vindece.

După zece zile, pacienţii mi-au comunicat că se simt mult mai bine, că au devenit optimişti, că au început să meargă la biserică şi să aibă relaţii normale cu cei din jur.

Ei au avut următoarele senzaţii:

- au fost atraşi de sursa de lumină, flacăra învăluindu-i într-o căldură plăcută, binefăcătoare;
- pe timpul şedinţei, mâinile şi picioarele le-au amorţit;
- au simţit că devin mai viguroşi.

Mama unui pacient, care a intrat în camera acestuia şi l-a atins, crezând că doarme, s-a speriat şi a spus că a fost curentată.

Ca să înlătur posibilitatea ca persoanele să se autosugestioneze sau să-mi facă pe plac şi să declare senzaţii pe care nu le-au avut, în trei din cele zece zile nu am efectuat transmiterea telepatică, şi din notiţele primite a rezultat că în acele zile nu au recepţionat nici o senzaţie din cele descrise, dar au avut o stare de linişte şi pace, deosebit de plăcută.

Mai mult, în două din cele zece zile ale experimentului le-am transmis mesajul să mă vadă şi din notiţele primite a rezultat că un subiect a văzut timp de câteva secunde un bărbat care după descriere semăna cu mine, altul un preot şi al treilea o formă care începea să prindă contur; ultimul însă s-a speriat şi s-a ridicat de pe pat.

Din cele de mai sus se desprinde concluzia că fenomenul de telepatie este real şi accesibil aproape tuturor, dacă se cunoaşte modul în care poate fi utilizat.

Axel Munthe, în *Cartea de la San Michele*, aminteşte de cercetătorul Frederic Myers, aflat pe patul de moarte în spital, care, aflând de la medic că urma să moară în ziua respectivă, a spus: „Îmi pare bine. Sunt pregătit. Nu mi-e frică. În sfârşit voi afla... Spune-i lui William James", iar în timpul acela William James, prietenul său, stătea în cealaltă încăpere, cu un carnet în mână, ca să noteze comunicarea pe care urma să o facă, după înţelegerea stabilită, Myers în clipa morţii. Medicul s-a aplecat asupra muribundului şi l-a întrebat dacă suferă, iar acesta a murmurat: „Nu. Sunt foarte ostenit, dar fericit" şi a murit. Afară, William James nu a primit nici o comunicare. Probabil că spiritul lui Frederic Myers a fost prea epuizat sau a fost atras prea rapid de planul spiritual.

b) Telekinezia, după cum ştiţi, este deplasarea unor obiecte numai cu ajutorul gândirii, fenomen care se împarte în mai multe clase:

mişcarea sau deplasarea unor obiecte mici, mese ridicate de la pământ fără atingerea cuiva, diminuarea greutăţii unor corpuri, deplasarea unor obiecte foarte grele printr-o uşoară atingere, fără efort.

În 1966, Chauvin a demonstrat în faţa unor specialişti (unii sceptici) că un grup de copii de 12-13 ani poate influenţa prin concentrare mintală ritmul degajărilor de stronţiu radioactiv dintr-un recipient amplasat în faţa sa.

Nely Mihailova deplasa obiecte prin forţa gândului sau separa gălbenuşul unui ou de albuş.

Mathew Manning ridica o bârnă la 30 de centimetri deasupra duşumelei sau făcea să se mişte un şifonier, performanţe confirmate de biologul şi matematicianul George Owen de la Cambrige.

Uri Geller, izolat perfect, a reuşit să pornească ceasuri şi pendule, să declanşeze obturatoarele aparatelor fotografice şi să îndoaie obiecte metalice prin „energia psihică". În data de 25 noiembrie 1973, ziarul *Sunday People* şi-a rugat cititorii să ţină în mână un ceas oprit sau o lingură şi să se concentreze asupra lor începând cu ora 12 : 15, pentru ca la 12 : 30, la comanda lui Uri Geller, 1.031 ceasuri să înceapă să funcţioneze şi 293 de linguri să se rupă sau să se îndoaie.

În cadrul telekineziei se pot cita aşa-zisele teleportări, adică apariţia unor obiecte reale, fiind dificil de stabilit dacă obiectul a fost dematerializat şi apoi materializat sau pur şi simplu teleportat.

D'Espérance, cunoscutul medium din secolul trecut, a adus cu forţa gândului o plantă într-un ghiveci, care creştea văzând cu ochii. Se spune că în 1899 a făcut ca în câteva minute un crin să crească până la înălţimea de doi metri şi să dea unsprezece boboci, din care şapte au înflorit.

Cele mai evidente fenomene de telekinezie au fost constatate cu ocazia experienţelor spiritiste.

William Crookes, Alfred Russell Wallace, Faraday, Paul Mc Ehoney au studiat acest fenomen şi l-au atestat ca real. Cu ajutorul mediumului Kate Fox, primul a adus din biblioteca sa un clopoţel în camera unde se desfăşura experienţa.

Vă amintesc că experienţa pe care am trăit-o la moartea bunicului cu cheile bibliotecii acestuia a fost tot un fenomen de telekinezie.

c) Levitaţia este ridicarea spontană sau voită a unor oameni la diferite înălţimi, îndeobşte mici, sfidându-se astfel legile gravitaţionale.

Fenomenul este cunoscut încă din Antichitate şi mai ales din Evul Mediu, fiind practicat în special de marii mistici, cum au fost Sfântul Francisc de Assisi, Teresa de Ávila, apoi Teresa Neuman, mai recent Pater Pio şi mediumul Home, acesta având capacitatea de a-i face să leviteze şi pe cei din jurul său.

Se pare că levitaţia are la bază un fel de decorporalizare, când corpul fizic îşi pierde o serie de proprietăţi, printre care şi reducerea parţială a forţelor gravitaţionale care acţionează asupra lui.

Şi monseniorul Vladimir Ghica avea această capacitate; fiind întrebat ce face în astfel de momente, a răspuns cu umor: „Mă ţin de masa altarului...".

Îndeobşte, levitaţia are loc în timpul rugăciunii.

d) Biolocaţia este fenomenul prin care o persoană poate fi în acelaşi timp în două locuri diferite, cum s-a întâmplat cu Natuzi Evolo de la Paravati, cu Anne Ecatherine Emmirich ori cu Pater Pio.

Maria Juvenne-Aime de Malestroit, datorită acestei capacităţi, în timpul războiului a ajutat o serie de deţinuţi să evadeze, fiind decorată cu Legiunea de Onoare.

Biolocaţia s-ar explica printr-un fel de fragmentare a corpului astral, una dintre părţi fiind dirijată de spirit de la distanţă.

e) Premoniţia este capacitatea extrasenzorială a unor indivizi de a percepe evenimentele viitoare. Poate fi o capacitate spontană, de moment, care apoi dispare, sau de una permanentă şi continuă.

Sunt convins că nu puţine persoane au avut o astfel de presimţire cel puţin o dată în viaţa lor.

Aveam 11 ani când, întorcându-mă cu tata dintr-o vizită, acesta s-a oprit de două ori, o dată în piaţa Ghica Vodă şi a doua oară în faţa regimentului de grăniceri, ca să-şi recapete respiraţia. Acasă, înainte de a adormi, mi-am spus: „Dacă tata nu moare în noaptea asta, nu îl voi

supăra niciodată". La un moment dat mama m-a trezit și mi-a spus că tata era grav bolnav. „A murit?", am întrebat-o și ea mi-a confirmat bănuiala.

Aceasta a fost o presimțire spontană, probabil dată de inconștientul meu, mai bogat în informații și care și-a dat seama că tata era grav bolnav, deși nimeni dintre cei apropiați nu a bănuit acest lucru.

Se pare că spiritul celor care au premoniții permanente pătrunde în lumile care ne înconjoară și decodifică semnalele cu privire la schimbările ce vor avea loc.

Se spune că părintele Arsenia Boca de la Valea Sâmbetei, licențiat în teologie, arte frumoase și medicină, avea proprietăți deosebite de clarvăzător, știind cu precizie ce se petrece în sufletele oamenilor. Ion Lupu povestește că a venit la mănăstirea Sâmbăta să se spovedească, dar a trebuit să aștepte; era nerăbdător, deoarece avea multă treabă acasă, și părintele, zărindu-l, i-a spus să se ducă să-și vadă de joagăr – la el se gândea – și apoi să revină. Tot Ion Lupu a declarat că „sfântul", cum i se zicea părintelui, i-a spus că nu trebuie să-l caute, ci să-l strige de acolo unde este și îl va auzi. Se spune că în perioada cât a fost închis, la miezul nopții, când se ruga, ușa celulei se deschidea în mod inexplicabil, în ciuda măsurilor de siguranță pe care le luau securiștii speriați. Fiind torturat de securiști, i-a avertizat că Ceaușescu nu va prinde Crăciunul, și așa s-a întâmplat. Bolnav de plămâni și de ficat, epuizat de torturile pe care le-a suportat, părintele Boca a murit la 28 noiembrie 1989.

Să ne amintim de celebrul Edgar Cayce, care avea premoniții în timpul transei și în 1939 a prezis că doi președinți ai SUA vor muri în timpul mandatului lor.

Există apoi profețiile lui Nostradamus. Se spune că obișnuia să intre în transă concentrându-se asupra unui vas din sticlă cu apă. A scris zece centurii, grupări de câte o sută de preziceri sub formă de catrene. În 1552 a prezis Revoluția franceză, ascensiunea lui Napoleon, primul și al doilea război mondial, apariția lui Hitler, a lui Franco, iar finalul secolului al XX-lea îl vede foarte sumbru; după el anul 2000 va fi anul celei de-a doua veniri a lui Iisus și al sfârșitului lumii.

Inginerul J.W. Dunne a avut vise premonitorii pe care le-a consemnat în cartea sa *O experienţă cu timpul*, unde expune teoria că omul are mai multe lumi interioare, care trăiesc evenimentele în mod diferit.

Cercetătorul Tom Lethbridge crede că, atunci când ne pregătim pentru un anumit demers important, spiritul studiază automat toate posibilităţile şi ne dă anumite semnale pe care uneori le percepem, dar de multe ori nu.

Jacques Mandorola arată că majoritatea clarvăzătorilor au avut în prealabil un şoc fizic sau afectiv intens. Edgar Cayce a căpătat o lovitură puternică cu mingea de baseball în cap, fiind paralizat mai multe luni; lui Forthuny i-au apărut proprietăţile de clarvăzător după moartea fiului său; Jenna Laplace a avut în prealabil două boli grave; în sfârşit, Nostradamus şi-a pierdut soţia şi doi copii.

f) Radiestezia sau biodetecţia este capacitatea unei persoane care, cu ajutorul unei baghete sau al mâinilor, descoperă cursurile sau rezervele de apă subterană, zăcămintele de minerale, obiectele ascunse şi deficitul de energie din om, stabilind bolile acestuia.

Să ne amintim că Moise descoperea cu ajutorul toiagului apă în deşert, iar Herodot scria că sciţii cunoşteau folosirea baghetei din ramuri de salcie.

În 1693, Pierre le Lorrain, abate de Vallemont, a publicat cartea *Tratat despre bagheta divinatorie*, iar pe la sfârşitul secolului al XVIII-lea Pierre Thovenal susţinea că la baza acestui fenomen ar sta manifestări electrice subterane.

După doctorul Luigi Celottimo, sensibilitatea radiestezică are la bază:

- vibraţia terestră şi cosmică, inclusiv cea a apelor, mineralelor şi omului;
- faptul că organismele vii sunt sensibile la astfel de radiaţii;
- faptul că persoanele dotate pot să depisteze aceste radiaţii chiar dacă peste ele se suprapun cele naturale.

La începutul secolului nostru, abatele Bouly a introdus termenul „radiestezie".

Bagheta se confecţionează din:

- fier, pentru găsirea aurului;
- alun, pentru argint;
- pin, pentru plumb şi cositor;
- frasin, pentru cupru;
- salcie, pentru apă.

Ea va avea o lungime de circa 40 de centimetri, va fi bifurcată acolo unde este ţinută în mână şi va fi purtată în poziţie orizontală în zonele unde se crede că ar exista materialele dorite, executându-se mişcări verticale şi orizontale care îl dirijează pe purtătorul ei.

Unii susţin că radiestezistul are capacitatea de a intra în contact cu spiritele.

În anul 1930, australianul Evelin Perrosse a localizat nişte zăcăminte de petrol şi minerale aflate pe teritoriul Columbiei, care au coincis cu rezultatul cercetărilor experţilor. Abatele Paramelle din Saint Jean de Lespinasse a indicat cu ajutorul baghetei mii de izvoare subterane.

Este cert că unii oameni posedă capacitatea de a recepţiona diferite vibraţii, energii, unde, mesaje.

Bagheta poate fi transformată într-o ansă din sârmă de cupru, ale cărei braţe se ţin între degetul mare şi cel arătător sau mijlociu, cu unghiul îndreptat spre ceea-ce urmează a fi cercetat, sau într-un pendul confecţionat dintr-o sfoară subţire, de 20 de centimetri, la capătul căreia se prinde o greutate, o bucată rotundă sau ovală de argint, plumb sau chihlimbar.

În ambele cazuri se stabileşte un cod: la ansă mişcările în dreapta vor însemna „da", în stânga „nu", iar la pendul „da", „nu" pe direcţie orizontală şi verticală şi „nu ştiu" atunci când greutatea se învârteşte în cerc.

Pentru ca ansa sau pendulul să funcţioneze sunt necesare câteva condiţii:

- o bună formă fizică şi mentală;
- să ai încredere în ceea ce faci;
- să nu stabileşti dinainte răspunsul;

- să nu dorești un anumit răspuns;
- să-i îndepărtezi pe sceptici din preajma ta.

Se pot pune întrebări cu privire la:

- sănătatea ta sau a anumitor persoane. Dacă nu sunt de față, li se va solicita o fotografie, o șuviță de păr, un mic obiect personal pe care îl folosesc zilnic sau un martor artificial, respectiv o bucată de hârtie pe care s-a scris numele persoanei;
- aflarea unui obiect; se pot utiliza un obiect care a stat mai mult timp alături de cel pierdut sau rătăcit, o schiță a casei în plan orizontal sau o hartă, după caz;
- demersul pe care vrem să-l întreprindem – dacă e bun sau rău;
- firea unei persoane pe care tocmai am cunoscut-o; pe o bucată de hârtie scriem caracteristicile pozitive și negative ale omului: cinstit, sincer, bun, optimist etc. și necinstit, fals, rău etc.; plimbând arătătorul mâinii stângi peste aceste cuvinte, suntem atenți și la mișcarea ansei sau pendulului.

În ceea ce privește starea de sănătate, unii pot pune un diagnostic energetic:

- trecând palmele peste trupul pacientului și simțind căldură, greutate, densitate, apăsare, vor ști că este vorba de o energie blocată și difuză, caracteristică zonelor traumatizate sau inflamate;
- la răceală, duritate, nemișcare vor diagnostica o afecțiune cronică; este vorba de o energie compactă și blocată;
- la gol, un fel de vid absorbant, un deficit de energie, o proastă funcționare a organului; energie deficitară;
- în sfârșit, la vibrații, ușoare înțepături, își vor da seama că este dereglată funcționarea organului în cauză; energie oscilantă.

Despre tratamentul acestor anomalii energetice voi vorbi pe scurt în secțiunea următoare.

g) Există oameni care au capacitatea de a diagnostica și de a vindeca o serie de boli. Doctorul Stanley Kriper din San Francisco i-a grupat în câteva categorii:

- şamani;
- spiritişti;
- ezoterişti;
- sacramentali;
- bioenergeticieni.

La aceştia îi adaug pe impostorii conştienţi sau inconştienţi, care au atestate eventual cumpărate cu bani grei, care profită de cei creduli sau disperaţi.

Majoritatea vindecătorilor autentici, care sunt puţini, declară că simt o energie exterioară care îi cuprinde, unii invocând-o, alţii nu; aceasta le cuprinde tot trupul, pentru ca apoi, prin mâini, să pătrundă în corpul bolnavului.

Această tehnică îl poate influenţa benefic în mai multe moduri pe bolnav:

- poate avea un efect de potenţare generală, care îl face pe cel în cauză să se împotrivească cu o mai mare eficacitate bolii sau să o suporte mai uşor; în acest caz seamănă cu homeopatia;
- poate potenţa direct organul afectat;
- prin anumite pase poate restabili echilibrul energetic în zona şi implicit în organul afectat, ca în cazul energiilor blocate şi difuze, blocate şi compacte, al deficitului de energie sau al energiilor oscilante.

Să reţinem că bioenergeticienii reprezintă un fel de canale de transmisie între energia eterică din cosmos şi bolnav, după cum sacramentalii sunt canale ale energiei din planul spiritual.

Cei care au proprietatea de a vindeca utilizează diferite tehnici.

Edgar Cayce punea diagnosticul sub stare de autohipnoză, reuşind prin telepatie să utilizeze cunoştinţe din alte creiere şi să prescrie tratamente care uluiau, vindecând numeroase boli, de la orbire până la cancer. Şi-a prezis cu precizie data morţii. Majoritatea interpretărilor sale erau făcute în stare de transă. A inventat, pentru anumite tipuri de cancer, un ser testat pe iepuri, dar nu a putut să-l pună la punct din lipsa unor specialişti, aceştia evitându-l. Susţinătorii săi au întemeiat Asociaţia

pentru Cercetare şi Cunoaştere, care are rolul de a stoca şi de a analiza toate diagnosticele şi remediile sale. Ea există şi astăzi. Să reţinem că primul care a făcut legătura între ulcerul gastric şi stres a fost Cayce.

Nu pot să trec peste vindecătorii filipinezi, cel mai cunoscut fiind Tony Agpawa, care prin atingerea cu mâna făcea să dispară durerea, rănile, extrăgea din trup fără durere şi sângerare diferite tumori; este vorba de un fel de chirurgie metapsihică. Deoarece putea fi bănuit de şarlatanie din cauza metodelor sale de lucru, a fost urmărit cu mare atenţie de specialişti şi filmat ca să se înlăture suspiciunea că recurge la trucuri bazate pe neatenţia celor din jur şi pe iuţeala mâinilor ori la hipnoză.

Jose Petro Freitas, cunoscut sub numele de Ze Agrigo, opera cu ajutorul unui briceag, pe viu, fără dureri, fără nici o măsură de sterilizare, dar şi fără infecţii şi cu vindecări rapide. Susţinea că era sfătuit de spiritul doctorului Fritz, mort în 1918 în Estonia.

Edivaldo Oliveira Silva, ghidat de spirite, punea diagnostice precise şi făcea operaţii reuşite.

Rabinul Abraham Weiaman vindeca cu ajutorul gândului, tehnică pe care o învăţase de la Shirley Winsen.

Dintre vindecătorii din zonele mai apropiate de noi amintim de Vanga Dimitrovna, care folosea bioenergia şi fitoterapia, şi de Djuna Davitaşvile, care vindeca prin bioenergie şi spiritoterapie.

Să face deosebire între bioenergie, care utilizează energia eterică sau vitală, şi energia spirituală, care este de origine divină şi care poate fi utilizată cu mare succes de oameni profund religioşi, mistici, cum sunt Pater Pio, parohul Jean Marie Vianney din Ars sau părintele Argatu.

h) Hipnoza este o stare indusă artificial, asemănătoare somnului prin sugestie, efectul ei fiind explicat prin forţa cuvântului, sugestibilitatea hipnotizatului şi capacitatea hipnotizatorului, care dispune de o anumită energie prin care se impune.

Această energie cu care este dotat hipnotizatorul îi conferă o particularitate ce îl plasează în sfera fenomenelor paranormale.

Există mai multe tehnici de hipnoză:

- Braid îi cerea subiectului să fixeze o bilă strălucitoare;
- Hensen îi cerea să fixeze o sticluţă;
- Haddock îi cerea să fixeze fruntea hipnotizatorului;
- Mesner executa gesturi ritmice;
- Charles Richet atingea fruntea şi trupul subiectului;
- Haidehuin îi cerea subiectului să asculte tic-tacul unui ceasornic;
- Lasegue îi apăsa globii ochilor închişi;
- Chargot intervenea după un zgomot sau o lumină puternică, care zăpăcea subiectul.

Bineînţeles că la toate aceste tehnici se adaugă sugestia, prin rostirea unor cuvinte, rar, clar şi cu încredere în efectul lor.

Se pare că hipnoza este metoda cea mai eficace şi la îndemâna tuturor, cu condiţia ca hipnotizatorii să aibă încredere în ei înşişi şi să înveţe cu răbdare şi perseverenţă tehnica: ei trebuie să se uite permanent şi fără să clipească în ochii subiectului, care este obligat să ţină ochii deschişi în timp ce se rostesc sugestii scurte, menite să-i inducă somnul sau semi-somnul hipnotic, în funcţie de scop.

Prin hipnoză se poate influenţa benefic starea de sănătate fizică şi psihică şi totodată se pot sugera o serie de gânduri şi demersuri pozitive sau negative.

Persoanele care au proprietăţi de medium îşi induc starea de transă prin autohipnoză.

i) În secţiunea precedentă am vorbit despre cei care au proprietatea de medium, adică de intermediere între spiritele defuncţilor şi cei rămaşi pe pământ; la aceste persoane se face apel mai ales în şedinţele de spiritism.

Maurice Barbunelli arată că are capacitatea de a primi informaţii pe frecvenţe care scapă celor cinci simţuri ale omului normal. Este deci un intermediar sau, dacă vreţi, un fel de post de radio sau de televiziune uman care se branşează la o lume invizibilă, dar reală.

Prin indivizii cu calităţi de medium se pot realiza:
- efecte fizice, lovituri, mişcări, scrieri, mutări, materializări ale spiritelor celor decedaţi;
- efecte sonore – voci, comunicări, profeţii.

Numele celor mai cunoscute persoane cu capacităţi de medium le-am menţionat în capitolul destinat spiritismului.

j) În această secţiune mă voi referi la cei care au viziuni mistice, adică proprietatea de a pătrunde cu unul sau mai multe simţuri, dar mai ales cu privirea şi auzul, precum şi cu gândul, în planul spiritual.

Exemplele sunt multe, dar mă voi referi numai la cele mai importante.

La 11 februarie 1858, o fetiţă din Lourdes, pe nume Bernadetta Soubirous, în vârstă de 15 ani, împreună cu sora ei Antoinette şi o altă fetiţă din vecini, Giovanna Abaddie, s-au dus la stânca Massabielle să strângă lemne. Bernadetta, îndepărtându-se de însoţitoare ca să treacă un pârâu, a văzut în dreptul unei grote o doamnă frumoasă, îmbrăcată în alb, care o privea zâmbindu-i cu bunăvoinţă şi imediat şi-a dat seama că este Maica Domnului. A doua zi a revenit în locul acela; a văzut-o din nou pe Maica Domnului şi a ascultat-o vorbind: „Rugaţi-vă pentru cei păcătoşi", „Faceţi penitenţe", „Eu sunt Imaculata Concepţiune". În total au avut loc 18 apariţii. Între timp, oamenii din Lourdes şi din împrejurimi au aflat de aceste apariţii şi a început un adevărat pelerinaj la locul acela, mai ales după ce sub grotă s-a găsit un izvor, aşa cum spusese Maica Domnului. Au fost multe discuţii în contradictoriu. S-a construit un mic bazin de colectare a izvorului, care avea proprietăţi miraculoase şi îi vindeca pe bolnavi. Numărul pelerinilor a crescut; la început au venit bolnavi din Franţa, apoi şi din străinătate. Edelhaut Fulda, o dansatoare care suferea de boala lui Addison, s-a vindecat, Thea Angela, suferind de scleroză multiplă, s-a vindecat, s-a călugărit, luând numele de Maria Mercedes, a rămas în mănăstire să îngrijească bolnavii, Katherina Sapehy s-a vindecat de cancer, Alfovina Cottini – de tuberculoză osoasă. Enrico Lassere, vindecat de o boală de ochi, a scris cartea *Notre Dame de Lourdes*, iar Alexis Carrel, care a asistat la vindecarea bolnavei Maria Bailly, în 1944, înainte de a muri, a scris

cartea *Rugăciunea*. Vizionara Bernadetta Soubirous s-a retras în mănăstirea Nevres, luând numele de Maria Bernarda, şi a murit la 14 aprilie 1899. Este bine să se ştie că la Lourdes vindecările sunt sub observaţia medicilor care însoţesc pelerinajul, a biroului medicilor din localitate şi a Comitetului Internaţional Medical din Lourdes, care analizează fiecare caz de vindecare în parte şi numai după ce bolnavii au fost în prealabil înregistraţi şi diagnosticaţi. S-a stabilit că vor fi considerate vindecări miraculoase cele care întrunesc următoarele condiţii: bolile trebuie să fie grave, incurabile sau greu de vindecat, nevindecabile prin mijloacele medicinei, să fie spontane şi complete, fără recidive. De aceea, până în anul 1990, dintre sutele şi miile de vindecări au fost declarate numai 64 de cazuri de vindecări miraculoase.

Să reţinem că majoritatea celor vindecaţi au avut la început senzaţia de curent cald, de vertij, de foame, palpitaţii, transpiraţii, le era frică.

În ziua de 13 mai 1917, trei copii portughezi, Luciax dos Santos şi verii ei Francisco şi Jacinta Marto se jucau în locul numit Conca Dina, din localitatea Fatima, unde le-a apărut o doamnă frumoasă, care i-a rugat ca de atunci înainte, timp de şase luni, să vină acolo în ziua de 13 şi i-a îndeamnat să recite Rozariul. Copiii şi-au dat seama că este Maica Domnului. Au mers la aceste întâlniri, dar părinţii lor şi apoi locuitorii din Fatima au aflat, au avut loc discuţii, unii i-au însoţit pe copii, fie că erau credincioşi, curioşi sau doar sceptici. Numărul lor era din ce în ce mai mare. La ultima întâlnire a vizionarilor cu Maica Domnului ploua, dar au fost de faţă aproape 70.000 de privitori, veniţi din toată ţara. La apariţia ei s-a înseninat brusc şi soarele a început să se rotească în jurul propriei axe, vertiginos şi emanând raze de diferite culori, înspăimântând mulţimea, care a căzut în genunchi şi s-a rugat. În timpul acela, vizionarii au văzut Sfânta Familie care îi binecuvânta. De atunci Fatima este un loc de pelerinaj şi de miracole.

Mai recent, la 24 iunie 1981, Maica Domnului s-a arătat vizionarilor Marija, Vicka, Iavn, Ivanka şi Mirijina de la Medjugorje, Bosnia-Herţegovina, şi de atunci apare lunar, transmiţând mesaje simple.

La 25 mai 1983 dicta următoarele reguli:

- să renunţăm la pasiuni şi dorinţe dezordonate. Să evităm excesele în toate direcţiile, mai ales la mâncare şi alcool;
- să ne abandonăm fără rezerve lui Dumnezeu;
- să alungăm orice formă de nelinişte. Dificultăţile să fie o formă de creştere spirituală;
- să ne iubim adversarii şi să ne rugăm pentru ei;
- să postim două zile pe săptămână cu pâine şi apă;
- să fim prudenţi;
- să ne rugăm zilnic şi să recităm în special Rozariul.

Mănăstirea de la Medjugorje a devenit un loc de pelerinaj mondial şi acolo au loc vindecări, convertiri miraculoase.

Şi în România au existat vizionari şi locuri unde s-au produs miracole, în special vindecări. Unul dintre cele mai importante a fost Maglavit, unde ciobanul Petru Lupu a declarat că a văzut un bătrân care era Dumnezeu; prima întâlnire a avut loc la 31 mai 1935 şi au urmat altele. Localitatea Maglavit a devenit loc de pelerinaj, mai ales că acolo s-au vindecat mulţi bolnavi.

La 30 iulie 1928, văcarul satului Casota – Bacău, pe nume Bănică Deleanu, aflat cu cireada pe islaz, s-a întâlnit cu un bătrân care s-a transformat într-un porumbel. Consătenii l-au crezut, mai ales că li s-a arătat acel porumbel, care s-a prefăcut într-un glob de foc. Bănică le-a transmis din partea lui Dumnezeu ca acolo unde a avut vedeniile să se ridice o cruce de piatră cu o candelă. Acela a devenit un loc de pelerinaj, unde s-au vindecat mulţi bolnavi.

În 1998, gospodarul Ion Marin din Ioneşti a văzut-o pe Maica Domnului, care i-a cerut să ridice un loc de închinare lângă o fântână. S-a construit o troiţă şi apa fântânii a capătat puteri miraculoase, vindecând boli grave.

Desigur, unii vor spune că aceste viziuni sunt subiective, nu pot fi controlate şi se pot datora unei imaginaţii prea înfierbântate, patologice chiar, unei confuzii sau dorinţei de a fi în atenţia celor din jur. Nu comentez toate acestea, ci mă mulţumesc să le apreciez veridicitatea

în funcţie de efecte – vindecări miraculoase, convertiri, instaurarea unor relaţii normale în familie şi societate.

k) Am lăsat la urmă secţiunea privitoare la zborurile astrale, deoarece nu sunt complet convins de veridicitatea lor, mai ales că numărul celor care declară că le realizează este foarte mare.

Nu mă refer la senzaţiile din timpul morţii clinice, ci la cele trăite în stare de deplină sănătate fizică şi mentală, voluntare sau involuntare. Zborul astral presupune ieşirea din corpul fizic a spiritului şi deplasarea în plan orizontal sau vertical pe distanţe mari în spaţiu.

Experienţa extracorporală involuntară se poate explica prin existenţa unui spirit foarte bogat ori printr-o tensiune psiho-morală puternică, cea voluntară prin efectuarea anumitor proceduri, cum este cea a parapsihologului Raymond Theant. Întinşi pe pat, ne relaxăm câteva minute, închidem ochii şi ne reprezentăm un punct situat la 10 centimetri de rădăcina nasului, între sprâncene, apoi, păstrând această vizualizare, ne imaginăm că ne-am ridicat până la aproape 10 centimetri de tavan, apoi coborâm până la 10 centimetri de corpul fizic; repetăm aceasta de mai multe ori şi apoi ieşim – repet, mental – total din corpul fizic şi ne deplasăm în spaţiu, în căutarea unei zone de lumină intensă. Ca să ne întoarcem nu trebuie decât să ne exprimăm această dorinţă.

Nu am experimentat această procedură.

l) În încheierea acestui capitol vom vorbi despre capacităţile ieşite din comun ale unor oameni care, prin dialogul cu Divinitatea, au depăşit starea lor naturală, apropiindu-se atât de mult de planul spiritual, încât ar putea fi numiţi sfinţi în viaţă.

Voi începe cu Pater Pio.

Preotul catolic Francesco Fergiuni s-a născut la Pietrelcina, în provincia Benevento, la 25 mai 1887. La vârsta de 17 ani a intrat novice la o mănăstire, iar în 1910 a devenit sacerdot. În 1911 i-au apărut stigmatele la mâini şi la picioare, care au făcut obiectul unor analize iniţiate de Vatican. Profesorul Luigi Romanelli, directorul spitalului din Barleta, le-a examinat, declarând că nu este vorba de o intervenţie chirurgicală sau de o automutilare, rănile fiind acoperite de o membrană puternic vascularizată.

În 1911, când se ruga în mănăstirea capucinilor din San Giovanni Rotondo, i s-a arătat Iisus având rănile însângerate şi de atunci s-a dedicat îngrijirii şi vindecării celor suferinzi. Realizările sale au depăşit limitele de înţelegere ale oamenilor de ştiinţă, exprimându-se prin vindecări miraculoase, profeţii, levitaţie şi biolocaţie. În confesionalul său au îngenuncheat peste un milion de oameni. La început spovedea 16 ore pe zi, dar ulterior a redus numărul orelor de spovedanie, afirmând că trebuie să se roage şi pentru oameni.

Era extrem de modest.

„Sunt un sărman călugăr care se roagă", declara unui ziarist. Mânca foarte puţin, postea mult şi des, recita Rozariul cel puţin de cinci ori pe zi, medita, dormea foarte puţin.

Faima sa a stârnit nemulţumirea autorităţilor, care în 1922 i-au ordonat să-şi restrângă activitatea, apoi a fost transferat în altă regiune ; nu i s-a permis să predice. Aflând că urma să fie transferat şi de la San Giovanni Rotondo, locuitorii au construit baricade ca să-l apere ; astfel, Mussolini a fost silit să dispună ca Pater Pio să rămână acolo.

În ziua de 23 septembrie 1968 a avut o criză când slujea la altar şi seara a murit. Trupul său emana lumină şi era bine mirositor.

În prezent, peste două mii de asociaţii îi poartă numele şi i s-au ridicat peste două sute de monumente. La data de 2 mai 1999 a fost beatificat.

Continuă să vindece. Părintele Enzo la Porta, unul dintre devotaţii săi, a atins un tânăr de 22 ani aflat în comă cu o şuviţă din părul lui Pater Pio şi acesta s-a vindecat.

Nu pot să-l uit pe părintele Ieronim Argatu, pe care în anul 1971 l-am cunoscut la Boroaia, localitate de lângă Fălticeni, unde era paroh.

Pe atunci eram inspector de poştă şi, verificând oficiul, am fost intrigat de numărul mare de mandate poştale cu sume substanţiale pe care le primea zilnic, din toate colţurile ţării, pentru biserica în construcţie.

Alături de ea era biserica în care slujea, mică, din lemn, în pridvorul căreia pe o masă joasă erau o sumedenie de sticluţe cu apă sau ulei sfinţit, cu efecte benefice pentru toate bolile, fapt confirmat de numărul mare de bolnavi care îl vizitau zilnic ca să le citească rugăciuni de tămăduire. O mare parte din banii veniţi prin mandat poştal provenea de la cei vindecaţi.

Am aflat că, sosind de pe front, unde fusese preot militar, a fost reclamat la Securitate de un alt preot că ar fi criminal de război şi astfel a stat ascuns, ziua, într-un fel de beci săpat sub duşumeaua din casă, în rugăciune, post şi meditaţie, exerciţiu mistic care, fără îndoială, l-a înzestrat cu capacităţile de vindecător şi prezicător.

Mic, cu barbă neagră şi ochi radiografianţi, tip tolstoian, îţi vorbea clar, răspicat şi fără menajamente. „Foarte bine că dai banii pentru biserică. Este o afacere bună", l-am auzit spunându-i unui ţăran. „Banii ăştia ajung sus, în cer, unde nu există reformă bănească sau cineva care să-i confişte..."

Părintele Argatu nu se sfia să spună ce gândea.

Preşedintele consiliului popular mi-a povestit că într-o zi de Bobotează părintele Argatu s-a apucat să sfinţească sediul consiliului popular.

„M-am postat în uşa cabinetului meu şi l-am privit cu o figură supărată, ca să-i dau de înţeles că nu are ce căuta acolo, mai ales că de faţă erau câţiva săteni... şi ştiţi ce mi-a spus după ce mi-a atins fruntea cu busuiocul? Că ar curăţa sediul de diavoli şi, dacă mi-a scăpat un diavol în biserică, sunt liber să mă duc acolo şi să-l prind. Am înghiţit, deoarece am nevoie de dânsul. Când începe campania agricolă pot să trimit pe la porţi o sută de agitatori şi oamenii nu vin, dar este de ajuns ca el să-i roage o singură dată şi acasă rămân doar copiii, bătrânii şi bolnavii."

Am spus că părintele Argatu era şi prezicător.

Pe atunci mama era grav bolnavă şi părintele Argatu ştia asta. Trecând prin Boroaia, într-un februarie cu multă zăpadă şi ger, l-am vizitat şi, cum îi era obiceiul, m-a primit cu un păhărel cu vin şi o farfurioară cu prăjituri de casă. Apoi m-a rugat să-l scuz, pentru că vrea să citească în carte, iar după câteva minute s-a înapoiat: „Să ştiţi că în săptămâna Paştelui mama va fi liniştită şi fericită, doar că o să vă lipsească ceva", m-a asigurat el.

Într-adevăr, mama a murit după aproape două luni, în aprilie, în săptămâna Paştelui.

După moartea soţiei sale, părintele Argatu s-a călugărit, a fost duhovnic la mănăstirile Antim, Căldăruşani şi Cernica. În pridvor

primea zilnic zeci de bolnavi. A fost un mare exorcist. Ducea acatiste la bolnavii din spitale. Se ruga pentru unirea Bisericilor.

Cea mai mare dorinţă a fost să ridice o mănăstire la Ierihon, unde cumpărase teren, şi să se mute acolo ca să moară pe pământul sfânt. Această dorinţă nu i s-a împlinit, şi el a murit în anul 1999, la vârsta de 86 ani.

Fără îndoială că în banca sa din ceruri are strânsă o sumă fabuloasă...

Monseniorul Vladimir Ghica este o personalitate despre care se ştie prea puţin. Avea şase doctorate şi vorbea curent 26 de limbi, având o forţă spirituală care îl plasează în rândul sfinţilor.

A pus bazele ordinului „Familia Sfântului Ioan" şi a fost numit „apostolul secolului XX".

Călătorea foarte mult.

Deşi avea o rezistenţă fizică scăzută – cântărea 46 de kilograme, iar capacitatea pulmonară era cu 25% mai mică din cauza tuberculozei –, colinda spitalele, azilurile, casele de bătrâni ca să aducă alinare celor aflaţi în suferinţă.

Parcurgea pe jos 10-14 kilometri pe zi, masa lui de prânz consta dintr-un ceai şi doi-trei biscuiţi.

Ca misionar a fost în Congo, Indochina, insulele japoneze, prin majoritatea ţărilor din Europa.

Şi-a însuşit o serie de tehnici cu care înlocuia labilitatea sa biologică:

- dormea doar două ore pe zi, mulţumită unei anumite tehnici de relaxare;
- printr-o metodă de citire rapidă, parcurgea două-trei cărţi în câteva ore.

Se ruga mult, în extaz, şi atunci avea loc fenomenul de levitaţie.

Vindeca prin energie spirituală.

Pe o maică cu chipul ars, desfigurat de explozia unui ceainic, a vindecat-o într-un sfert de oră cu ajutorul unui spin despre care spunea că provine din coroana lui Iisus.

În anul 1944, căpitanul aviator Niculescu, al cărui avion fusese doborât, a fost adus la spital cu fracturi multiple şi extrem de grave; el a fost vindecat în trei săptămâni de monseniorul Ghica, care a folosit spinul miraculos.

Tertulian Langa povesteşte că, pe când se afla în închisoarea din Aiud, mâna i-a fost strivită de un bloc de piatră şi urma să-i fie amputată a doua zi, însă noaptea l-a văzut pe Vladimir Ghica (care era mort) în levitaţie în celula sa, cum îi zâmbea, şi dimineaţa mâna îi era aproape vindecată şi nu a mai trebuit să fie amputată.

Să reţinem că în 1944 monseniorul a intrat într-o casă de toleranţă ca să spovedească prostituatele, iar după ce a ieşit şi s-a îndepărtat de clădire, o bombă lansată în timpul unui atac aerian a distrus-o.

În 1948 a refuzat să plece din ţară, a fost arestat, condamnat şi a murit în închisoarea din Jilava.

Consemnez două gânduri ale monseniorului Vladimir Ghica: „Când te îndepărtezi de lumină ai umbra în faţă, când te apropii de lumină ai umbra în spate"; „Să ai nobleţea trandafirului care înmiresmează şi mâna care îl striveşte".

Această condiţie monseniorul Vladimir Ghica a îndeplinit-o cu prisosinţă.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

8. STRUCTURA OMULUI

În acest capitol vom face câteva precizări legate de structura omului, care ar putea explica, dacă nu întru totul, cel puţin parţial sau ipotetic, capacităţile paranormale ale unora.

Părerile în ceea ce priveşte structura omului sunt împărţite, dar mă voi limita la cele mai importante, cu precizarea că fiecare suportă o serie de nuanţări.

a) Materialiştii susţin că omul este un fel de agregat, complex şi sofisticat, ce cuprinde o serie de sisteme, cum ar fi sistemele nervos, sangvin, limfatic, endocrin, care asigură buna funcţionare a organelor. Singura deosebire dintre om şi animal ar consta în aceea că, în cazul omului, sistemul neurotic la nivelul encefalului este mult mai evoluat, permiţându-i gândirea raţională şi abstractă.

După materialişti, gândirea este un fel de excreţie a creierului, care deocamdată nu poate fi explicată în întregime. Când moare, omul se descompune şi prin elementele sale primare reintră în circuitul cosmic, dispărând pentru totdeauna.

Prin urmare, o astfel de doctrină, pe lângă faptul că este deprimantă, constituie un îndemn spre o viaţă destinată plăcerilor, favorizând demersuri imorale pentru dobândirea valorilor materiale, a faimei sau puterii. De multe ori averea, faima şi puterea devin valori în sine şi astfel apar avariţia, impostura şi tirania.

Materialiştii susţin că există un fel de nemurire prin rămânerea în memoria urmaşilor şi a societăţii prin creaţii artistice, descoperiri ştiinţifice şi fapte de caritate sau eroism, dar dacă ne gândim bine ne dăm seama că o astfel de „nemurire" este foarte scurtă şi relativă. Întrebaţi tinerii de astăzi ce au făcut Pasteur, Koch, Fleming şi

veţi constata că majoritatea nu ştiu nimic despre aceştia, deşi au fost personalităţi ale căror descoperiri au salvat şi salvează încă milioane de vieţi omeneşti. Acelaşi lucru este valabil şi pentru scriitori, poeţi, muzicieni.

Materialiştii contestă că omul ar conţine ceva divin şi că este rezultatul creaţiei Divinităţii, susţinând că ar fi o maimuţă evoluată, şi aduc o serie de argumente:

- de ordin etnologic: există triburi primitive ai căror membri sunt mai apropiaţi de animalele superioare decât de om. Acest argument nu este fundamentat, deoarece membrii respectivelor triburi ştiu să-şi construiască locuinţe, unelte, arme, cunosc focul, pe care îl utilizează în diferite scopuri, au un limbaj care le satisface nevoile de comunicare, au ideea de divinitate şi de nemurire a sufletului, o dovadă fiind modul în care îşi îngroapă morţii şi toate ritualurile, creează opere de artă, articole de podoabă, iar dacă uneori sunt gălăgioşi şi necontrolaţi, sunt totuşi mai liniştiţi şi mai paşnici decât unii tineri din lumea „civilizată";
- de ordin embriologic, ce se bazează pe constatarea că embrionul din care se dezvoltă fătul uman este asemănător cu cel al vertebratelor. În realitate, asemănarea este numai externă şi destul de vagă;
- de ordin paleontologic, bazate pe descoperirea unor rămăşiţe de oseminte omeneşti din care s-ar putea reconstitui evoluţia omului din maimuţă. Este vorba de fosile. Între fosilele respective sunt mari goluri de timp şi de dezvoltare, care nu susţin acest argument. Totuşi, din datele oferite de paleontologie rezultă că omul era pe atunci o fiinţă cu un anumit grad de cultură şi religie;
- de ordin psihologic, care susţin că între viaţa omului şi cea a animalelor este o mare asemănare, deosebirile fiind numai de grad, şi nu de esenţă. Trebuie să facem precizarea că toate acţiunile animalelor au ca scop conservarea individului şi a speciei, pe când omul este capabil să facă sacrificii dezinteresate, care pot duce până la autodistrugerea sa voluntară, că omul este raţional, pe când animalul este instinctual, şi apoi aţi văzut un animal care să compună o simfonie sau să scrie o povestire?

Este adevărat că sunt oameni a căror viaţă se apropie de cea a animalelor, dar aceasta este propria lor opţiune.

Este adevărat, de asemenea, că omul are o serie de trăsături comune cu animalele – elementele din care este construit, fiziologia –, dar nu trebuie să uităm că atât unul, cât şi celălalt sunt creaţia Divinităţii, care a conceput tot ce este viu, începând de la plantă, într-un fel de gradaţie calitativă, ce merge de la inferior la superior, iar datorită acestei gradaţii există mai multe lumi: a mineralelor, a plantelor, a animalelor şi a omului, care este singurul dotat cu spirit divin.

b) Credinţa creştină arată că omul este compus din trup şi suflet.

Trupul, despărţindu-se de suflet, care este mai ales un principiu de viaţă, se întoarce în pământul din care este făcut, iar sufletul se întoarce la Dumnezeu, lângă care, dacă merită, îşi are locul.

Moartea este urmarea păcatului, fiind sfârşitul vieţii vremelnice şi începutul celei veşnice. După ce se desparte de trup, sufletul trăieşte mai departe, fiind nemuritor, având conştiinţa de sine, toate amintirile, simţind bucuria sau întristarea pentru tot ce a făcut sau nu a făcut, în aşteptarea Judecăţii de Apoi, când va primi răsplata sau pedeapsa.

În legătură cu starea sufletului după moarte există mai multe opinii:

- este activ, adică cugetă, doreşte, voieşte, dar nu poate înfăptui;
- după moarte cade într-un fel de amorţeală până la Judecata de Apoi;
- după moarte trece printr-un fel de foc spiritual, purificator, numit Purgatoriu, care îl curăţă de păcate; aceasta este concepţia catolicilor şi protestanţilor, care, pe lângă Rai şi Iad, cred că există un al treilea loc, intermediar, pentru cei cu păcate mai mici (unele făcute din neştiinţă), care nu au îndeplinit poruncile bisericeşti, astfel că stau acolo un timp limitat, iar apoi au acces în Rai.

După moartea biologică, sufletul, care nu mai este influenţat de planul biologic, devine deosebit de lucid şi se autojudecă, ceea ce se numeşte judecata particulară, cântărind toate faptele săvârşite în viaţa terestră şi devenind, de la caz la caz, împăcat sau neliniştit în aşteptarea Judecăţii Universale, la care vor fi supuse atât sufletele, cât şi trupurile.

„Dreaptă şi mântuitoare este credinţa că sufletele se judecă îndată ce ies din trupuri, înainte de a se înfăţişa la acea judecată înaintea căreia vor fi judecate împreună cu trupurile înviate", spune Sfântul Augustin.

După credinţa creştină, sufletele drepţilor formează Biserica triumfătoare, al cărei cap este Iisus; aceşti oameni sunt cinstiţi de cei aflaţi în viaţă, care le recunosc meritele şi prin rugăciuni le solicită o bună intermediere faţă de Iisus sau Dumnezeu pentru iertarea păcatelor sau realizarea unei dorinţe.

c) Următorul punct de vedere nu vine în contradicţie cu doctrina creştină, respectând în principiu toate ideile ei fundamentale, adăugându-i însă o serie de date şi amănunte.

Omul este compus din mai multe energii, care se suprapun:

- corpul fizic, numit şi corp carnal sau chimic;
- corpul eteric, o energie cosmică, holografică, ce dă viaţă şi voinţă de viaţă, depăşind perimetrul corpului fizic cu 12-15 centimetri. Este numit de hinduşi *prana*, de tibetani *fevan*, corp vital. Unii susţin că este o energie subatomică, formată din neutroni, protoni, electroni, fotoni de provenienţă cosmică, alţii că ADN-ul şi ARN-ul ar fi structurate de corpul eteric.

Dezechilibrul acestei energii conduce la boli şi suferinţe.

Corpul fizic şi cel eteric formează microorganismele şi plantele.

Corpul astral este de natură cosmică; este numit astfel fiindcă se presupune că structura sa este determinată de poziţia astrelor; el dublează şi depăşeşte corpul fizic şi pe cel eteric cu aproximativ 80 de centimetri şi stă la baza psihismelor.

Aceste trei corpuri formează animalul.

Unii susţin că mai există un corp mental, centrul intelectului, afectelor şi voinţei, de care spiritul se foloseşte în relaţiile sale cu mediul, precum şi un corp cauzal, în care se înscriu binele sau răul comise de purtătorul lui. Eu cred că ar trebui să le considerăm componente ale corpului astral.

Spiritul este o energie de origine divină, care îi dă purtătorului său statutul de om. Are un fel de învelitoare, perispiritul, compus din corpul astral, împreună cu cel mental şi cauzal.

Prin spirit omul realizează dialogul cu Divinitatea. Acest dialog are ca scop dezvoltarea unui spirit cât mai amplu, aceasta fiind condiţia, cheia pentru pătrunderea în planul spiritual după moartea biologică.

Cu privire la structurile energetice din care suntem alcătuiţi, reţinem următoarele:

- totul este de natură vibratorie şi se supune principiilor rezonanţei;
- şi energiile din care este alcătuit omul sunt vibratorii, acţionează şi reacţionează prin rezonanţă;
- alimentarea acestor energii se face prin anumite zone ale corpului, numite chakre;
- corpul fizic are rezonanţa cea mai joasă şi ea urcă din structură în structură;
- corpul astral, inclusiv cel mental şi cauzal, are un sistem vibratoriu propriu, cu o frecvenţă proprie, care se întrepătrunde cu celelalte. El, inclusiv cel mental, are o energie caracteristică ce poate străbate spaţiul, poate penetra materia, o poate modifica, aceasta fiind explicaţia fenomenelor paranormale. Corpurile de gândire emise de corpul astral se înregistrează instantaneu în corpurile spaţiale de gândire, devenind veşnice, aceasta înlesnind întâlnirile cu cei pe care îi dorim, cu entităţi superioare şi, dintr-un anumit punct de vedere, chiar şi nemurirea. Corpul cauzal ca atare sau în cadrul celui astral are un rol în înregistrarea faptelor, în timpul vieţii este pasiv, însă devine activ după moartea biologică, atunci când ne va expune tot ce am făcut bine sau rău în viaţa terestră. Este, dacă vreţi, un instrument al karmei.

Spiritul este cel care controlează aceste energii, pe care le putem numi create, el fiind o energie necreată, de origine divină; în funcţie de caracteristicile sale, poate dirija respectivele energii pentru realizarea propriilor sale interese.

Mă voi opri mai mult asupra spiritului, care are cel mai important rol în economia acestei lucrări. Precizez că el este incarnat în corpul fizic la naşterea omului, cu scopul ca împreună cu perispiritul, respectiv corpul astral, să se amplifice şi să se îmbogăţească prin dialogul cu Divinitatea, realizat prin rugăciune, meditaţie, post, gânduri şi fapte

bune, pentru ca astfel să dobândească dreptul de a intra în adevărata existenţă, în planul spiritual, în nemurire. De altfel, se pare că acesta este şi scopul vieţii terestre.

Spiritul, utilizând corpul astral, influenţează pozitiv celelalte energii, din dorinţa de a asigura o viaţă cât mai lungă corpului fizic care îl adăposteşte, pentru a avea timp să se desăvârşească. Atunci când acest lucru nu este posibil, spiritul favorizează un comportament negativ, menit să conducă la apariţia bolilor şi la grăbirea morţii biologice, pentru a se putea excarna.

În ceea ce priveşte starea spiritului după moartea biologică, există mai multe posibilităţi:

- spiritul sărac şi labil, aproape inexistent, al omului care a săvârşit numai fapte negative, excelând în egoism, după o analiză lucidă şi realistă va avea remuşcări atât de mari, încât se va autodistruge, se va pulveriza. De aici şi ideea pe care o susţin că nemurirea este posibilă, dar nu obligatorie;
- există şansa ca spiritul labil şi sărac să se reincarneze, pentru a-şi continua autodesăvârşirea într-un nou trup, utilizând un nou corp astral. Ideea este generoasă şi compatibilă cu infinita bunătate a Divinităţii, dar nu şi cu dreptatea, care spune că fiecare trebuie să primească ceea ce merită, cu condiţia ca, după reincarnare, viaţa să constituie o reală şi meritată pedeapsă;
- spiritul labil al aceluia care a oscilat între bine şi rău, a avut un dialog superficial şi ocazional cu Divinitatea, după moartea biologică îşi poate găsi locul meritat pe scara planurilor transcendentale, beneficiind de o stare bună, mulţumitoare, potrivită locului pe care şi l-a pregătit;
- în sfârşit, spiritul amplu, bogat, al omului care a avut un dialog continuu şi profund cu Divinitatea, în toate formele sale, va putea intra în planul spiritual, pentru o existenţă veşnică şi fericită.

9. OPINII ASUPRA NEMURIRII

În capitolul precedent am expus doctrina credinţei creştine cu privire la moarte şi la existenţa sufletului sau spiritului, şi de aceea consider că este bine ca în prezentul capitol să mă opresc asupra opiniilor altor religii, din diferite timpuri sau zone geografice.

Descoperirile legate de epoca preistorică ne relevă faptul că morţii neaderthalieni erau îngropaţi cu practici rituale, alături de o serie de unelte din cremene, şi că în Bavaria au fost găsite cranii vopsite cu ocru roşu, toate acestea demonstrând că încă de pe atunci se credea în perpetuarea vieţii după moartea biologică.

În Egiptul antic se credea că morţii erau obligaţi să se prezinte în faţa unui grup de judecători, conduşi de Osiris, şi li se cântărea inima într-o balanţă, după care erau trimişi pe tărâmul fericirii sau pe cel al nefericirii, în funcţie de ceea ce făcuseră în viaţă.

Îmbălsămarea era hotărâtoare pentru conservarea sufletului după moarte. Sufletul se îndrepta în zbor spre lumea de dincolo mai ales sub înfăţişare de şoim, încolţit de demonii de care trebuia să se apere.

În cartea tibetană a morţilor (*Bardo Thödol*) se arată că momentul morţii coincide cu confruntarea conştiinţei defunctului cu Lumina Clară Primordială, pentru ca apoi să se confrunte cu Lumina Clară Secundară, voalată de puterea iluziilor karmice, şi, trecând prin mai multe stări, ajunge la judecata lui Yama-Raju, regele morţilor, secundat de o suită de Furii executorii. Aici sufletul este supus probei oglinzii karmice, în care se reflectă tot ce a făcut în viaţă.

Romanii antici erau convinşi că drepţii ajungeau în Câmpiile Elisee, iar nedrepţii în infernul lui Hades.

Cei de religie akkadiană-sumeriană puneau în mormânt, lângă morţii lor, provizii de alimente şi erau obligaţi ca periodic să le împrospăteze,

de aceea încă din viaţă se străduiau să aibă cât mai mulţi urmaşi, ca să le asigure o cât mai bună aprovizionare atunci când vor trece pe celălalt tărâm.

Germanii credeau că după moarte cei viteji vor merge în Valhalla, iar laşii şi fricoşii în infernul zeiţei Hel şi al lui Thor.

Celţii susţineau că morţii drepţi ajungeau în Ţara Fericirii, unde era o sărbătoare continuă, şi că nedrepţii sfârşeau în imperiul duhurilor înfricoşătoare ale lui Scahacht.

Tracii au avut o concepţie dualistă, corp – suflet, ultimul putând să obţină nemurirea prin anumite practici iniţiatice ; îngropau morţii alături de obiectele lor personale.

Sciţii credeau că, după moarte, cei care nu furaseră se bucurau de o existenţă fericită, pe când ceilalţi erau chinuiţi de duhurile negre şi de aceea lângă decedaţi se îngropau şi armele lor, ca să se apere de aceste duhuri.

Persanii credeau că, după moarte, sufletul trebuia să treacă pe o punte îngustă spre lăcaşul fericirii, iar căderea de pe punte însemna că sufletul ajunge în lăcaşul suferinţei. Mai credeau că păcătoşii erau siliţi să stea într-un fel de purgatoriu.

În ceea ce priveşte popoarele primitive :

- negrii din Australia erau convinşi că în fiecare exista un omuleţ cât un deget, respectiv sufletul, care îl conducea pe cel mare ;
- aceeaşi convingere o aveau şi huronii, numai că omuleţul se adăpostea în creştetul capului, avea o structură mai subtilă şi, cât timp era sănătos, şi omul beneficia de această stare ;
- indienii de pe cursul inferior al râului Frazer credeau că omul are patru suflete ;
- turikii din Bornei refuzau să se despartă de nişte pietre asemănătoare cârligelor de undiţă, convinşi că ele ţineau agăţat sufletul de trup ;
- când cineva căsca, hinduşii pocneau din degete, ca să alunge sufletul înapoi în trup şi acesta să nu îşi ia zborul prin gura larg deschisă ;
- locuitorii insulelor Marchize astupau nasul şi gura muribunzilor, ca să împiedice sufletele să-şi ia zborul ; la fel procedau itomanezii din America de Sud ;

- indienii din Brazilia sau Guyana credeau că în timpul somnului sufletul pleca să vâneze sau să pescuiască.

Exemplele care demonstrează că populaţiile primitive, din toate timpurile şi de pe toate meridianele geografice, credeau în existenţa unui suflet nemuritor pot continua.

Precizez că în cultura Sukutian se conservau cranii în scop ritual, de unde rezultă că noţiunea de suflet exista şi acum 400.000 de ani.

„Dar bine, mi se va spune, toate acestea nu fac decât să demonstreze că noţiunea de nemurire derivă dintr-o gândire primitivă, redusă, departe de cea a omului modern de astăzi..."

Dimpotrivă, acestea demonstrează că există un fel de genă spirituală a nemuririi, apărută o dată cu omul şi care cu timpul a recurs la manifestări potrivite stadiului de cultură şi civilizaţie în care se găsea acesta. Existenţa ei este dovedită de faptul că ideea nemuririi a apărut la popoare şi grupuri de populaţie situate la mare distanţă unele faţă de altele, uneori izolate de munţi, de mare etc.; prin urmare, nu poate fi vorba de o imitaţie sau de o transmitere orală a acestei idei.

Şi acum să trecem în revistă principalele religii ale lumii.

Nu mă voi opri asupra creştinismului, deoarece la el m-am referit anterior şi voi reveni în capitolele următoare. Voi enumera câteva dintre sectele care s-au desprins din religiile creştine fundamentale, şi anume:

- adventiştii, cu doctrina iniţiată de William Miller şi mai apoi de Allan White, care susţin că Hristos va veni ca să domnească 1.000 de ani pe pământ;
- penticostalii, care sunt împotriva clerului;
- martorii lui Iehova, sectă înfiinţată de Charles Taze Russell, care se bazează numai pe *Vechiul Testament*;
- unitariştii, care susţin unicitatea lui Dumnezeu, respingând divinitatea lui Iisus şi a spiritului;
- baptiştii, a căror grupare a fost întemeiată de pastorul anglican John Smith în 1609; pentru ei Biblia constituie autoritatea ultimă şi, ca atare, resping tradiţia;
- metodiştii lui John şi Charles Wesley, care pledează pentru perfecţionarea prin iubirea aproapelui;

- mormonii, sectă înfiinţată de Joseph Smith, care susţin că Dumnezeu conduce Biserica prin intermediul preşedintelui lor, care este profet.

Islamismul a luat naştere în secolul al VII-lea, fondatorul fiind, potrivit tradiţiei, Mahomed din Mecca; el a primit din partea lui Allah o serie de revelaţii, care au fost consemnate în Coran. Allah a stabilit destinul fiecărui om în parte, dar acesta poate fi modificat în bine prin stricta respectare a poruncilor din Coran. După moarte, sufletele bune intră în Paradis, iar cele rele în Gheena, unde vor arde.

Iudaismul, religia evreilor, este una dintre puţinele religii naţionale, numită şi mozaică, adică a lui Moise. O parte din Biblie, adică *Vechiul Testament*, este comună iudeilor, creştinilor şi mahomedanilor. Cred în existenţa spiritelor şi în posibilitatea oamenilor de a comunica cu morţii. Socotesc trupul mortului necurat şi de aceea îl îngroapă în ziua decesului.

Budismul este cea de-a doua religie mondială. Buddha s-ar fi născut aproximativ în anul 490 î.Hr. şi şi-a întemeiat concepţia de bază pe patru principii supreme:

- întreaga viaţă este o suferinţă;
- cauza este ataşamentul faţă de viaţă;
- calea de desprindere de suferinţă o constituie detaşarea de dorinţele pământeşti;
- dorinţa de a exista conduce la reincarnare.

Budiştii cred că nu se reincarnează decât cel care a ajuns la starea de Arbat, adică de sfânt desprins de orice dorinţă şi beneficiarul cunoaşterii adevărului deplin.

Budismul susţine reincarnarea de la om la om, dar şi de la om la animal, potrivit vieţii pe care a dus-o cel decedat.

Hinduismul este o religie panteistă, în care primordiale sunt două legi, karma şi transmigrarea. Raiul şi Iadul sunt realităţi vremelnice, implică răsplata şi pedeapsa, după fapte, urmate de o perioadă când sufletul îşi reia transmigrarea.

Jainismul este o mişcare religioasă reformatoare din India, fiind un fel de sectă a hinduismului, preluând o parte însemnată din doctrina acestuia şi pledând pentru o inactivitate prin asceză, care purifică sufletul.

Taoismul, apărut în China, susţine că omul este trup – intelect şi că nemurirea este conservarea, armonizarea şi transformarea acestei entităţi prin dialogul microcosmosului uman cu macrocosmosul cu ajutorul unor anumite practici morale, igienice şi alimentare.

Sikhismul este o combinaţie între hinduism şi islamism şi susţine că omul poate deveni nemuritor prin desăvârşire, urmând calea sfinţilor, adică:

- să nu dorească răul cuiva;
- să nu vorbească de rău pe cineva;
- să nu împiedice lucrarea cuiva;
- să ierte;
- să aibă răbdare;
- să-i ajute pe cei aflaţi în necaz sau suferinţă;
- să respecte toate religiile.

Şintoismul, pe lângă budism, este una dintre principalele religii din Japonia. Crede în existenţa sufletelor după moarte şi fiecare casă are în colţ un altar unde acestea intră în fiecare an, în noaptea de 13 iulie.

Budismul japonez, zen, nu încurajează credinţa în viaţa viitoare şi nu întăreşte credinţa în nemurirea sufletului.

Confucianismul, apărut în China prin Kiung Fu-izu, latinizat Confucius, născut în anul 551 î.Hr., este mai mult o doctrină umanistă, şi nu mistică, deşi s-a instituit un adevărat cult al lui Confucius şi i s-au ridicat temple.

Principalele sale principii sunt:

- reciprocitatea, deci: „Ce nu doreşti să ţi se facă ţie nu îi face altuia. Binele pe care îl aştepţi fă-l mai întâi altuia";
- omenia, respectiv respectul pentru semeni, şi faptele bune;
- pietatea filială, respectul şi slujirea părinţilor.

Pentru că ne-am referit la principalele religii ale lumii, mă voi opri puţin şi asupra noţiunii de religie ca atare.

Religia ar fi cea mai caracteristică manifestare a sufletului individual şi social prin care se crede într-o anumită ordine a lumii. Este considerată:

- ştiinţă în măsura în care poate explica, prin cercetare raţională şi experimentală, raporturile dintre om şi Divinitate;

- mai ales credinţă, adică o adeziune afectivă care se acordă unor cunoştinţe (despre Dumnezeu, suflet, nemurire) susţinute ca singurele adevărate.

Religia este definită de Durkheim ca „sistem de credinţe şi practici relative la lucruri sfinte, care îi uneşte pe toţi cei care aderă la el", Brunetière spune că „religia este sinonimă cu supranaturalul", iar Emile Botroux o defineşte ca un „sistem individual de sentimente, credinţe şi practici obişnuite, avându-l ca obiect pe Dumnezeu".

Există mai multe forme de credinţe religioase:

- Totemismul, cea mai simplă şi primitivă, în care o vietate sau un obiect este considerat sfânt, adică tabu, atingerea lui fiind un sacrilegiu.
- Animismul, care susţine că toate corpurile organice şi anorganice conţin spirite.
- Fetişismul, pentru care anumite obiecte au puteri magice.
- Zoolatria, credinţa într-unul sau mai multe animale.
- Astrolatria, care adoră divinităţi astrale.
- Idolatria, care adoră anumite figuri făcute din lemn, pământ, piatră etc., în care ar exista spirite.
- Politeismul, credinţa în mai multe divinităţi.
- Triteismul, duoteismul şi monoteismul, respectiv credinţa în trei, doi şi un Dumnezeu.

Iată şi câteva teorii asupra originii credinţei religioase:

- Taylor susţine că acestea şi-ar avea originea în sufletul individual;
- M. Müller consideră că originea credinţei o constituie sentimentul de adoraţie faţă de măreţia universului;
- Durkheim îi indică originea în societate;
- Spencer susţine că religia îşi are originea în cultul morţilor;
- Lucreţiu afirmă că la baza credinţei stă teama de necunoscut;
- Schopenhauer crede că religia este un produs al imaginaţiei;
- Kant afirmă că originea religiei s-ar afla în morală;
- Luther crede că religia îşi are originea în dragostea unită cu credinţa;

- Calvin consideră că religia provine din teama unită cu credința;
- Schiller reduce religia la cultul frumosului, iar Strauss spera să o poată înlocui cu arta.

În realitate, religia își are originea în toate aceste elemente și în altele, cum sunt conștiința, intelectul, voința, pe care nu le mai comentez.

M-am oprit asupra noțiunii de religie deoarece datele prezentate ne vor fi necesare în capitolele ce urmează.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

10. OPINIILE UNOR PERSONALITĂŢI

Întotdeauna mi-am format părerile ţinând seama de opiniile unor personalităţi mult mai instruite decât mine, cu o experienţă mult mai bogată, având astfel o serie de jaloane de gândire care m-au împiedicat să greşesc.

De aceea în acest capitol voi cita o serie de personalităţi, care într-o oarecare măsură au contribuit la pregătirea şi îmbogăţirea opiniilor pe care le expun în această carte.

Marc Paul – preot

Avem rugăciunea: „Hristoase, Tu, care ai planuri atât de frumoase, care în curând o să mă rechemi la Tine, să mă judeci, vreau, vreau, vreau şi iarăşi vreau să nu te dezamăgesc. Vreau să-mi îndeplinesc sarcina cu energie şi însufleţire". Consideră că „moartea este o viziune, viziunea lui Iisus. În sfârşit, Îl voi vedea. Voi şti tot ce a făcut pentru noi. Ne va spune. Era şi timpul; de mult aştept revederea".

François Mauriac – scriitor

Era convins că omul este spirit sau nimic şi că ne putem socoti oameni în măsura în care ştim că avem suflet. A scris: „Când voi muri, nu voi spune adio lui Dumnezeu, ci mă voi îndrepta spre El".

Ernst Fisk – savant

„Oamenii de ştiinţă au acumulat dovezi care atestă că morţii sunt tot atât de vii ca şi noi."

Sir John Eccles – premiul Nobel pentru medicină

„Eu cred că eul nostru este o creaţie supranaturală, adică aceea ce religia defineşte ca suflet. Cu ajutorul studiilor mele am înţeles unicitatea fiecărui individ, ca fiind creaţia lui Dumnezeu."

Michel Butor – scriitor

„Ne restituim sufletul."

Aristotel – filosof antic

Afirmă că universul este alcătuit din materie şi spirit.

În vederea realizării unei ordini finale, spiritul este ierarhizat în plante ca suflet vegetativ, în animale ca suflet senzorial şi în om ca suflet raţional. Propune practicarea binelui pentru a atinge fericirea de a participa la lucrarea divină.

Nikolai Berdiaev – mistic

Susţine că existenţa lui Dumnezeu se manifestă prin existenţa spiritului în om. „Dacă nu există Dumnezeu, nu există nici victoria asupra morţii, nici viaţa veşnică, şi atunci totul este lipsit de sens şi absurd."

Benjamin Constant – scriitor

Afirmă că există un suflet în noi din clipa naşterii şi depinde de noi să-l păstrăm.

Petru Rezuş – preot, scriitor

„Aspiraţiile naturale ale sufletului impun astfel cu necesitate nemurirea lui pentru a fi satisfăcute în alt ordin de viaţă."

Toma de Aquino – filosof

Susţine că Dumnezeu este cauza principală, motorul prim al universului şi al sufletului nemuritor. Sufletul este un intelect activ prin introducerea în credinţă, spre deosebire de intelectul pasiv, care doar recepţionează datele din afară, şi de intelectul angelic, atribuit îngerilor.

Paul Tournier – medic

„Omul este o unitate – trup, suflet şi duh, cărora le corespund medicina somatică, cea psihologică şi îngrijirea spiritului.".

Richard Wurmbrand – pastor

Dumnezeu este veşnic, dar şi omul este veşnic, deoarece între ei nu există aproape nici o distincţie dintr-un anumit punct de vedere. „Aşadar, şi credinciosul, o dată cu moartea, trece la un stadiu superior. Noi, cei vii, putem continua comunicarea cu el."

Camille Flammarion – astronom

„Moartea nu este decât o evoluţie unde spiritul dăinuie. În conjuncţie cu lumea materială există o lume psihică, a cărei realitate este la fel de sigură, chiar dacă nu se vede. Ea pătrunde în cea fizică. Viaţa de după moarte este cea pe care ne-am pregătit-o."

Ann Sullivan Macy – scriitoare

„Nu ar trebui să uităm că moartea nu este sfârşitul vieţii, ci doar una dintre experienţele cele mai însemnate."

Emile Durkheim – sociolog

Consideră că omul este cetăţean în două lumi – cea fizică şi cea transcendentală, scopul vieţii fiind dezvoltarea celei din urmă – şi că fiecare moarte este o înviere.

Werner von Braun – om de ştiinţă

„Tot ceea ce m-a învăţat ştiinţa şi aş învăţa încă îmi întăreşte credinţa într-o continuitate dincolo de moarte a existenţei noastre spirituale."

George Barkeley – filosof

Există o substanţă spirituală supremă, care este Dumnezeu, creatorul sufletelor individuale ca substanţe derivate, active, indivizibile şi nemuritoare. Nu există substanţă de natură materială, deoarece tot ce percepem este un produs al spiritului.

Sfântul Francisc de Assisi

„Murind te vei trezi în veşnicia vieţii."

Victor Hugo - scriitor

Este de părere că moartea nu este o uliţă care se înfundă, ci o şosea din ce în ce mai largă.

William Crookes - fizician

„Eu nu spun că supravieţuirea este posibilă, eu zic că aceasta există."

Schelling - filosof

Considera că natura şi spiritul se află în corespondenţă. Spiritul tinde să determine individul să aleagă între bine şi rău, apropiindu-l de natura sa ideală, dată de Dumnezeu.

Arthur Connan Doyle - scriitor

„Posed toate probele posibile ale adevărului supravieţuirii după moarte."

Hegel - filosof

Totul este produsul unei raţiuni absolute, care se află pretutindeni, etapele constituirii spiritului şi naturii fiind o manifestare raţională a lui Dumnezeu în lume. Sufletul individual încearcă să capete forme cât mai spiritualizate sub influenţa raţiunii absolute, emanată de Divinitate.

Oliver Lodge - fizician

„Concluzia mea este că supravieţuirea este dovedită ştiinţific."

Thales din Milet - filosof antic

„Nu există deosebire între viaţă şi moarte."

André Malraux - scriitor, filosof

„Moartea preface viaţa ta în destin."

Immanuel Kant - filosof

Universul este creat de Dumnezeu, având o realitate de manifestare numită fenomen şi o alta în sine, numită noumen, prin care raţiunea practică ajunge la ideea necesară de suflet nemuritor.

Sfântul Augustin

Susţine creaţionismul divin. Dumnezeu este prima şi ultima realitate. Omul are un suflet nemuritor, legat vremelnic de trup. Binele are o natură transcendentală şi stă la baza ordinii universului.

Russell Wallace - naturalist

„Fenomenele spiritiste sunt tot atât de valabile ca faptele tuturor celorlalte ştiinţe."

Pierre Lecomte de Nouy - fizician

„Destinul omului nu e limitat la existenţa sa pe pământ şi el nu trebuie să uite niciodată acest lucru."

James H. Sauncey - savant

„Când moartea va rupe perdeaua, cealaltă lume ne va fi evidentă. O bună analogie a doctrinei Bibliei despre moarte este transformarea omidei în fluture. Omida depune trupul vechi în crisalidă şi apoi iese cu un trup nou, infinit mai liber şi mai frumos."

Benjamin Franklin

„Un om nu e complet născut până nu a trecut prin moarte. Eu cred că sufletul omului este nemuritor şi va fi tratat cu dreptate într-o viaţă, având în vedere conduita sa."

José María Escriva de Balaguer - preot

Spune că este un paradox afirmaţia că pentru a trăi trebuie să mori şi că sufletele cad în eternitate ca frunzele toamna de pe copaci.

Leszek Kolakovski - filosof

„A crede în Dumnezeu şi a accepta distrugerea finală a tuturor celorlalte lucruri înseamnă a-l face pe Dumnezeu remarcabil de inutil."

Maurice Meterlinck - scriitor

„Moartea este o formă de viaţă pe care nu o înţelegem."

Robespierre - om politic

„Moartea este începutul nemuririi."

Jean Giroudoux - scriitor

Ne atrage atenţia că atunci când ne mor părinţii ei de fapt se nasc.

Calciu Dumitreasa - preot

„Generozitatea spontană este dovada existenţei în noi a spiritului divin."

Lucien Barnieu - ziarist

Este convins că moartea nu întrerupe destinul nostru şi de aceea trebuie să ne simţim ca o creaţie divină, şi nu ca un accident biologic.

Nicolas Malebranche - filosof

Afirma dualismul materie - spirit; acestea ar fi supuse cauzalităţii divine. Omului ca spirit îi este dat, prin liberul său arbitru, să parcurgă progresiv toate gradele de bine spre Binele Suprem.

Sfântul Antonie cel Mare

„Moartea de-o avea omul în minte, nemurire este, iar neavând-o, moarte este. Dar nu de moarte să ne temem, ci de pierderea sufletului, care este necunoştinţa de Dumnezeu."

Platon - filosof antic

Sufletul omului este simplu şi nemuritor şi nu trebuie confundat cu trupul, unde sălăşluieşte pentru a se purifica. Sufletul eliberat de corpul fizic poate gândi şi raţiona mai bine ca înainte, poate evolua.

Dumitru Stăniloae – teolog

Arată că omul, având chipul lui Dumnezeu, a fost destinat nemuririi. „Aceasta se poate exprima prin setea de cunoaştere care nu se potoleşte pe lumea aceasta. Dacă oamenii ar muri definitiv, existenţa nu ar avea nici un sens şi nici lumea, căreia numai o existenţă şi o conştiinţă umană îi pot da sens, arătând-o ca pe un mediu în care omul se pregăteşte pentru viaţa veşnică." Spiritul este o funcţie superioară sufletului.

Părintele Cleopa

Scrie că sfetnicul cel mai bun, cinstit şi înţelept este moartea şi de aceea trebuie să ne gândim tot timpul la ea şi să-i cerem părerea când suntem într-o dilemă sau avem ceva important de întreprins.

Nu trebuie să ne încredem prea mult în viaţa aceasta, pentru că pe toţi, împăraţi şi cerşetori, genii sau proşti, ea ne înşală, şi de multe ori îşi bate joc de noi. Trebuie să o considerăm un loc plin de ispite şi de capcane.

Cel care cugetă la moarte va fi nemuritor. Dacă uităm de moarte, murim, dacă nu uităm moartea, trăim, suntem vii cu sufletul în vecii vecilor.

Moartea, sau mai bine zis gândul la ea, te opreşte să faci păcate, mai mult chiar, să le gândeşti, aceasta pentru că ştii că în cealaltă lume vei fi sancţionat pentru păcatele comise şi chiar pentru cele gândite, şi nu timp de o zi, două, douăzeci de ani, ci pentru o veşnicie.

Lista ideilor ar putea continua, dar prefer să mă opresc mai mult asupra opiniilor unor personalităţi care au trăit în secolul nostru şi care, indirect, susţin punctul meu de vedere.

a) Voi începe cu concepţia filosofului român Stéphane Lupasco, care susţine existenţa a trei energii şi lumi, respectiv:

- cea materială;
- cea biologică;
- cea psihică,

fiecare având legi proprii, cauzalităţi proprii, finalităţi şi logici proprii, deci diferă una de cealaltă.

Dacă lumea materială se autoconservă ca masă, cea biologică este într-o continuă transformare, iar cea psihică, aflată la celălalt pol, se conservă ca individualitate.

Aceste lumi sunt antagonice, existând la toate un univers invers celui pe care îl percepem, antimaterie, antibiologic şi antipsihic.

Făcând o scurtă şi formală extensiune a gândirii, ne dăm seama că lumea psihică generală şi perisabilă are contraponderea ei, o lume individuală şi neperisabilă, care nu se poate găsi decât parţial în om şi în planul universal.

Toate acestea confirmă indirect afirmaţiile pe care le-am făcut până acum.

b) Şi teoria academicianului Eugen Matcovski vine să susţină în mod indirect existenţa unei energii individuale şi neperisabile, pe care eu o numesc spirit.

Matkovski afirmă că există mai multe materii de ordin calitativ, superioare una alteia, cum ar fi:

- materia biosică, a cărei structură întreţine viul;
- materia neosică, ce întreţine funcţiile superioare ale gândirii;
- materia enzică, ce favorizează gândirea abstractă, iar la moartea omului se pare că persistă un timp în apropierea acestuia,

şi materii cu structuri din ce în ce mai rafinate, care practic ies din sfera materialului, devenind energii, cele mai evoluate conservând unitatea şi neperisabilitatea sufletului sau spiritului.

La prima vedere, toate acestea par abstracţii, însă doi cercetători americani au confirmat prin experienţele făcute că structura acestor materii este reală.

c) Fără îndoială că legea conservării materiei nu este contestată de nimeni.

Această lege arată că materia se defineşte prin masă, iar masa în ansamblul ei cosmic rămâne constantă.

Energia se poate transforma dintr-o formă în alta – calorică, electrică, luminoasă etc. –, dar numai în cantităţi echivalente, de unde rezultă concluzia că energia se defineşte prin cantitate şi pe ansamblu rămâne aceeaşi.

De fapt, după ultimele descoperiri, atât materia şi energia, cât şi conservarea lor reprezintă acelaşi lucru.

Ce putem deduce însă cu privire la suflet?

Va trebui să efectuăm un oarecare salt şi să formulăm prin analogie legea că toate cele văzute, adică materia, şi nevăzute, respectiv energia şi sufletul, sunt dominate de legea conservării, cu un accent pe conservarea esenţialului şi substanţialului, adică pe natura entităţii în cauză. Ce sunt esenţialul şi substanţialul?

- La materie şi energie sunt masa şi cantitatea, care se păstrează indiferent de schimbările de formă;
- La suflet sunt unitatea şi individualitatea, or acestea implică în mod logic şi obligatoriu neperisabilitatea, deci nemurirea.

Să meditâm puţin asupra părerii părintelui Dumitru Stăniloae: „Nu omul este o parte a cosmosului, ci toate părţile cosmosului sunt părţi ale omului. Omul nu este un microcosmos alături de macrocosmos sau în cadrul lui, ci cosmosul propriu-zis, întrucât dă o unitate deplină şi un sens deplin tuturor părţilor creaţiei. Părţile creaţiei sunt umane şi sunt chemate să fie tot mai actual umanizate".

11. CREDINŢA

Am trecut în revistă o parte din datele care atestă existenţa sufletului sau a spiritului după moartea biologică a omului, dar îmi dau seama că pentru a-i convinge pe toţi cititorii trebuie să aduc în discuţie un factor de natură subiectivă, şi anume sentimentul misticului, care se manifestă printr-o credinţă profundă şi aplicată.

Un individ care trăieşte în promiscuitate fizică şi morală din propria-i vină – şi sunt foarte mulţi – nu va fi niciodată un credincios autentic, chiar dacă îl invocă des pe Dumnezeu pentru a poza sau a obţine ceva, deoarece nu trăieşte viaţa unui om credincios.

Credinţa creştină nu este o teorie, ci şi un mod de viaţă.

În dicţionarul de psihologie se arată că o credinţă religioasă implică o opinie fermă, convingere puternică, o certitudine subiectivă în legătură cu un fapt care nu este de domeniul evidenţei, care uneori nici nu se poate demonstra, iar dicţionarul de filosofie susţine că credinţa este o adeziune afectivă pe care întregul suflet o acordă unei cunoştinţe spre a o arăta ca adevărată, cu precizarea că cea religioasă se manifestă prin încrederea absolută în Dumnezeu, iar rugăciunea este exprimarea ei verbală.

Credinţa creştină se bazează pe ceea ce scrie în Biblie, ca document inspirat de Dumnezeu, scris şi redactat într-o perioadă de 1.500 de ani (bineînţeles, la nivelul celor de atunci), care permite totuşi decodarea unor simboluri şi învăţăminte dictate pentru viitorime.

Istoricitatea Bibliei este atestată de numeroase descoperiri, iar unicitatea şi armonia conţinutului ei sunt o dovadă că, deşi a fost scrisă de mai mulţi oameni, a avut un singur autor, pe Dumnezeu, fapt confirmat de prezicerile care se adeveresc pe parcursul istoriei.

Ştim că *Vechiul Testament* este istoria unei naţiuni, iar *Noul Testament* este istoria unui om, a lui Iisus, ca fiu al lui Dumnezeu, care a primit trup pentru a fi văzut şi a ne explica dorinţele şi intenţiile Tatălui Său, pentru ca apoi să devină prin crucificare Recuperatorul şi Salvatorul tuturor oamenilor.

Învierea a demonstrat atât originea sa divină, cât şi existenţa unei lumi transcendentale, pregătită pentru cei care o merită.

Iisus promite viaţă veşnică celor care îl primesc şi respectă preceptele Divinităţii, cu care una este.

A crede în Biblie, decodificată conform gândirii şi nivelului de cultură şi civilizaţie a secolului nostru şi a fiecărui om în parte, înseamnă a crede în existenţa reală şi sigură a lui Dumnezeu şi implicit în viaţa veşnică, ultima fiind o realitate care nu poate fi despărţită de Divinitate.

Încrederea în cele arătate de Biblie nu reprezintă o dovadă de subcultură, cum pretind unii pseudointelectuali, deoarece ea este apreciată la superlativ de multe minţi luminate şi a constituit un adevărat ghid pentru acestea.

George Washington spunea că este imposibil să guvernezi lumea fără Dumnezeu şi Biblie ; Charles Dickens că „*Noul Testament* este cea mai bună carte care s-a cunoscut sau se va cunoaşte pe lume" ; Isaac Newton că sunt mai multe semne de autenticitate în Biblie decât în orice istorie profană, iar Immanuel Kant avertiza că „existenţa Bibliei ca o carte pentru popor este cel mai mare bine pe care l-a trăit rasa umană. Fiecare încercare de a o minimaliza este o crimă împotriva omenirii".

„Eu sunt Pâinea care a coborât din cer. Dacă mănâncă cineva din pâinea aceasta, va trăi în veci", scrie în Biblie, şi în alt loc : „Adevărat, adevărat vă spun că cine aude cuvântul Meu şi crede în Cel care M-a trimis are viaţă veşnică şi nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viaţă".

Aşadar, dacă credem în Biblie, în Dumnezeu şi în Iisus, suntem obligaţi să credem şi în nemurirea sufletului pe care o proclamă.

Richard Wurmbrand a făcut o afirmaţie pe care este bine să o reţinem : „Noi toţi decidem viitoarea noastră locuinţă, primindu-l sau refuzându-l pe Iisus".

Mă miră că mulți cred în Dumnezeu, unii chiar cu sinceritate, și sunt credincioși practicanți, dar nu cred în nemurire, fără să-și dea seama că aceste două noțiuni, Dumnezeu și nemurirea, sunt atât de strâns legate, încât lipsa uneia o desființează pe cealaltă.

În disputa cu un ateu, Gandhi a spus: „Mă uimește să văd cum un om inteligent se luptă împotriva unui Dumnezeu despre care spune că nu există".

O doamnă l-a întrebat pe astronomul Henry Noris Russell: „Dacă universul este atât de mare, cum poate Dumnezeu să aibă grijă de fiecare dintre noi?". „Depinde de cât de mare este Dumnezeu în credința noastră", a răspuns savantul.

Dumnezeu nu este definibil, deoarece nu poate fi cuprins în noțiunile omenești. Este transcendent, necreat, nemărginit, dar trebuie să fim atenți, pentru că orice atribut îl poate mărgini. Judecățile lui ne depășesc și atributele sale pot fi doar parțial cunoscute, sau mai bine zis gândite, în măsura în care intelectul nostru le poate înțelege.

Întrebat ce crede despre Dumnezeu, Lev Tolstoi a răspuns: „Ce poate crede un infuzor despre un om?".

Cum arată Dumnezeu? Această întrebare mă duce cu gândul la o poveste citită mai demult. Un orb voia să știe cum arată laptele; i s-a spus că e alb ca lebăda, iar lebăda este o pasăre cu gâtul îndoit, așa cum este cotul unui braț. După ce a pipăit cotul interlocutorului său, orbul a spus satisfăcut că acum știe cum arată laptele.

Ateii se întreabă dacă mai întâi a fost oul sau găina; ei sunt convinși că, neexistând un răspuns la această întrebare, ideea de divinitate este desființată, uitând din neștiință, prostie sau dinadins că în planul veșniciei fenomenele nu au o derulare succesivă, fiindcă veșnicia se caracterizează prin absența timpului, deci nu se poate pune problema unui „înainte" sau „după".

„Dacă nu există Dumnezeu, cum existăm noi?", se întreba Ekhart von Hohheim.

Miguel de Unamuno scrie: „A crede în Dumnezeu înseamnă a dori ca El să existe și, în afară de aceasta, a ne comporta ca și cum El ar exista; înseamnă a trăi această dorință și a face din ea un resort intim

de acțiune. Din această dorință sau foame de divinație izvorăște speranța, din aceasta din urmă credința, iar din credință caritatea; din această dorință pornesc sentimentele de frumusețe, de finalitate, de bunătate."

Francisc de Assisi, mai simplu, spunea: „Să te simți observat de un ochi atotvăzător".

Este adevărat că la ora actuală sunt numeroși necredincioși, unii din cauza deficitului intelectual sau cultural, alții deoarece sunt lipsiți de sentimentul mistic și incompleți din punct de vedere afectiv, alții ca să facă pe interesanții sau din interes, dar vă asigur că, mai devreme sau mai târziu, mulți dintre ei se vor întoarce la credință, vor merge la biserică, vor face cruci și mătănii, în speranța că aceasta îi va salva de la o sancțiune necunoscută, dar înspăimântătoare.

Cunosc o mulțime de astfel de „eroi". Pe timpul comunismului am cunoscut o mulțime de activiști de partid foarte înfocați, care propuneau desfacerea contractului de muncă al celor care mergeau la biserică sau respectau sărbătorile mai importante și care au insistat să fie înmormântați cu preot, convertindu-se brusc.

Aflat pe patul de moarte, Iaroslavski i-a spus lui Stalin: „Arde toate cărțile mele. Iată... el este aici. Mă așteaptă".

Iagoda, ministrul de interne, criminal cumplit, înainte de a fi ucis de Stalin, a afirmat: „Trebuie să existe Dumnezeu, pentru că păcatele mele m-au ajuns".

Chiar Mao, în 1936, fiind grav bolnav, i-a cerut unui călugăr să-l boteze, iar în anul 1971, cu ocazia unui interviu, a declarat: „În curând trebuie să apar în fața lui Dumnezeu".

Svetlana Aleluieva, fiica lui Stalin, s-a botezat în 1962.

Malencov, fostul președinte al URSS, ajunsese la bătrânețe fruntaș de vârstă într-o comunitate creștină.

Gheorghe Gheorghiu-Dej a murit convertit, și la mormântul soților Ceaușescu vedem că este o cruce.

Pe patul morții, Lenin a spus: „Am făcut o mare greșeală. Am sentimentul că sunt pierdut într-un ocean din sângele numeroaselor victime. Dar e prea târziu să mai dau înapoi. Pentru ca Rusia să fie salvată ar fi nevoie de bărbați ca Francisc de Assisi. Cu zece bărbați ca el am fi salvat Rusia".

Mă opresc aici și vă atrag atenția că cei numiți mai sus au influențat soarta unor popoare, rol care, desigur, i-a făcut să creadă că sunt un fel de supraoameni, pentru ca până la urmă perspectiva morții și fărâma de spirit care le-a mai rămas să-i facă să înțeleagă că sunt făcuți din același aluat ca ceilalți, dar mult mai păcătoși; ei și-au căutat salvarea în credință.

Desigur, există Dumnezeu și trebuie să credem în El și să apelăm la ajutorul Său atât în viața terestră, cât și în existența de după moartea biologică.

Această realitate este susținută de marii oameni de știință și cultură. „În timp ce știința încearcă să te învețe tot mai mult despre creațiune, religia încearcă să te învețe tot mai mult despre Creator", spune doctorul Werner von Braun, iar fizicianul John N. Martin afirmă: „În universul nostru fizic putem observa rezultatele Celui ce le-a rânduit și le-a plănuit. Noi îi găsim urmele".

Credința înseamnă un dialog neîntrerupt cu Divinitatea prin rugăciune, meditație, post, gânduri și fapte bune.

„Dar când am timp să fac toate astea?", va ridica din umeri un om de afaceri.

„Să fie clar... Credința este un mod de viață. Ea nu te obligă să spui rugăciuni toată ziua."

„Vorbești de un dialog neîntrerupt cu Divinitatea?"

„Reține că și o vorbă bună este o rugăciune și o cât de mică faptă bună este o rugăciune, chiar un gând bun este o rugăciune, a nu face un rău, a nu supăra pe cineva, a nu refuza atunci când cineva te solicită și poți să-l ajuți, știindu-te supravegheat de Dumnezeu, este iarăși o formă de dialog. Să nu alergi după plăceri sau după bogății, după faimă... Scopul vieții iarăși este dialogul cu Divinitatea."

„Oare pentru viața veșnică nu ar trebui îndurate toate ostenelile?", scrie Ioan Gerson în *Imitația lui Hristos*, iar în alt loc: „Dar gândește-te, fiule, la roadele acestor munci, la grabnicul sfârșit și la răsplata lor îmbelșugată și nu vei mai simți povara lor, ci o prea mare mângâiere pentru răbdarea ta. Căci pentru mica jertfă de voință pe care o faci acum, vei avea fericirea să ți se împlinească voința în cer".

Este bine ca fiecare să se întrebe pentru ce trăieşte şi să încerce să-şi răspundă.

„Să-mi fac datoria... Care?"

„Să muncesc... Pentru ce?"

„Să mă bucur... Pentru cât timp?"

„Să beau... Un mod de a mă sinucide..."

„Să mănânc cât mai bine... Altul..."

„Să perpetuez viaţa... La ce mă ajută asta?"

Dacă veţi continua astfel nu veţi ajunge la nici un răspuns satisfăcător şi poate că veţi fi deprimaţi, plictisiţi ori veţi ridica din umeri, spunând că nu are nici un rost să filosofaţi.

Nu uitaţi că răspunsul îl găsiţi în această carte : omului îi este dat de Divinitate să trăiască pe această planetă ca să-şi desăvârşească spiritul, pentru ca la moartea biologică să poată pătrunde fără probleme în existenţa spirituală.

Această planetă nu este decât un fel de pepinieră de spirite, în care însă Marele Grădinar le permite răsadurilor să se dezvolte după voia lor, chiar dacă le oferă tuturor condiţii foarte bune.

„Dumnezeu nu l-a făcut pe nici un om muritor, nici nemuritor, ci capabil şi de una, şi de cealaltă, în funcţie de ce parte înclină", scrie Telfil al Antiohiei.

12. SPAIMA DE MOARTE

Între frica de moarte şi spaima de moarte este o deosebire. Frica este comună omului şi animalului, fiind condiţionată de o ameninţare precisă, de agresiune, înec, cădere de la înălţime, şi provoacă reflexul fugii, pe când spaima nu te pune în faţa unui fapt împlinit, ci priveşte mai mult viitorul – care la animal nu există – şi te paralizează.

Sub sentimentul fricii se menţine fiinţa biologică, ce încearcă să se protejeze, sub sentimentul spaimei se pierd individualitatea şi echilibrul funcţiilor vitale.

Frica este temporară; ea constă într-o succesiune de acte într-un timp determinat, care ar putea fi oprite sau evitate, pe când spaima morţii este sustrasă unui timp în scurgere, timpul încremeneşte, se suspendă.

În sfârşit, frica de moarte are o cauză care poate fi înlăturată, pe când spaima morţii este cauzată de apropierea acesteia.

Ne vom ocupa de spaima morţii, care se manifestă în mai multe feluri şi forme, în funcţie de echilibrul nervos, de cultura, eul, mediul social şi atmosfera în care trăieşte cel în cauză.

Sentimentul morţii, mai ales la o anumită vârstă, există în fiecare om, în mediul rural şi la adevăraţii credincioşi fiind dublat de unul de împăcare, pe când în mediul urban, unde majoritatea oamenilor sunt rupţi de natură şi de adevărata credinţă, este însoţit de spaima care constituie tema acestui capitol.

La aceste două categorii se adaugă o a treia, care devine din ce în ce mai numeroasă şi refuză sentimentul morţii, înlocuindu-l cu spectacolul morţii, care în acest caz reprezintă o necesitate imperioasă de a ucide, prin vânat, pescuit, orice animal. Aceşti oameni se bucură la vederea

sângelui, participă la spectacole violente, cum sunt meciurile de box, şi urmăresc filme cu crime, războaie, torturi. Toate acestea le dau sentimentul siguranţei că alţii le-au luat-o înainte sau sunt mai nenorociţi decât ei.

Spaima morţii înlătură sentimentele sociale, transformându-i pe cei în cauză în inadaptaţi. Cei în cauză sunt scoşi din fluxul de gândire socială şi nu trăiesc o adevărată viaţă socială, prin urmare îşi permit să dea frâu liber sentimentelor care îi mistuie, se văicăresc, se umilesc, cerşesc ajutorul, se abandonează crizelor de misticism artificial, oscilează de la un cult la altul, încercând să facă un târg cu Divinitatea.

Îmi amintesc de cineva care deţinea o funcţie importantă în oraş şi care, bolnav fiind, dându-şi seama că era pe moarte, plângea în hohote şi spunea oricui, deşi până atunci fusese foarte arogant, că era dispus să dăruiască vila sa, autoturismul şi salariul şi să-şi câştige existenţa cerşind din poartă-n poartă, numai să trăiască.

Este evident că spaima morţii se ancorează profund în biologic şi nu poate fi redusă sau anihilată de securitatea vieţii sociale, de condiţiile materiale, de faimă sau putere.

Cândva am auzit pe cineva care deţinea o funcţie importantă şi care stătea lângă tatăl său, grav bolnav, spunând cu o expresie de buimăceală: „Asta e bună... să ai bani şi să nu poţi face nimic...".

Până atunci nu îşi dăduse seama că singura instituţie cu adevărat democratică este moartea, în faţa căreia regii, preşedinţii de stat, savanţii sau parlamentarii nu au trecere, valoarea lor, adevărata lor valoare, fiind stabilită abia după moartea biologică, când îşi vor primi, pentru veşnicie, locul pe care îl merită, în funcţie de ceea ce au făcut.

Spaima morţii îmbracă forme multiple: tulburări cardiovasculare, respiratorii, digestive, nervoase, o senzaţie de încolţire, de invadare, de nimicire progresivă, o senzaţie de explozie inerentă a ţesuturilor şi celulelor, de dilatare a universului.

Spaima morţii are ore şi zile de remisiune, când îl transformă pe cel în cauză într-un fel de legumă, pentru ca apoi să revină cu aceeaşi intensitate sau chiar mai puternică.

Există o cunoaştere a morţii prin reflecţie şi una prin intuiţie, ultima numindu-se spaimă. Ca orice proces de cunoaştere, atunci când operează reflecţia, moartea apare ca un obiect separat şi opus stării celui ce o gândeşte şi se poate ca prin anumite argumente, în mintea sa, cel în cauză să o amâne într-un viitor cât mai îndepărtat. În al doilea caz, al intuirii prin spaimă, de cele mai multe ori este vorba de un fapt aproape împlinit sau în curs de împlinire, care deschide fereastra spre o încercare de cunoaştere a vieţii în adâncime, pregătind spiritul sau sufletul pentru ceea ce îl aşteaptă.

Să ne oprim puţin asupra cauzelor spaimei morţii. Acestea sunt:

- de ordin biologic, manifestate prin instinctul de conservare;
- de ordin moral, când intervine sentimentul de vinovăţie;
- de ordin intelectual, datorită lipsei de informaţii;
- de ordin mistic, prin conştientizarea unei credinţe labile sau inexistente.

În continuare, le vom analiza pe rând.

a) Instinctul de conservare a speciei este o structură de comportament ereditar, care variază puţin de la un individ la altul în cadrul aceleiaşi specii, constând într-un lanţ de îndemnuri cu privire la protecţia propriului trup, individul reacţionând prompt atunci când este în pericol de distrugere. La animale, acest instinct, împreună cu cel al reproducerii, reprezintă o importantă însuşire de orientare. Şi omul beneficiază de acest instinct, însă conştiinţa reprezentată de intelect, afectivitate şi voinţă îl poate controla.

Trebuie să cunoaştem că instinctul este în general o formă de voinţă biologică, pe lângă celelalte, cum sunt voinţa spontană, care are un îndemn de natură organică, voinţa reflexă, cu un îndemn imediat, şi voinţa deliberativă, care este conştientă şi analizează motivele şi mobilurile ce conduc la hotărârea de executare a demersului.

Unii oameni utilizează în mod curent ultimele trei forme, reuşind să inhibe instinctele, implicit instinctul de conservare, acceptând sacrificii

în mod conştient, cum este cazul preotului Maximilian Kolbe, care, în timpul celui de-al doilea război mondial, s-a oferit să fie executat în locul altui deţinut, care avea acasă mulţi copii.

Din acest exemplu cititorul poate să-şi dea seama cum se poate frâna sau neutraliza declanşarea instinctului de conservare prin intensificarea procesului de conştiinţă, prin voinţă deliberată, apelând la sentimentul adevărului şi la cel mistic.

Să reţinem că omul, pe măsură ce aderă la biologic, se îndepărtează de conştiinţă.

b) Cândva am avut o discuţie cu un bătrân bolnav, dărâmat fizic, dar şi moral, care toată viaţa a pendulat între serviciu, masa la care mânca, pat, singurele preocupări în afară de contabilitate fiind mâncarea şi somnul, apoi cititul ziarului şi moţăitul în faţa televizorului. Din când în când, dacă era frumos afară, făcea o plimbare cu soţia prin parcul oraşului.

„Nu credeţi în nemurire?", m-am mirat eu.

„Poate că nemurirea există, dar cu ce mă încălzeşte?", a ridicat din umeri.

„Gândul că după moartea biologică nu dispari cu desăvârşire, că poţi să te bucuri de o existenţă veşnică şi frumoasă..."

„Poţi să te bucuri?", m-a întrebat.

„Nu vă convine asta?"

„Mă încurcă acest «poţi» care condiţionează... Eu în viaţa mea am fost corect. Mi-am văzut de familie, în rest..."

Pe chipul lui am remarcat umbra unui sentiment de vinovăţie şi am înţeles că în sinea lui îşi dă seama că faptul că a fost corect şi şi-a văzut de treabă nu era de ajuns ca să nu fie oarecum speriat de această condiţionare.

Cu ani în urmă, Oreste fusese vesel, sănătos şi avusese mulţi prieteni, deoarece avea un salariu frumuşel şi tot timpul era dispus să facă cinste cu un şpriţ. Se căsătorise de trei ori şi divorţase tot de trei ori, rămânând prieten cu fostele soţii. Când a început să îmbătrânească şi să aibă

nevoie de medic, deoarece abuzase de alcool, tutun şi avea la activ multe nopţi nedormite, şi prietenii au început să-l ocolească, unii având probleme cu ficatul, alţii cu stomacul, şi-a pierdut voioşia şi, renunţând să minimalizeze problemele importante ale vieţii, ca până atunci, s-a întrebat ce se va întâmpla cu el şi a cerut sfatul stareţului mănăstirii din apropierea oraşului.

„De când nu ai mai fost la biserică?", l-a întrebat acesta.

„Am fost membru de partid... ştiţi... m-am ferit de necazuri..."

„De când nu te-ai mai spovedit?"

Oreste a recunoscut că nu se spovedise din vremea liceului.

„Dar mai spui câte o rugăciune?"

„Credeţi că se mai poate face ceva?", schimbă Oreste vorba.

„Spovedeşte-te. Respectă canonul pe care îl vei primi de la duhovnic. Post negru două zile pe săptămână... Citeşte zilnic din sfânta Biblie şi spune-ţi rugăciunile. Fă bine cât poţi..."

„Nu este târziu?"

„Niciodată nu este prea târziu."

„Şi cât timp să ţin toate acestea?"

„Cât timp îţi este dat să trăieşti", veni răspunsul.

Oreste nu a avut voinţă, spaima morţii a început să-l cuprindă şi, ca să o mai astâmpere, a trecut de la spriţ la vodcă.

c) Asupra lipsei de informare nu mă voi opri prea mult, deoarece din cele expuse până în prezent a reieşit că cel care este interesat poate, cel puţin indirect şi parţial, să ajungă la o serie de date şi argumente cu privire la existenţa de după moartea biologică, date care provin din anumite cărţi şi care rezultă din cercetările întreprinse în acest domeniu şi din ceea ce ne spun slujitorii bisericilor.

Mă voi opri la ultima sursă de informaţii. Fără îndoială, sub o formă sau alta, toate cultele creştine, prin slujitorii lor (mă refer la preoţi şi la pastori), susţin nemurirea, o existenţă veşnică şi fericită pentru cei care o merită, şi este de neînţeles de ce unii dintre ei rostesc la înmormântare cuvântări pline de jale, de compătimire faţă de cel care pleacă şi faţă de cei rămaşi, ca şi când defunctul nu s-ar îndrepta spre un loc fericit, ci

spre un fel de cameră de tortură. Astfel de cuvântări pun problema nemuririi sub semnul întrebării.

Osho propune o meditaţie care alungă teama de moarte, susţinând că viaţa şi moartea reprezintă un singur proces, omul murind în fiecare clipă, deoarece inspiră viaţă şi expiră moarte. Prima acţiune a copilului la naştere este inspiraţia, ultima acţiune a muribundului este expiraţia.

Osho a observat că o expiraţie profundă aduce un anumit calm, o anumită pace şi armonie, deşi omului, instinctiv, îi este frică să expire, simţind că aceasta ar putea fi ultima sa acţiune.

- În cursul zilei, lăsaţi inspiraţia în voia ei, însă expiraţi cât mai controlat, profund, astfel încât să eliminaţi tot aerul din plămâni;
- Fiţi conştienţi de spaima care se naşte în voi şi eliminaţi-o o dată cu expiraţia;
- Staţi pe un scaun şi expiraţi profund, cu ochii închişi, timp de 15 minute, concentrându-vă deci numai asupra expiraţiei, şi când aerul a ieşit vizualizaţi cum intraţi în voi, înăuntru, iar când inspiraţi deschideţi ochii şi ieşiţi;
- Culcaţi-vă şi, cu ochii închişi, închipuiţi-vă că sunteţi morţi şi că un foc vă învăluie de la picioare spre cap, transformându-vă în cenuşă.

În concluzie, sunt convins că spaima morţii ar putea fi cu mult diminuată dacă cel în cauză ar avea câteva noţiuni despre planul în care urmează să păşească.

d) Ultima cauză a spaimei morţii este lipsa credinţei în Dumnezeu şi în viaţa viitoare.

Prin 1993 am citit un articol în care se arăta că părintele Dumitru Stăniloae, în ultimele sale ceasuri de viaţă pământească, le-a spus celor apropiaţi: „Noi ne mutăm de aici în altă parte", de unde rezultă că credea atât de mult în existenţa în care urma să intre, încât o considera o nouă locuinţă.

Miguel de Unamuno scrie, în *Sentimentul tragic al vieţii*: „Trebuie să credem în cealaltă viaţă, eternă, dincolo de mormânt, într-o viaţă individuală şi personală, o viaţă în care fiecare dintre noi să-şi simtă

conştiinţa, s-o simtă unindu-se, fără a se confunda cu toate celelalte conştiinţe, în Conştiinţa Supremă, în Dumnezeu. Trebuie să credem în acea altă viaţă, pentru a o trăi pe aceasta, şi a o suporta, şi a-i da sens şi finalitate. Şi trebuie să credem poate în acea viaţă pentru a o merita, pentru a o dobândi".

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

13. AGONIA

În continuare, vom vorbi despre agonie şi despre starea spiritului după moartea biologică.

Agonia este precedată de o perioadă de timp numită preagonie, când cel în cauză este conştient sau simte că zilele sale sunt numărate şi va reacţiona, în funcţie de temperament, astfel:

- cel emotiv cu spaimă;
- sangvinul prin revoltă;
- apaticul printr-un fel de amorţeală;
- cel care are un organism puternic printr-o mobilizare a forţelor, sperând că poate învinge boala;
- istovitul cu indiferenţă;
- ateul cu spaimă sau chiar cu groază;
- liberul cugetător – frământat de întrebări;
- cel profund credincios cu seninătate, ştiind ce îl aşteaptă.

Bineînţeles că aceste stări depind de rezistenţă, de gradul de luciditate a conştiinţei.

În concluzie, reacţiile sufleteşti în starea preagonică merg de la agitaţie la insensibilitate, de la zbucium la inerţie, de la spaimă la indiferenţă, ele fiind foarte nuanţate.

Perioada agonică nu prezintă o varietate de comportamente la fel de mare, ea este mai uniformă, deoarece în muribund are loc lupta organismului cu propriul sfârşit, în timp ce subiectul devine din ce în ce mai rupt de realitatea înconjurătoare.

Psihologul Roland Siegel susţine că în clipa când organismul simte că se apropie moartea eliberează un drog care provoacă euforie.

Un fenomen deosebit de interesant se înregistrează în cazul alienaţilor mintal, care cu câteva ore înaintea morţii devin deosebit de

lucizi, fapt confirmat de somităţi ca Moreau de Tours, Brierre de Boismont, Legrand de Saulle, de aici rezultând că mecanismul gândirii nu se rezumă exclusiv la structura creierului şi că spiritul aproape eliberat de biologic influenţează manifestările sufletului, astfel încât cel aflat în apropierea morţii să fie conştient de pasul pe care urmează să-l facă.

Individul apare în faţa morţii ca o individualitate biologică, psihică, socială şi spirituală, şi în faza preagonică aceste caracteristici se manifestă din plin, însă în cea agonică confruntarea se face numai între biologic şi spiritual.

Mă opresc aici cu analiza stărilor de preagonie şi agonie, pentru a aborda câteva considerente de ordin practic.

Am scris în capitolul privitor la telepatie că cei aflaţi în fază agonică sau preagonică receptează o serie de semnale, care merg de la percepţia unor voci până la vizualizarea unor persoane decedate care îi vizitează sau îi aşteaptă să plece împreună în adevărata existenţă.

Nu trebuie să îi contrazicem, încercând să le demonstrăm că aceste percepţii sunt false, deoarece le provocăm un rău din două puncte de vedere, în primul rând pentru că aceste viziuni îi bucură şi în al doilea rând pentru că sunt reale şi îi vor ajuta pe preagonici sau agonici să facă mai uşor pasul spre lumea de dincolo.

Reţineţi că anumitor muribunzi, în special celor cu un grad ridicat de cultură, este bine să le citim ceva sau să le punem muzică simfonică.

De obicei, în jurul unui muribund se plânge mult şi cei apropiaţi îl asistă aproape tot timpul.

Îmi amintesc că stăteam lângă patul de moarte al unui prieten apropiat, care era agitat, îl frământa ceva, când un bătrânel mi-a şoptit la ureche: „Nu staţi aici. Nu îl lăsaţi să moară...".

Am ieşit în cerdac şi la întoarcere am văzut că muribundul trecuse în cealaltă existenţă, cu chipul senin şi împăcat.

La fel de dăunătoare sunt şi regretele. Uneori, muribundul le aude ori le simte şi, ca să nu-i îndurereze pe cei ce rămân, face eforturi mari ca să se menţină în viaţă, în loc să se lase în voia entităţii venite să-l ia.

Ştiu că este foarte trist să pierzi pe cineva foarte apropiat – un părinte, un frate, un copil –, ştiu că nu te poţi abţine să nu plângi şi de aceea nu condamn aceasta, dar întotdeauna cei rămaşi trebuie să-şi

spună că această dispariţie este temporară şi că va veni timpul când, la rândul lor, vor pleca spre noua existenţă şi vor fi întâmpinaţi de cei după care au plâns, care le vor spune zâmbind: „Bine ai venit. Te aşteptam... Iată că suntem împreună aproape toţi".

Totuşi, este bine să nu lăsăm fantezia să zboare. Cert este că după moartea biologică există o altă viaţă, în care se poate intra în anumite condiţii, că acolo vom găsi alte spirite, probabil şi ale celor apropiaţi nouă, dacă au îndeplinit condiţiile necesare.

Nimeni nu s-a întors de „dincolo" ca să ne povestească cum o duce. Nikolai Berdiaev ne spune că moartea este un salt în sens unic.

De aceea este bine să recurgem mai mult la raţiune decât la imaginaţie când vrem să construim o ipoteză şi să pornim de la ceea ce putem să ştim despre existenţa de după moartea biologică:

- ştim că ea există; o dovedesc datele obţinute din cercetările unor fenomene paranormale, proprietăţile paranormale ale omului şi credinţa;
- normal şi moral este ca în această existenţă fiecare să-şi primească răsplata sau pedeapsa pentru ce a făcut în viaţa terestră;
- fiecare îşi construieşte existenţa viitoare şi aceasta ar fi şi logica vieţii terestre, care nu este decât un scurt episod de pregătire;
- s-ar putea ca după moartea biologică spiritul şi o parte de suflet care îl înconjoară, numită perispirit, autoanalizându-se cu o deosebită luciditate, fără influenţa biologicului, să constate că au avut o viaţă total necorespunzătoare preceptelor divine şi, prin remuşcare, să se autodevoreze. De aici rezultă că nemurirea este posibilă, dar nu obligatorie.

Părintele Dumitru Stăniloae scria: „Poate că Iadul nu e decât neputinţa de a face pentru alţii, în prezent şi în viitor, ceea ce nu am făcut pentru ei în trecut, fiindcă ne-am obişnuit cu un prezent şi cu un viitor steril. Vom fi în chin pentru un trecut pe care nu îl putem repara sau pe care nu vrem să-l reparăm, dar care totuşi, şi tocmai prin aceasta, ne chinuieşte. Pe pământ avem pe alţii pe care îi putem ajuta făcându-le bine, în Iad nu avem pe nimeni".

M-am referit la planurile pozitive şi la cele negative, adică, în termeni obişnuiţi, Raiul şi, respectiv, Iadul, dar aceste planuri sunt mult mai nuanţate, ca să se potrivească calităţii fiecărui spirit care are acces la ele.

Ştim că avem un plan fizic (material), unul eteric (de viaţă), unul astral (legat de suflet) şi spiritul (de origine divină), iar toate acestea au o infinitate de subplanuri în care orice spirit îşi găseşte locul potrivit, în funcţie de ceea ce a făcut în viaţa terestră, deci este exclusă orice eroare.

Dar aceste planuri au şi planuri antagonice, respectiv planurile antifizic, antieteric, antiastral şi antispirit, unde spiritul lipseşte şi unde îşi au locul mincinoşii, hoţii, criminalii, nedrepţii, ateii etc.

Grafic, aceste planuri ar arăta astfel:

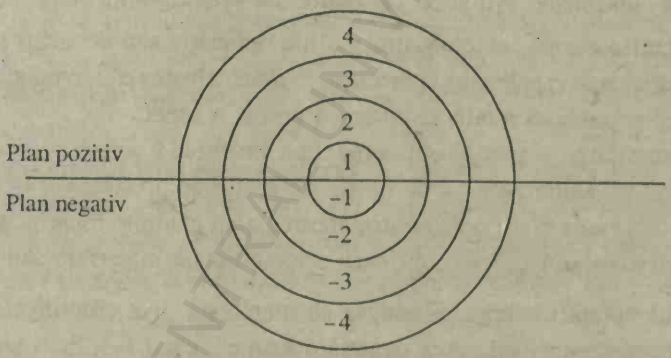

1 plan fizic	– 1 plan antifizic
2 plan eteric	– 2 plan antieteric
3 plan astral	– 3 plan antiastral
4 spirit	– 4 antispirit

Aşadar, teoretic, dacă spiritul este amplu, bogat, poate avea un mers ascendent, situându-se într-unul dintre planurile pozitive, chiar şi în cel spiritual, al cărui subplan cel mai înalt este îndumnezeirea, aşa cum vom vedea în capitolul următor, iar dacă este labil şi sărac poate avea un mers descendent, ultimul plan fiind locul unde sancţiunea ar fi cea mai aspră.

Cu acest capitol am încheiat partea teoretică a cărţii. În cea de-a doua parte vor predomina aplicaţiile practice.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

14. DIALOGUL CU DIVINITATEA

Până acum am afirmat de mai multe ori că principala condiţie pentru realizarea unui spirit amplu şi bogat, care asigură nemurirea şi plasarea pe un plan spiritual cât mai avansat, este credinţa în existenţa Divinităţii şi în promisiunile Sale.

În continuare, voi arăta ce anume nu este credinţă religioasă:

- actul mecanic, efectuat din tradiţie, educaţie sau de ochii lumii;
- acceptarea şi aplicarea ei formală, în eventualitatea că Divinitatea există, iar negarea ei totală ar putea să atragă o sancţiune;
- exercitarea ei pentru obţinerea unor profituri; cineva scria că unii îl văd pe Dumnezeu ca pe un fel de secţie de prestări servicii;
- exercitarea ei formală pentru crearea unui anumite imagini a propriei persoane, în vederea obţinerii unor avantaje materiale sau politice.

Adevărata credinţă religioasă se manifestă prin convingerea fermă că Dumnezeu există, că te poate ajuta atunci când îi soliciţi ajutorul cu toată încrederea şi că, în anumite condiţii, îţi asigură nemurirea după moartea biologică. De asemenea, ea se manifestă prin convingerea că Dumnezeu ţi-a dat viaţa terestră ca să contribui la construirea planului spiritual, proces care va continua, mai deplin şi cu o mai mare eficacitate, după moartea biologică, acesta fiind, practic, scopul vieţii terestre.

Credinţa se manifestă prin:

a) rugăciune;
b) meditaţie;
c) post;
d) gânduri pozitive;
e) fapte pozitive.

a) Rugăciunea este o comunicare către Divinitate, în care emiţătorul îşi mărturiseşte o anumită stare sufletească, cu certitudinea că va primi un răspuns.

Este bine ca rugăciunea să fie scurtă, limpede, pentru a vehicula un maximum de sentiment mistic. Sfântul Benedict spunea: „În mod sigur, nu pentru mulţimea cuvintelor vom fi ascultaţi".

Prin rugăciune ne integrăm în ordinea universului divin, ce este un fel de programare care îi permite spiritului nostru să ocupe unul dintre canalele cu ajutorul cărora ar putea intra în dialog cu Divinitatea.

Am scris că rugăciunea trebuie să fie scurtă şi rostită sau gândită cu toată convingerea de care este capabil sufletul nostru. José María Escriva de Balaguer y Abas scrie: „De câte ori faci o rugăciune, străduieşte-te să ai credinţa bolnavilor din Evanghelie şi fi sigur că Iisus te va asculta", iar în alt loc: „Trebuie să te rogi mereu, da, mereu. Trebuie să simţi nevoia să mergi către Dumnezeu, după fiecare succes şi după fiecare nereuşită din viaţa ta lăuntrică".

Într-adevăr, rugăciunea este un fel de respiraţie a spiritului şi de aceea trebuie să te străduieşti să-l vezi pe Dumnezeu în timpul ei, iar dacă nu îl vezi trebuie să insişti şi nici o clipă să nu crezi, cum susţin unii, că nu există dacă este nevăzut, deoarece aceştia sunt ori orbi, ori naivi.

Rugăciunea nu trebuie să fie rostită într-un anumit loc.

Dacă reuşim să ne concentrăm, ea poate fi gândită oriunde – în parc, în autobuz, în atelierul unde lucrăm etc.

Alexis Carrel defineşte rugăciunea ca o tendinţă a spiritului către stratul imaterial al lumii, ce reprezintă planul spiritual; este o stare mistică, în care conştiinţa este absorbită de Divinitate. Este un fel de contopire ce durează câteva minute sau câteva secunde. Un proverb hassiadik spune că pentru fiecare rugăciune există în cer o sală specială, în care cel care se roagă izbuteşte să intre.

Să reţinem că rugăciunea nu este un demers intelectual, ci unul afectiv, de credinţă şi iubire, asemănător convorbirii dintre un copil şi părintele său.

Ea este de mai multe feluri:

- rostită simplu, în câteva cuvinte, în picioare sau culcat;
- rostită în genunchi, acasă sau în biserică;
- citită într-una dintre ipostazele de mai sus;
- ascultată, când participăm activ la liturghie.

Trebuie să fim convinşi că vorbele cele mai simple şi naive sunt la fel de bine primite ca şi cele frumoase, dacă pornesc din inimă, indiferent de locul unde sunt rostite, însă este preferabil să ne aflăm în biserică, unde rugăciunile zecilor de oameni formează un şuvoi spiritual care se înalţă spre cer.

De aceea recomand bolnavilor să intre cât mai des în biserică, fie şi pentru câteva minute.

„Eu nu mă duc la biserică, mă rog acasă", mi-a spus un intelectual.

„Nu este de ajuns! În primul rând, te lipseşti de energia spirituală care este tot timpul în biserică, asemănătoare cu o cupolă. În al doilea rând, prezenţa domniei tale, ca intelectual pe care toţi îl respectă, reprezintă un fel de invitaţie pentru cei ce şovăie să intre în biserică de teamă să nu se compromită."

Aproape cu regularitate, rugăciunea este urmată de un răspuns, fie prin intuiţie, fie prin vis, fie prin rezolvarea problemei sau printr-o fortificare a sufletului, cu condiţia ca aceia care se roagă:

- să nu ridice pretenţii care încalcă legile divine;
- să nu ridice pretenţii ce încalcă legile naturii, realizarea lor presupunând o serie de minuni, care sunt posibile dacă într-adevăr au o justificare serioasă;
- să nu dorească să transforme Divinitatea într-un instrument al intereselor lor personale;
- să nu solicite rezolvarea unor treburi mărunte, pe care ar putea să le rezolve singuri.

Recapitulând, rugăciunea trebuie să fie făcută astfel:

- în izolare psihică şi fizică, dacă se poate;
- în gând sau cu voce tare, cuvânt cu cuvânt, clar;

- oriunde şi în orice moment;
- cu toată convingerea şi încrederea;
- trebuie să ne încredinţăm cu totul Divinităţii;
- trebuie să o asigurăm că acceptăm tot ce ne cere;
- nu este neapărat necesar să-i cerem ceva Divinităţii; ea ştie ce nevoi are fiecare;
- nu trebuie să avem gânduri pesimiste;
- trebuie să ne rugăm pentru cei de la care aşteptăm un ajutor – medici, preoţi;
- trebuie să ne rugăm pentru duşmani, cunoscuţi, colegi, prieteni, rude apropiate şi îndepărtate şi pentru toţi cei din jurul nostru, pentru cei din biserică, dintr-o sală de aşteptare, din autobuz, din tren etc.

Trebuie să reţinem că rugăciunea făcută pentru altul este mai bine primită, mai rodnică, cu rezultate imediate pentru cel ce o rosteşte şi de aceea în lucrările mele am militat pentru formarea grupelor de rugăciune compuse din şase persoane, care la o anumită oră din zi rostesc o rugăciune, indiferent unde se află, pentru cei aflaţi în necaz sau suferinţă, de preferinţă nominalizaţi.

Participarea la astfel de grupe nu are numai un rol de întărire spirituală, dar este şi o motivaţie socială pentru cei în vârstă, bolnavi, care sunt frământaţi de sentimentul inutilităţii.

b) Meditaţia este tot o rugăciune şi se manifestă în mai multe feluri:

- citirea unui text biblic şi meditaţia asupra lui, cu toate concluziile ce privesc viaţa noastră şi eventualele corective pe care urmează să le introducem.

De exemplu, Apostolul Pavel spune: „Dacă Duhul Celui care l-a înviat pe Iisus din morţi locuieşte în voi, Cel care l-a înviat pe Iisus Hristos din morţi va învia şi trupurile voastre muritoare, prin Duhul său, care locuieşte în voi". Meditând asupra acestui text ajungem la concluzia că spiritul ne este dat ca să-l desăvârşim prin dialogul cu Divinitatea şi că acest dialog trebuie să fie intensificat pentru a ne asigura că meritäm promisiunea.

Exemplele pot continua.

Este bine ca lectura și meditația asupra unor texte din Biblie să se facă seara, la culcare, aceasta favorizând un somn liniștit și odihnitor.

Vă fac o mărturisire. O astfel de meditație o fac dimineața, la trezire, pe primul text pe care îmi cade privirea, fiind încredințat că îmi oferă o armă pentru eventualele probleme de pe parcursul zilei. În ultimii ani am citit cu atenție Biblia de câteva ori, ceea ce vă recomand și dumneavoastră.

- meditația statică, la fel ca și cea dinamică, nu necesită un discurs rațional, ci unul mai mult afectiv, presupunând reprezentarea mentală, timp de mai multe minute, a unui chip sau a unor scene de ordin divin. Cei care au citit celelalte cărți ale mele au reținut că o astfel de reprezentare mentală se numește vizualizare și presupune o anumită tehnică și un oarecare exercițiu. În meditația statică putem să vizualizăm chipul lui Iisus sau scena învierii lui Lazăr; în timpul acesta rostim o rugăciune sau ne exprimăm o dorință. Dacă ne-am însușit bine tehnica, meditația statică poate fi realizată în orice circumstanță.

Pe scurt:

- în picioare, în genunchi, pe scaun sau în pat, ne relaxăm cu ochii închiși, respirând cât mai regulat și profund;
- inspirând, aducem în minte reprezentarea chipului lui Iisus;
- ne reținem respirația, timp în care rostim o scurtă rugăciune sau exprimăm o dorință;
- cu o exspirație lentă, printre buze, îndepărtăm imaginea din minte.

Meditația dinamică se realizează cu aceeași tehnică, dar cu o modificare:

- relaxare;
- inspirând, aducem reprezentarea în minte;
- cu scurte inspirații și expirații o punem în mișcare (Iisus ne binecuvântează, o scenă biblică cu oameni care se mișcă, vorbesc etc.);
- expirând lent, îndepărtăm imaginea.

Dacă reprezentarea dispare sau este înlocuită cu o altă imagine, atunci respirăm egal şi profund un timp şi o readucem în minte utilizând tehnica descrisă mai sus. Meditaţia prin vizualizare poate fi însuşită prin exerciţiu şi răbdare, iar succesul depinde de imaginaţia şi concentrarea fiecăruia. Oricine o poate învăţa.

c) Mulţi au convingerea că postul se rezumă la a nu mânca deloc în unele zile sau la a nu mânca anumite alimente, în special carne, grăsimi, dulciuri etc., dar greşesc, deoarece această formă de dialog cu Divinitatea, care presupune o oarecare îndepărtare de biologic, este mult mai complexă.

Să ne fie clar, îndepărtarea de biologic nu pretinde abstinenţa doar de la mâncare, ci şi de la o serie de plăceri, adică:

- mâncare în general, în anumite zile şi, eventual, anumite alimente;
- băuturile alcoolice, care ne provoacă o stare de euforie; de multe ori, aceasta este cauza greşelilor pe care le facem;
- plăceri de ordin fizic;
- spectacole, lecturi cu un conţinut senzual sau frivol;
- plăcerea de a obţine cât mai multe valori de ordin material, faimă sau putere.

Prin urmare, postul este un sacrificiu nu numai de ordin alimentar, ci priveşte plăcerile biologice de orice natură. Câţi renunţă în ziua de post să urmărească la televizor serialul preferat, să aprindă o ţigară sau să se ducă la meciul de fotbal în care joacă echipa favorită?

Postul va fi ţinut în zilele şi pe perioada fixată de biserică, la care se adaugă eventual şi zilele stabilite de cel în cauză.

Astfel, postul negru, numai cu apă şi puţină pâine, se poate ţine în zilele de miercuri şi vineri, sau numai vinerea, sau în mai multe zile ale săptămânii, sau pot fi intercalate zile de post pentru anumite alimente şi plăceri.

Copiii, bătrânii şi bolnavii nu sunt obligaţi să respecte cu stricteţe zilele de post, dar în anumite zile ar trebui să renunţe la unele plăceri.

d) Gândurile pozitive sunt caracteristice unui eu superior şi unui spirit amplu şi bogat. Într-adevăr, este greu să nu ai un gând negativ

față de cineva care te-a jignit, față de o înfățișare care îți agresează simțul estetic sau față de un comportament antipatic, dar acest lucru este posibil.

În interminabila perioadă de tranziție de care „beneficiem" datorită unui politicianism corupt, obrazul gros, tupeul, vulgaritatea, mitocănia sunt condiția succesului și chiar a supraviețuirii. În aceste condiții, oamenii reprezintă adevărați viruși, microbi, care îți infestează mintea cu gânduri negative.

„Și atunci ce putem să facem? În această situație, care probabil va mai dura, putem oare să ne debarasăm de gândurile negative, una dintre cerințele dialogului cu Divinitatea?", mă veți întreba.

Cred că este posibil, dacă vom reuși să ne însușim o anume filosofie de viață, care prevede următoarele:

- toate gândurile și faptele noastre negative vor fi cu siguranță sancționate, dacă nu în această lume, atunci în existența viitoare;
- să fim îngăduitori cu micile greșeli care nu au un caracter clar antisocial și nu pot degenera în erori cu adevărat grave;
- să nu ne simțim jigniți niciodată la o agresiune verbală, pentru că acela care recurge la o astfel de atitudine se descalifică automat din statutul său de ființă gânditoare și socială, devine mult inferior nouă și ca atare nu ne poate supăra, așa cum nu ne poate supăra un câine care latră la noi;
- să nu ne supere faptul că cineva a dobândit valori materiale, faimă și putere prin meritele sale, pentru că astfel demonstrează că în unele privințe este mai dotat decât noi, dar să nu fim invidioși nici pe cei care au recurs la compromisuri morale, deoarece mai devreme sau mai târziu vor fi sancționați;
- să nu ne supărăm din pricina eșecurilor, a nereușitelor noastre, pe care trebuie să le considerăm învățăminte pentru demersurile viitoare;
- să nu apreciem omul după înfățișare, ci mai mult după faptele sale;
- să nu uităm niciodată că omul cel mai urât, jerpelit, murdar, vicios are totuși un spirit, oricât de mic, labil și sărac, și că trebuie ajutat să intre pe aceeași undă de vibrații cu Divinitatea ca să-și poată reveni: urâtul prin dobândirea unui lumini interioare care să-l

înfrumuseţeze sau să-l facă simpatic, cel murdar şi cel jerpelit dând cuvenita atenţie înfăţişării lor, aceasta fiind o obligaţie socială, viciosul dobândind un spirit mai amplu şi bogat. Aceasta este una dintre obligaţiile noastre, dar, atenţie, trebuie să o îndeplinim cu tact, fără insistenţă, cicăleală, superioritate;

- să ştim că prezenţa gândurilor pozitive este legată şi de satisfacerea sentimentului estetic, aceasta implicând descoperirea frumosului din jurul nostru, apropiindu-ne cât mai mult de natura din afara localităţii. În *Walden*, filosoful Thoreau scrie că se retrage din când în când în singurătatea pădurii ca să-şi „reincarce bateriile", pentru ca, reîntors printre oameni, să le fie cât mai mult de folos;
- să ne recunoaştem greşelile şi să încercăm să le îndreptăm. Să ne spovedim, să le mărturisim unui prieten bun sau să le notăm în jurnalul intim, acesta fiind un mijloc de „descărcare" a gândurilor şi sentimentelor negative, despre care vom vorbi în alt capitol.

Acestea sunt doar câteva dintre principiile unui filosofii referitoare la un anumit mod de a privi viaţa şi relaţiile cu cei din jur, care, bineînţeles, pot fi completate cu altele, în funcţie de experienţa de viaţă a fiecăruia.

Închei această secţiune cu hotărârile de viaţă ale părintelui Paul Marc, care ar trebui să aibă un puternic impact asupra modului nostru de a gândi viaţa şi relaţiile cu cei din jur:

- să fiu credincios regulilor mele de viaţă;
- să am încredere în Dumnezeu şi în protecţia lui Iisus;
- să recunosc în toate evenimentele voinţa Sa;
- să fiu mărinimos;
- să caut să salvez suflete;
- să cred în valoarea lucrurilor mici;
- să nu fiu niciodată trist sau descurajat;
- să ştiu că sunt tot timpul privit de Dumnezeu.

e) Îndeobşte, majoritatea gândurilor sunt tranformate prin voinţă în fapte, şi acestea sunt pozitive sau negative, în funcţie de intenţia care le-a generat.

Să ne obişnuim să facem cât mai multe fapte bune, adică să-i ajutăm pe cei aflaţi în necaz sau suferinţă; acesta ar trebui să devină un mod de viaţă.

Steinhardt scrie că o asemenea îndeletnicire presupune o puternică credinţă şi o deosebită tărie de caracter, deoarece Dumnezeu este iertător şi nu sancţionează chiar toate greşelile, însă diavolul nu trece cu vederea nici o faptă bună şi face orice ca să te împiedice să o realizezi, trimiţându-ţi gânduri negative.

Faptele bune pe care le putem face sunt nenumărate: un mic ajutor bănesc, ceaiul dus unui bolnav, cererea scrisă pentru un neştiutor de carte, lecţiile date unui copil mai puţin dotat, un sfat bun etc. Bineînţeles că se va refuza orice fel de recompensă pentru aceste ajutoare.

Desigur, nu este chiar aşa de simplu, deoarece faptele pretind sacrificii materiale, de timp, de efort şi chiar de ordin moral, pentru că nu de puţine ori beneficiarii lor te vor privi cu suspiciune sau vor încerca să te speculeze dacă alegerea ta a fost greşită sau – aşteptaţi-vă la acest lucru – nici nu îţi vor mulţumi, iar alţii, dacă nu vei repeta demersul, îţi vor deveni chiar duşmani.

Să reţinem că gestul unui miliardar care donează câteva milioane unui cămin de bătrâni (din bunăvoinţă ori ca să beneficieze de o reducere a impozitului pe venit sau ca să-şi facă reclamă) este o faptă bună, dar se pare că nu se poate compara cu cel al pensionarului care donează o parte din pensia sa, renunţând să cumpere şi să mănânce timp de două săptămâni fructele care îi sunt atât de necesare; în primul caz este vorba de dispensarea de o sumă, de multe ori dintr-un interes personal, cum se întâmplă în majoritatea cazurilor, în cel de-al doilea – de un real sacrificiu.

Sacrificiul sportivului, lăudabil de altfel, mai ales că este foarte rar, care sapă un strat în grădina unei bătrâne neputincioase în două ore este diferit de sacrificiul pensionarului care pentru acelaşi demers munceşte din greu două zile.

Să apreciem pozitiv sacrificiile materiale, de timp şi de efort, dar totodată să le acordăm valoarea lor reală, de la caz la caz.

Atenţie! Trebuie să fim foarte atenţi la cerşetori. La micii cerşetori care ne sună la uşă, în timp ce tăticii şi mămicile îi aşteaptă în faţa blocului cu ţigara în gură; la persoanele tinere, femei sau bărbaţi, apte de muncă, ce ne prezintă diferite documente că ar fi sinistraţi etc., la cerşetorii şi cerşetoarele de pe la colţuri.sau din faţa magazinelor, pretinşi bolnavi sau schilozi, care din când în când mai fac o pauză ca să intre în crâşma din apropiere şi să bea un rachiu.

Atenţie, deci... Se spune că în spatele săracului se ascunde Iisus, dar este posibil să se ascundă şi diavolul, care astfel vrea să-i priveze de ajutor pe cei îndreptăţiţi să-l capete.

Părintele Calciu-Dumitreasa spunea într-o emisiune la Europa Liberă că generozitatea spontană este una dintre dovezile existenţei spiritului în om şi are dreptate, dar în condiţiile actuale această generozitate trebuie să fie controlată.

Nici o faptă pozitivă, oricât de mică ar fi, nu trebuie trecută cu vederea, deoarece este înregistrată şi, alăturându-se celorlalte, contribuie la eliberarea paşaportului de care cândva vom avea nevoie.

„Să nu faci niciodată rău, să nu sufere nimeni din cauza ta, nici fizic, nici moral, nici sufleteşte, nici material. Este însă de ajuns să faci bine, cât mai mult bine, înaintea lui Dumnezeu, pentru alinarea suferinţelor omeneşti", spunea maica Tereza de Calcutta. „Sunt mulţi ani de când am ridicat de pe stradă un om. Dacă nu aş fi făcut aceasta atunci, nu aş fi putut mai târziu să ajut 42.000 de oameni, pe care împreună cu surorile i-am adunat de pe străzile Calcuttei. De aceea consider că trebuie să începem cu puţin – cu un singur om."

Să nu uităm că există şi fapte negative de omitere, atunci când nu intervenim în favoarea cuiva când este agresat, păcălit, minţit, chiar cu riscul de a avea neplăceri. Nu trebuie să fim indiferenţi faţă de soarta aproapelui nostru, doar dacă nu şi-o face, conştient, cu mâna sa.

Cândva am trecut pe lângă un cunoscut care zăcea beat pe rabatul cu flori de la marginea trotuarului. Nu era un accident. Omul se îmbăta zilnic şi se pare că fără nici un motiv, deoarece avea un salariu bun, un apartament elegant şi bine întreţinut de soţia sa, cunoscută ca o femeie vrednică şi cuminte.

„De ce nu îl ridici ca să-l duci acasă? Se face de râsul trecătorilor", mi-a spus un cunoscut.

„Eu nu încalc voinţa nimănui, i-am răspuns. Ca fiinţă raţională, când a turnat în stomac alcoolul, ştia ce riscă, deci probabil îi convine starea în care se află."

Uneori, din neglijenţă sau din grabă, faptele bune au consecinţe negative. Doctorul Christian Bernard a operat o fetiţă de 7 ani. Aceasta a murit şi la autopsie doctorul a constatat că omisese o cusătură, ceea ce i-a provocat mari mustrări de conştiinţă şi l-a făcut să-şi mărturisească vina. Atunci a fost un mare om, după aceea... nu s-a mai încadrat în acel tipar.

Karl Jaspers susţine că o culpă are patru laturi: morală, politică, criminală şi metafizică, ce imprimă o solidaritate socială care determină coresponsabilitatea fiecăruia faţă de orice nedreptate din lume. Dacă asişti la comiterea unei nedreptăţi fără să te împotriveşti, eşti vinovat.

Dostoievski scrie: „Fiecare dintre noi este vinovat de tot răul săvârşit de toţi".

Etica ebraică, prin tratatul Avot, arată că cel care face o faptă pozitivă creează un înger bun, iar cel ce săvârşeşte una negativă creează un înger rău, care se grăbesc să anunţe locul unde îşi au originea, Raiul sau Iadul, ca să se bucure sfinţii sau diavolii, după caz.

Amintiţi-vă de viziunea lui Iacob, a scării ce uneşte cerul cu pământul, iar omul, un fel de sinteză, se străduieşte să o urce, cu fiecare treaptă apropiindu-se de Divinitate. Ei bine, îngerii creaţi datorită faptelor sale pozitive îl pot ajuta să o urce mai repede şi în deplină siguranţă.

15. ÎNDUMNEZEIREA

Rostul dialogului cu Divinitatea este de a ne facilita pătrunderea, după moartea biologică, în planul spiritual, câştigând astfel o existenţă veşnică şi fericită.

Divinitatea, desigur, nu a creat această lume din joacă, fără nici un scop. Fără a avea ambiţia de a mă ridica la deplina înţelegere a intenţiilor Sale, cred că a dorit, acordându-i o parte din înfăţişarea Sa, ca omul să-i devină colaborator în edificarea unei lumi spirituale desăvârşite, veşnice şi fericite, prin desfiinţarea planurilor energetice negative şi ridicarea calitativă a planurilor pozitive până aproape de confundarea lor cu cel spiritual, structurat într-o serie de subplanuri.

În mod normal, această conclucrare ar trebui să înceapă în timpul vieţii terestre, care, de altfel, ne-a fost dată în acest scop, astfel că prin gânduri şi fapte pozitive, prin realizări de ordin social, omul îşi pregăteşte locul într-un dintre planurile pozitive, de preferinţă în cel spiritual.

Contopirea totală sau parţială cu planul spiritual, fără pierderea individualităţii, aşa cum arată părintele Dumitru Stăniloae, este sensul vieţii.

Aşadar, viaţa terestră este un exerciţiu de perfecţionarea căruia depinde destinul nostru atât pe pământ, cât şi în cer.

Am scris despre planurile energetice din care sunt alcătuiţi omul şi universul şi nu voi reveni asupra lor decât pentru a repeta că trebuie să trăim viaţa terestră astfel încât după moartea biologică să nu rămânem într-unul dintre planurile inferioare celui spiritual sau chiar într-un plan negativ.

Tot părintele Dumitru Stăniloae scria că o viaţă de platitudini şi banalitate, în care spiritul este labil şi sărac, pare fără sfârşit, şi aşa va fi şi în existenţa viitoare.

Fără îndoială că, după moartea biologică, fiecare are destinul pe care îl merită, şi se pare că uneori perspectiva unei vieţi veşnice asemănătoare condiţiilor realizate în cea terestră ar putea fi mai înspăimântătoare decât chinurile Iadului.

Fiecare trebuie să fie conştient că, având chipul lui Dumnezeu, prin spiritul primit la naştere, este destinat nemuririi; în aceste condiţii, o moarte definitivă ar fi împotriva firii, dar această nemurire prezintă o infinitate de variante pozitive şi negative, în care fiecare îşi va găsi locul.

Trebuie să fim conştienţi că viaţa terestră reprezintă un exerciţiu şi un drum posibil spre îndumnezeire, care presupune în-mare o serie de obligaţii, adică:

- apropierea de Divinitate;
- un dialog profund şi continuu cu Divinitatea, în care fiecare întrebare trebuie să-şi găsească un răspuns explicit;
- asumarea unor atribuţii spirituale;
- o vedere spirituală, în care biologicul să aibă un loc cât mai puţin important;
- lipsa sentimentului de teamă.

Pentru realizarea acestor condiţii, trebuie să ţinem seama de cele patru virtuţi cardinale:

- *prudenţa*, care se manifestă prin simţ practic, concluzii rezultate din experienţele proprii şi ale celorlalţi, respectarea unor principii, cum ar fi cel kantian, care spune că orice demers trebuie să fie astfel gândit, încât să poată căpăta valoare de lege universală;
- *cumpătare* în tot ce este dorinţă, tendinţă, îndemn sau plăcere, fie ele şi pozitive;
- *justiţia*, respectiv cinstea, dreptatea, corectitudinea faţă de propria persoană şi de cei din jur;
- *curajul* de a rezista necazurilor, suferinţelor, bolilor, ameninţărilor şi înfruntarea pericolelor atunci când există o justificare morală şi spirituală.

La acestea se adaugă cele trei virtuţi teologice, şi anume:

- *credinţa*, asupra căreia nu voi mai insista;
- *speranţa* în ajutorul şi protecţia Divinităţii, bazată pe dedramatizarea situaţiilor dificile;
- *iubirea*, adică disponibilitatea sau, mai bine zis, empatia, despre care voi scrie într-unul dintre capitolele următoare, faţă de necazurile şi suferinţele celor din jur, care ne obligă să le venim în ajutor, în limita posibilităţilor şi puterilor noastre.

Fac precizarea că dorinţa, tendinţa sau speranţa în îndumnezeire nu implică în mod obligatoriu ascetismul şi nici un bigotism exagerat – mă refer la laici şi la cei care au o profesie sau o vocaţie civilă – şi nici renunţarea la plăceri, ci un mod de viaţă oarecum desprins de biologic şi cât mai apropiat de planul spiritual.

Putem să mâncăm ce ne place – în afara zilelor de post –, dar aceasta nu trebuie să devină o plăcere în sine; nu trebuie renunţăm la valorile materiale dacă le-am achiziţionat prin mijloace cinstite şi nu au devenit un scop în sine, dacă o parte dintre ele sunt destinate celor săraci; nu trebuie să renunţăm la faimă sau putere, pe care le putem folosi pentru a veni în ajutorul celor din jur. Atenţie însă, nu trebuie să ne mintim.

Trebuie să respingem însă categoric o serie de plăceri negative, cum sunt abuzul de alcool, terorizarea oamenilor, torturarea şi uciderea animalelor, distrugerea vegetaţiei atunci când nu este cazul, calomnia, bârfa, jignirea cu şi fără motiv etc.

Consider că dialogul nostru cu Divinitatea şi mai ales cu Iisus, care este mai uşor perceptibil, ar trebui să fie normal, obişnuit, ca şi cum am sta de vorbă cu un membru al familiei, iubit, admirat şi respectat. Nu durata acestui dialog contează, ci calitatea lui, care în ultimă analiză depinde de încredere şi de sinceritate.

Aşa cum îi salutăm pe cei dragi dimineaţa când ne trezim şi seara la culcare, tot aşa trebuie să procedăm şi în cazul lui Iisus, cu încrederea că este lângă noi şi ne aude; astfel vom fi însoţiţi de imaginea lui Iisus pe parcursul zilei şi ne vom simţi ocrotiţi în toate demersurile noastre.

A spune mecanic o rugăciune dimineața timp de un sfert de oră nu înseamnă nimic dacă după aceea mergem la magazinul unde lucrăm și înșelăm clienții la cântar sau la rest.

De asemenea, când avem un necaz, i-l putem povesti lui Iisus în cuvinte simple, încrezători că vom primi ajutorul solicitat; nu trebuie să promitem că vom mări durata rugăciunii, numărul lumânărilor aprinse la biserică etc. „dacă ne ajută", pentru că în acest caz dialogul ar fi un fel de tocmeală negustorească.

Apoi, așa cum la volanul autoturismului suntem atenți la semnele de circulație și la polițiștii care ne pot sancționa, așa cum la serviciu suntem atenți să facem lucrări de calitate ca să nu ne critice șeful și eventual să ne penalizeze la salariu, așa cum în magazin suntem atenți să ne purtăm cât mai frumos cu toți clienții și totodată avem grijă să nu fure vreunul ceva din raft, ei bine, tot așa, în orice împrejurare, trebuie să fim conștienți că suntem supravegheați de programarea divină și de spiritul pe care îl adăpostim. Acest sentiment trebuie să devină un fel de obișnuință și astfel nu se va pune problema unui efort de autosupraveghere. Bineînțeles că trebuie să ne autosupraveghem până când vom fi conștienți că suntem urmăriți în permanență.

Tendința spre îndumnezeire este și spre sfințenie, dar puțini sunt cei care pot într-adevăr să realizeze o astfel de performanță, mai ales dacă nu au vocație – și aici mă refer la călugări și preoți. Toți avem acces, indiferent de profesie, într-unul dintre subplanurile planului spiritual, unde putem să continăm și chiar să desăvârșim dialogul și colaborarea cu Divinitatea. Nu trebuie să ne mândrim cu această colaborare și nici cu gândurile și faptele noastre, oricât de deosebite ar fi ele. Am citit undeva că un călugăr era foarte mândru de barba sa și, dându-și seama că păcătuiește, a tuns-o și apoi a început să se roage cu plăcere, cu gândul la sacrificiul făcut, când a apărut un înger și i-a zis: „Să știi că nu s-a schimbat nimic, fiindcă tot la barba ta te gândești".

Îndumnezeirea nu înseamnă o identificare cu Dumnezeu, ceea ce ar fi imposibil, ci pătrunderea în zona cât mai înaltă a planului spiritual, care permite o apropiere mai mare de Dumnezeu. Astfel, omul va putea să se reflecte din ce în ce mai mult în Dumnezeu, dar nu va reuși

niciodată să se identifice cu El. Va reuşi, totuşi, chiar şi pe pământ, să-şi depăşească propriile puteri.

„Cerul este cel mai strâmt loc din univers. Are loc numai Unul. Numai cei ce devin una cu El vor intra în cer", scrie Richard Wurmbrand.

După cum vedeţi, există doi poli, cel pozitiv şi cel negativ, al binelui şi al răului, între care omul oscilează. Pentru Divinitate, aceşti doi poli nu sunt decât un mijloc de evaluare a omului.

Părintele Dumitru Stăniloae scrie că subconştientul ar fi camera din stânga a conştiinţei, unde sunt adunate toate relele şi de unde se nasc patimile, iar transconştientul sau supraconştientul este camera din dreapta, unde lucrează energiile superioare, gata să invadeze conştientul, dar şi subconştientul cu forţa lor purificatoare. Cel din urmă proces este determinat de dialogul cu Divinitatea şi de dorinţa de îndumnezeire.

„Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul să devină Dumnezeu", scrie Sfântul Atanasie în *Despre întrupare*.

Sinergia este răspunsul credinciosului la chemarea lui Dumnezeu, cooperarea între voinţa omului şi voinţa Lui.

16. PLANUL SPIRITUAL

Planul spiritual este întru câtva misterios şi greu de descris, deoarece nu cunoaştem vocabularul cosmic care ne-ar putea permite o astfel de descriere.

Totuşi, reflectând la planul spiritual unde ar trebui să ajungem după moartea biologică, raţiunea, intuiţia şi bunul-simţ ne îndeamnă să-l investim cu următoarele caracteristici:

- veşnicia;
- frumuseţea;
- creaţia.

Dacă nu greşesc, acestea sunt condiţiile fericirii.

Îndepărtarea definitivă a spaimei de moarte, de dispariţia definitivă, de suferinţa, boala, durerea datorate corpului fizic, lipsa unor dorinţe biologice ce provocau tensiuni, convulsii şi conflicte, a bătrâneţii cu incovenientele ei, toate acestea concură la instaurarea păcii interioare, a unei armonii care rareori se poate realiza în viaţa terestră.

La aceasta se adaugă o permanentă imersiune în frumos, percepută cu toate simţurile păstrate în partea de suflet care a urmat spiritul, precum şi cu altele noi, cu care nu am fost înzestraţi în viaţa terestră.

Ştim că planul spiritual este format din creaţiile pozitive din toate domeniile, precum şi din gândurile pozitive, şi este în continuă dezvoltare şi perfecţionare, prin datele noi care vin de la sufletele şi spiritele de pe pământ, precum şi de la spiritele care au pătruns, prin moartea biologică, în spaţiul său. De altfel, acesta este şi rostul său, precum şi rostul oamenilor, creaţi să-l amplifice, să-l îmbogăţească şi să-l înnobileze prin cultivarea propriului lor spirit, devenind astfel colaboratorii Divinităţii.

Din analiza acestor trei caracteristici ale planului spiritual putem deduce care sunt obligaţiile noastre ca fiinţe biologice în drum spre transformarea în entităţi spirituale.

Veşnicia sau nemurirea ne este asigurată prin dialogul cu Divinitatea, despre care cred că am scris îndeajuns. Repet însă că trebuie să fim ferm convinşi de existenţa vieţii veşnice, deoarece, aşa cum vom vedea într-unul dintre capitolele următoare, aceasta există pentru noi atâta timp cât credem în ea şi la cea mai mică îndoială poate să dispară pentru noi ca fiinţe individuale, chiar dacă în mod obiectiv îşi continuă existenţa.

Frumosul există pretutindeni, cu condiţia ca uneori să-l separăm de urâtul care caută să-şi facă loc, adesea prin modul în care privim şi gândim lucrurile sau fenomenele. Din păcate, mulţi oameni nu îl mai văd, trec indiferenţi pe lângă el, fiind preocupaţi de diferite interese, neştiind că este necesar pentru suflet ca oxigenul pentru trup. Lipsit de frumos, sufletul se micşorează, se atrofiază şi o dată cu el se atrofiază şi spiritul. Aţi observat, desigur, că avarii, brutele, egoiştii, cei care duc o viaţă plină de promiscuitate nu reacţionează în faţa unui peisaj încântător sau a unui tablou celebru, când ascultă o capodoperă muzicală sau aud despre o faptă care atinge sublimul, deoarece sentimentul frumosului le este atrofiat şi aceasta are repercusiuni negative şi asupra sentimentului moral şi mistic. Această stare se accentuează pe măsură ce înaintăm în vârstă.

„Într-adevăr, este frumos dar pe mine nu are de ce să mă bucure. Sunt cu un picior în groapă... ca mâine plec dincolo."

„Te asigur că şi dincolo este frumos."

„Aici este frumos."

Mulţi sunt convinşi că numai viaţa terestră poate să ofere frumosul. O cauză a acestei convingeri este dramatizarea morţii, căreia i se atribuie tot ce este mai urât. În cazul multor bătrâni, o astfel de atitudine reprezintă un fel de reproş faţă de cei care, după moartea lor biologică, mai rămân câţiva ani pe această planetă.

Normal este să ne pregătim încă de pe acum pentru frumosul „total", aflat în planul spiritual, şi să încercăm să-l anticipăm încă din această lume, ieşind cât mai des în natură, contopindu-ne cu zgomotele, culorile, mirosul ei, vizitând expoziţii de artă, mergând la concerte şi ocolind tot ce este urât în artă şi în natură. În cazul oamenilor, trebuie să căutăm spiritul şi să-l ajutăm să-l dezvolte, aceasta fiind o faptă deosebit de importantă.

Să căutăm să trăim frumos, evitând certurile, discuţiile în contradictoriu, vulgaritatea, convinşi că nu facem altceva decât să ne amenajăm cât mai frumos locuinţa din planul spiritual. Ştim deja că planul spiritual este dinamic şi în continuă dezvoltare prin aportul celor aflaţi în viaţă şi al spiritelor pe care le adăposteşte.

Frumosul, căutarea, cultivarea frumosului constituie un act de creaţie, însă aceasta se întinde pe o arie mult mai mare, deoarece implică şi zonele ştiinţifică, morală, socială etc.

Orice descoperire cu impact pozitiv este înregistrată în planul spiritual ca bun al întregului univers. Aceasta au intuit-o marii savanţi şi cărturari, care nu şi-au întrerupt activitatea nici în pragul morţii biologice, fiind convinşi că o vor continua dincolo de ea. Cineva spunea că marile idei, marile invenţii plutesc în aer, şi nu a greşit. Multe dintre ele sunt realizate în planul spiritual şi apoi sunt captate de cei pregătiţi să le înţeleagă şi să le transpună în practică.

Am scris că planul spiritual este alcătuit şi din gânduri şi fapte pozitive. Orice demers pozitiv este înregistrat acolo într-un cont care ne aparţine, dar totodată stă şi la dispoziţia celor de pe pământ, fiind un depozit care poate fi utilizat pentru binele celor rămaşi în viaţă. Aceasta face ca atât savanţii, cărturarii, artiştii, cât şi oamenii cu preocupări comune şi modeste să fie utili, în măsura contribuţiei lor, în planul spiritual, dar şi celor pe care i-au lăsat pe pământ. S-ar putea ca din rândul „nespecialiştilor" să se recruteze ghizii spirituali sau îngerii păzitori. Vă amintesc că aceste entităţi pot fi şi de ordin negativ; pe acestea vă sfătuiesc să le evitaţi.

Planul spiritual, raporturile omului cu Divinitatea şi cu tot ce îl înconjoară reprezintă doar un punct de vedere, şi sunt conştient că nu este unicul şi poate nici cel mai bun; mie îmi este suficient şi cred că le este util şi altora, deoarece oferă soluţii pentru rezolvarea practică a problemelor.

Un alt punct de vedere, dar nu foarte diferit de cel expus până acum, îl prezintă Cabala iudaică, conform căreia universul este un sistem ce funcţionează după o cauzalitate descendentă, adică prin forţele şi energiile divine care dau naştere lucrurilor, şi după o cauzalitate ascendentă,

reprezentată de acţiunile oamenilor. Creaţia este un act de voinţă divină care scapă cauzalităţii, act prin care s-a născut gândirea, primul material spiritual de unde, printr-un şir de mutaţii, au apărut cauzalităţi spirituale şi fizice.

Fluxul descendent divin alimentează viaţa lumii printr-o serie de relee, care sunt constituite din zece elemente numite Sefirot şi sunt reprezentate astfel:

a	b	c
	voinţa	
inteligenţa		gândirea
rigoarea		harul
	armonia	
supunerea		victoria
	fundamentul	
	Regalitatea	

Aceste trei coloane reprezintă cele trei mari forţe care guvernează lumea:

a) iubirea;
b) mizacordia;
c) rigoarea.

Orice raport cu Divinitatea sau între oameni se stabileşte în mod obligatoriu într-unul dintre aceste trei registre:

- iubirea, prin dăruirea necondiţionată;
- mizacordia, care este o forţă de sinteză şi echilibru între iubire şi rigoare;
- rigoarea, în care orice acţiune este obiectul judecăţii şi al valorii.

Elementele din coloana b creează un echilibru între coloanele a şi c, în care figurează binele şi răul, pentru ca până la urmă să se realizeze Regalitatea divină asupra lumii.

17. DISPONIBILITATEA ŞI EMPATIA

În credinţa creştină, principala obligaţie a omului este iubirea de Dumnezeu şi de aproape.

Pentru început, voi da o definiţie noţiunii de iubire, pe care mulţi o înţeleg greşit fiindcă o confundă cu dragostea.

Dragostea este afectul care se îndreaptă asupra unei fiinţe sau acţiuni cu un scop acaparator – vrei ca acestea să-ţi aparţină –, pe când iubirea, dimpotrivă, te face să te dăruieşti acelei fiinţe sau acţiuni fără să pretinzi nici un fel de recompensă. Dragostea este la început fizică, iubirea începe prin a fi platonică, în prima primeşti, în a doua dai, prima este în întregime biologică, a doua este în parte spirituală.

Credinţa creştină îţi propune să te dăruieşti lui Dumnezeu şi semenilor tăi şi aici, din punct de vedere practic, apare o neclaritate, deoarece a te dărui lui Dumnezeu, care este unic şi nemărginit, este posibil, însă a te dărui semenilor tăi, adică unei mulţimi de individualităţi cu gândiri, scopuri, interese contradictorii, este foarte greu, dacă nu imposibil şi în orice caz riscant, deoarece poţi primi cele mai neaşteptate răspunsuri.

„Totuşi, sunt savanţi care îşi dedică viaţa unor descoperiri necesare semenilor lor", veţi obiecta.

„Este adevărat, dar la ei noţiunea de semeni este generală şi abstractă."

„Nu înţeleg."

„A-ţi iubi semenii înseamnă să-ţi iubeşti rudele, vecinii, prietenii, cunoscuţii şi necunoscuţii, şi dacă îndrăzneşti să te dăruieşti tuturor acestora fii sigur că în 24 de ore nu mai rămâne nimic din tine şi din ceea ce îţi aparţine, deoarece printre aceşti semeni vor fi destui speculanţi, mincinoşi, leneşi, hoţi, care vor profita de bunătatea şi naivitatea ta, ca să te aducă la sapă de lemn.

De aceea sunt de părere ca termenul „iubire faţă de semeni" să fie înlocuit cu „disponibilitate", care presupune o deschidere faţă de necazurile şi suferinţele celor din jur, manifestată prin discernământ şi printr-un ajutor în limita posibilităţilor tale şi a nevoilor celui asupra căruia se îndreaptă atenţia ta. În felul acesta, raporturile cu semenii vor fi pragmatice şi selective, astfel încât numărul erorilor va fi mai mai mic, iar de disponibilitatea ta vor beneficia cei care o merită.

Într-adevăr, sunt mulţi nenorociţi şi suferinzi, însă ajutorul pe care li-l acordăm trebuie să fie selectiv, deoarece unii sunt nenorociţi din pricina unor circumstanţe potrivnice, dar alţii din lenevie, complăcându-se în promiscuitate; unii sunt suferinzi din pricina unor accidente, a unor renunţări în folosul altora, în special al copiilor, dar alţii sunt suferinzi din cauza abuzului de alcool, care după un timp începe să-şi arate reversul – deci sunt nenorociţi şi suferinzi care au ajuns în această stare din cauze obiective şi alţii care aproape şi-au comandat nenorocirea sau suferinţa. Trebuie să chibzuim atunci când îi ajutăm pe cei din urmă; îi vom ajuta numai atunci când vor fi hotărâţi să nu repete greşelile care i-au adus în această stare.

De multe ori disponibilitatea se bazează pe simpatie, adică pe starea sufletească afectivă prin care înţelegi bucuriile şi supărările altuia, un fel de ataşament între două persoane, datorat înclinaţiilor asemănătoare.

Sunt însă persoane care nu numai că văd şi înţeleg situaţia celuilalt, dar resimt dureros necazurile sau suferinţa, prin intuiţia simpatetică, cum o numeşte Bergson, identificarea afectivă, cum o defineşte Scheller, sau transpunere, cum o numeşte Jean Paul. Este vorba de empatie, adică trăirea trăirii celuilalt.

Unii reuşesc să trăiască sentimentele celorlalţi în mod instantaneu, alţii voluntar, recurgând la imaginaţia substitutivă, cum o numeşte Alport. Cred că empatia este afectul cel mai nimerit să înlocuiască iubirea în relaţiile noastre cu semenii, deoarece permite o selectare şi o evaluare justă a acţiunilor derivate din disponibilitatea noastră.

Bineînţeles că aici nu intră în discuţie iubirea dintre copii şi părinţi, soţ şi soţie, rudele apropiate.

Empatia nu conduce la epuizare, aşa cum riscă iubirea, ce implică dăruire, sacrificiu total şi necondiţionat, care, de multe ori, chiar între

persoane apropiate, este destinat celui care nu îl merită, alteori este disproporţionat de mare faţă de nevoile reale ale celuilalt: să ne gândim la părinţii pensionari care insistă să-şi ajute copiii când aceştia au un salariu mai mult decât rezonabil.

Ştim bine că pretutindeni există şarlatani, escroci, leneşi care caută să profite de pe urma milei noastre, iar a-i ajuta înseamnă pur şi simplu o risipă şi – mai grav – un îndemn să-şi continue îndeletnicirea.

„Dar ştii bine că orice sărac îl întruchipează pe Iisus când vine la uşa ta", mă veţi atenţiona.

„Ştiu că aşa este, dar cu condiţia să fie într-adevăr sărac. De multe ori avem de-a face cu un şarlatan în spatele căruia se află diavolul, care are interesul să ne risipim resursele acolo unde nu este necesar, lipsindu-i de ele pe cei care le merită şi încurajând astfel răul."

Empatia te face nu numai să trăieşti ca şi cum nefericirea celuilalt ar fi a ta, dar şi să descoperi în gândirea şi sufletul acestuia mecanismul care îl face să ajungă în starea dată. Mă refer la delăsare, voinţă labilă, temeri, nelinişti, lipsa de organizare a vieţii sau a treburilor casnice; suntem obligaţi să intervenim cu sfaturile noastre şi cu un ajutor de ordin practic – mă refer la cunoscutul principiu că este mai bine să dăruieşti cuiva o undiţă şi să-l înveţi să pescuiască decât să-i dai câteva kilograme de peşte.

Să reţinem că de multe ori mecanismul care a condus la starea respectivă este lipsa unei adevărate credinţe în Dumnezeu. Aţi observat că cerşetorii de la uşile bisericilor intră rar înăuntru ca să se roage, mulţi chiar deloc, deşi nu ezită să folosească numele lui Dumnezeu ca să ne determine să le dăm ceva?

Empatia trebuie să-şi găsească teren de aplicare şi în acţiunile sociale, de caritate, de încurajare a moralităţii, de asanare a viciilor, în cele ecologice pentru protecţia florei şi faunei.

Zilele trecute o scenă m-a uluit. Peste drum de blocul în care stau, o căţeluşă a fătat cinci pui şi aceştia se jucau la soare, în apropierea adăpostului pe care soţia mea l-a amenajat. Un elev de liceu care ieşise în pauză şi trecea pe acolo a apucat un căţeluş de picioare şi l-a izbit cu capul de zidul clădirii din apropiere, omorându-l.

„Pentru ce l-ai ucis?"

„Aşa... ca să moară mai repede", a venit răspunsul, însoţit de un rânjet.

Tânărul probabil că este idiot sau psihopat, dar am rămas consternat de atitudinea celor care îl însoţeau, majoritatea eleve, şi care nu au reacţionat, ci au continuat să râdă ca şi cum ar fi asistat la ceva absolut normal.

Sentimentul de empatie există în fiecare dintre noi, cu condiţia să ne evaluăm cu justeţe şi luciditate propria persoană, să nu ne credem mai presus decât ceilalţi, iar în faţa unui om aflat în necaz sau suferinţă să căutăm să ne imaginăm ce simte el, de la jenă, ruşine, durere, până la disperare şi să ne întrebăm ce am face, cum am reacţiona dacă am fi în locul lui.

În încheierea acestui capitol vă voi da un sfat.

În fiecare seară, să zicem, la ora 23, singuri, relaxaţi, într-o cameră luminată de o sursă mică de lumină, o candelă de exemplu, să ne concentrăm timp de şapte minute voinţa asupra dorinţei de a transmite pe cale telepatică energie pozitivă către toţi cei aflaţi în necaz sau suferinţă, către cei cunoscuţi, care pot fi nominalizaţi, cât şi către toţi necunoscuţii din lumea aceasta.

Este un demers pe care îl vom continua şi în cealaltă existenţă.

BCU IAŞI / CENTRU VECHI LIBRARY

18. SĂ FIM OPTIMIŞTI

Fiecare dintre noi trebuie să fie convins de existenţa vieţii după moartea biologică încă din tinereţe şi să se pregătească, prin modul său de viaţă, pentru o schimbare inerentă, dar în anumite condiţii avantajoasă, astfel încât la bătrâneţe să fie pregătit pentru „marea călătorie". Acest mod de viaţă conduce la convingerea că binele făcut te urmăreşte şi se întoarce asupra ta; o astfel de structură sufletească se numeşte optimistă.

„Ce mai faceţi?"

„Mă pregătesc de plecare", mi-a răspuns bătrânul zâmbitor.

„Aţi pregătit totul?"

„Absolut totul. Sus am un loc bun... relaţii... Nu pot să vă dau adresa exactă, dar sunt sigur că ne vom întâlni."

Îmi amintesc de povestioara cunoscutului părinte Arsenia Papacioc despre călugărul aflat pe moarte, care era dojenit de stareţ, un om aspru şi pus pe critică:

„Cât ai trăit ai fost leneş", a spus acesta.

„E drept, dar nu am judecat pe nimeni", zâmbise muribundul, încrezător în mila Atotputernicului şi într-o virtute foarte rară.

Era un optimist.

„Ca mâine mă duc", mi-a spus alt bătrân.

„Şi?"

„Şi gata."

„Nu înţeleg", am solictat o precizare, observând pe chipul lui multă amărăciune.

„Las totul aici."

„Dar pentru lumea de dincolo nu ai făcut nimic?"

„Ce să fac?", i-a venit lui rândul să se mire.

De data aceasta am avut de-a face cu un pesimist, a cărui structură sufletească este opusă celei optimiste, afirmând răul ca pe o dominantă a vieţii, care alungă binele şi bucuria. Această structură este caracteristică celor care nu au făcut prea mult bine în viaţă şi nu au de unde să se aştepte la un bine.

Moartea îi sperie pe mulţi, fiind asociată cu imaginea sicriului îngropat la un metru în pământ sau depozitat într-o criptă, cu imaginea trupului din ce în ce mai deteriorat, dar repet că ceea ce se descompune nu este decât un simplu ambalaj care a adăpostit sufletul şi spiritul.

Să nu uităm că „eu" nu înseamnă ceea ce văd în oglindă sau ceea ce percep alţii, deoarece aceasta este un fel de marionetă a sufletului care, împreună cu spiritul, este nemuritor şi va locui într-unul dintre planurile cosmice, mai bun sau mai rău, în funcţie de ceea ce am făcut în viaţă, pe când corpul fizic pe care îl vedem în oglindă este un material inferior, supus degradării.

„Sunt un păcătos, un mare păcătos", mi-a spus cineva, pe care îl cunoşteam ca om cinstit, evlavios şi cu o mare doză de empatie.

„Dar pe cine ai omorât?"

„Nu am omorât pe nimeni, dar am păcătuit mult."

„Ai furat, ai înşelat, i-ai persecutat pe ceilalţi?"

„Am păcătuit cu gândul", mi-a şoptit dânsul.

Să fiu bine înţeles. Mintea noastră se poate asemăna cu o încăpere cu multe rafturi, pline de gânduri, şi un fel de curent care este stârnit de percepţii şi de relaţiile sociale le antrenează, ca un vânt de toamnă. În minte avem gânduri pozitive şi gânduri negative şi în acest iureş trebuie să depunem un efort de conştiinţă şi judecată ca să le putem controla. Prin urmare, important este să ne controlăm gândurile, pentru ca în demersurile noastre să nu ne lăsăm antrenaţi de gânduri negative. Ştiţi bine că sfinţii au fost ispitiţi de diavol prin astfel de gânduri negative, dar au reuşit să le alunge. Este şi cazul celui cu care am avut discuţia de mai sus. A fost invidios, dar nu l-a acuzat pe cel invidiat că şi-a adunat prin speculă averea; a duşmănit pe cineva care era rău şi vulgar, dar nu s-a luat la ceartă cu dânsul; i-a plăcut o femeie, dar nu a avut relaţii amoroase cu ea; într-o zi a avut chef să se îmbete, dar nu

a făcut-o. A ştiut să blocheze din timp punerea în practică a gândurilor negative, deci spaima şi regretul său nu aveau nici un rost.

De altfel, rezistenţa la gândurile negative contribuie la mărirea punctajului când se stabileşte calitatea spiritului.

Ca fiinţe muritoare, trebuie să aşteptăm sfârşitul biologic cu calm, înţelepciune şi optimism, deoarece ştim ce vom găsi când vom trece de acest prag, aşa cum scrie părintele Marc Paul: „Graţie morţii eliberatoare, surghiunul nostru ia sfârşit. Revenim acasă".

Să nu fim supăraţi şi să nu devenim pesimişti dacă nu putem dobândi un bun mult dorit, ci să folosim acest lucru pentru a accede în planul spiritual recurgând la sfatul lui José María Escriva de Balaguer: „Puneţi grămadă sub picioare (toate lucrurile dorite, n.n.) şi veţi fi mai aproape de cer".

Ca să fim optimişti trebuie:

- să ne încredinţăm destinul lui Dumnezeu;
- să ne rezolvăm toate problemele cu ajutorul lui Iisus;
- să avem certitudinea că orice problemă poate fi rezolvată, mai puţin cele care Dumnezeu consideră că nu sunt în avantajul nostru;
- să ne înconjurăm de oameni optimişti;
- să-i ajutăm pe alţii să devină optimişti;
- să evităm persoanele rele şi vulgare.

Îmi amintesc de colegul meu Vasile, care era mai tot timpul vesel şi optimist. Cu câţiva ani în urmă, suferind de o boală necruţătoare, nu şi-a pierdut optimismul şi a început să-şi organizeze înmormântarea: şi-a ales locul în cimitir, sicriul, a discutat cu preotul care urma să celebreze înmormântarea, i s-a spovedit, făcând totul cu calm, ca şi cum s-ar fi pregătit să se mute într-un alt loc pentru totdeauna.

Reproduc un fragment dintr-un roman al lui Vladimir Volkoff despre un ofiţer al poliţiei secrete sovietice.

„«Ambrosie, Ambrosie, chiar nu ţi-e frică de moarte?»

Ochii lui Ambrosie, până atunci ţintiţi spre tavan, se rotiră cu gravitate spre Grigorie şi se opriră pe tâmpla lui stângă.

«De ce să-mi fie frică?», întrebă muribundul, într-o şoaptă care putea fi înţeleasă uşor. «Le e frică celor care nu ştiu. Dar eu ştiu. L-am citit pe sfântul Macarie. Sfântul Macarie de la Alexandria. Acum îngerul meu vine să mă mângâie. Trei zile. Pe urmă mă duce în cer. Îl salut pe Domnul Dumnezeu. Vizitez Paradisul. Îl laud pe Dumnezeu. Şase zile. Îmi uit tristeţea. Dar mă chinuie greşelile. Mă reîntorc la Dumnezeu. Îl salut. Cobor iar. Vizitez Infernul. Îi plâng pe cei blestemaţi. În a paisprezecea zi mă întorc sus. Domnul mă recunoaşte pentru totdeauna după drepturile mele. Asta e."

Închei, amintind de pastorul Banhoffer, care, când a fost ridicat din închisoare pentru a fi executat de naziști, a exclamat plin de optimism: „Acesta este sfârşitul, adică începutul vieţii".

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY

19. CUNOAŞTEREA

Voi prezenta câteva date privind cunoaşterea, care este diferită de la om la om, în funcţie de inteligenţa, judecata, memoria, informaţia şi credinţa fiecăruia.

Ştim că în psihologie cunoaşterea este definită ca o însuşire a sufletului care îi permite acestuia să-i transmită purtătorului său informaţii cu privire la diferitele lucruri şi fenomene, la existenţă în general.

Pentru Piaget, cunoaşterea constă în construcţia sau reconstrucţia obiectului ei, astfel încât să se sesizeze mecanismele acestei construcţii.

M-am oprit la două moduri de cunoaştere, propuse de Lucian Blaga, în care am introdus o serie de modificări, pentru a corespunde cu ansamblul acestei lucrări.

Avem o cunoaştere obişnuită, în care operează sufletul cu facultăţile sale, ce reprezintă categorii de cunoaştere care acţionează asupra lumii simţurilor. În acest mecanism intervine şi spiritul, dar în mică măsură şi mai ales atunci când este labil şi sărac.

Investigaţia se opreşte la orizontul simţurilor.

Pentru o mai bună înţelegere, dau graficul de mai jos, unde

s = sufletul
c = categoriile de cunoaştere
A-A = orizontul simţurilor

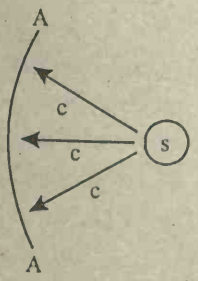

În acest caz, cunoaşterea se opreşte la nivelul simţurilor şi este caracteristică celor care posedă un eu predominant biologic, egoist şi care judecă totul prin prisma intereselor şi plăcerilor. Multora le place să fie religioşi, deoarece aceasta le aduce bucuria duminicilor şi a sărbătorilor, care sunt un prilej de a mânca şi de a bea bine.

Acest tip de cunoaştere nu satisface întotdeauna nici măcar pe cel cu un pronunţat caracter biologic, mai ales în situaţiile deosebite, cum sunt bolile, moartea, când nu poate rezolva prea multe cu ajutorul simţurilor şi în încercările sale de a înţelege şi a introduce corectivele necesare întâmpină rezistenţă, ceea ce îl face să se agite, să alunece în afecţiuni psiho-morale, starea sa arătând astfel:

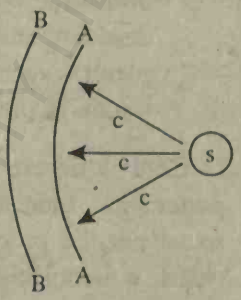

s = sufletul
c = categoriile de cunoaştere
A-A = orizontul simţurilor
B-B = orizontul misterelor

Este vorba de un tip de cunoaştere kantian.

Pentru evitarea neplăcerilor datorate acestor tipuri de cunoaştere şi câştigarea unuia prin care putem depăşi orizonturile simţurilor şi misterelor trebuie să apelăm la spirit, care:

- în acţiunea de cunoaştere îşi ia ca asociat sufletul, ce recurge la categoriile sale de cunoaştere de ordin biologic şi în parte raţional;
- utilizează propriile sale categorii, numite categorii abisale, care pot străbate orizontul simţurilor şi chiar pe cel al misterelor;
- prin credinţă, dă o anumită orientare şi forţă de penetrare ambelor categorii de cunoaştere;
- mobilizează inconştientul pozitiv să pună la dispoziţia conştiinţei datele utile pe care le depozitează şi îl obligă să apeleze la alte tipuri de inconştient, inclusiv la cel universal.
- recurge la inspiraţia sau revelaţia divină.

Grafic, se prezintă astfel:

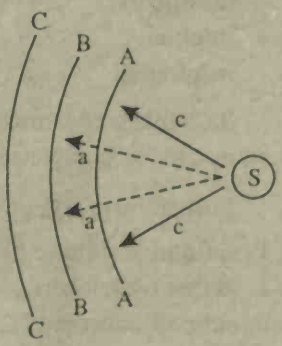

S = spiritul
c = categoriile de cunoaştere
a = categoriile de cunoaştere abisală
A-A = orizontul simţurilor
B-B = orizontul misterelor
C-C = misterele

Caracteristicile acestor două tipuri de cunoaştere sunt următoarele:

Tipul I	Tipul II
fenomen luat ca atare	fenomen analizat
formă	fond
observaţie perceptivă	observaţie gândită şi dirijată
descriere simplă	descriere complexă şi dirijată
păreri - supoziţii	explicaţie - teorie
tratare în prezent	tratare în prezent, trecut şi viitor

Cred că fiecare cititor va fi de acord că o cunoaştere de tip II este preferabilă, fiind mai completă, profundă şi cu un impact moral şi social pozitiv, pe când prima favorizează dezvoltarea unor idei trunchiate, a monoideilor, intră în conflict cu raţiunea, permanentizarea ei creând personalităţi deviante. De altfel, cunoaşterea şi calitatea spiritului se intercondiţionează.

Prin urmare, cunoaşterea de tip II se bazează pe:

- colaborarea cu Divinitatea;
- credinţă;
- un bun echilibru psiho-moral;
- răspundere şi disponibilitate faţă de societate;
- răbdare, în aşteptarea „cheii" care să dea răspunsul;
- analiza şi respectarea până la proba contrarie a altor puncte de vedere;
- informaţii;
- intuiţie;
- inspiraţie.

Să reţinem că la modurile de cunoaştere susmenţionate se adaugă un altul, care le completează.

Sufletul este compus din structuri pe care le voi numi astfel:

1. sufletul sensibilităţii;
2. sufletul înţelegerii;
3. sufletul conştiinţei;

4. sufletul imaginaţiei;
5. sufletul inspiraţiei:
6. sufletul intuiţiei.

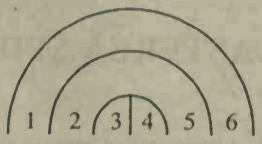

Să analizăm graficul de mai sus.

Observăm că la extrema sensibilităţii (1) este intuiţia (6), la cea a înţelegerii (2) este inspiraţia (5), la extrema conştiinţei (3) este imaginaţia (4).

De aici rezultă că atunci când una dintre primele structuri sufleteşti, respectiv sensibilitatea, înţelegerea sau conştiinţa, nu reuşeşte să rezolve o problemă prin mecanismul cunoaşterii, recurge parţial sau total la extrema ei, respectiv imaginaţia, inspiraţia sau intuiţia. Se pare că declanşarea acestui mecanism este aproape automată, dar nu fără intervenţia sau controlul spiritului.

Cum se ajunge la dobândirea cunoaşterii de tip II?

Răspunsul este simplu. Un spirit amplu şi bogat implică în mod automat această cunoaştere.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

20. CUNOAŞTEREA SPIRITUALĂ

După cum am arătat, cunoaşterea poate fi realizată prin intelect, informaţie şi experienţă, dar şi prin:

- imaginaţie;
- inspiraţie;
- intuiţie, care în cele mai multe situaţii se bazează pe proprietăţile latente, ascunse omului; în anumite cazuri, acestea se autoactivează sau pot fi activate conştient şi voluntar prin anumite proceduri.

În continuare, voi propune o serie de astfel de proceduri; vă recomand să recapitulaţi tehnicile legate de meditaţia statică sau dinamică privind vizualizarea, deoarece va trebui să recurgeţi la ele. Repet că vizualizarea nu se realizează chiar la prima încercare; ea implică multe exerciţii efectuate cu perseverenţă şi răbdare.

a) Putem să intrăm zilnic în contact, de preferinţă întotdeauna la aceeaşi oră, în special seara, cu spiritul unei persoane apropiate sau cu aşa-zisul ghid spiritual, despre care voi scrie în capitolul destinat modelelor.

De la bun început fac precizarea că acest dialog nu trebuie să dureze mai mult de două-trei minute, iar întrebările trebuie să fie legate exclusiv de problemele noastre, şi nu ale spiritului, adică ce să facem, cum să fim, ce hotărâre să luăm în cazul unei dileme. Întrebările cu privire la viitorul omenirii, al ţării, la ceea ce face spiritul etc. vor fi evitate, deoarece nu vom primi nici un răspuns sau acesta va fi evaziv ori incorect.

Pentru acest dialog vom pregăti o coală mare de hârtie, pe care vom desena un cerc împărţit în patru compartimente egale, în care vom scrie: „da", „nu", „poate", „nu ştiu", aşa cum se vede în graficul următor:

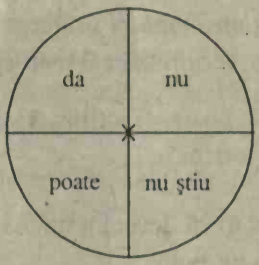

De asemenea, vom confecţiona un pendul compus dintr-un fir de aţă de 20 de centimetri, la capătul căruia vom fixa o mică greutate – o bilă din plumb, din argint, o monedă perforată, un inel din aur sau argint, o bucăţică de chihlimbar.

Se procedează astfel: singuri în încăpere, chemăm în gând spiritul sau ghidul spiritual, în timp ce ţinem pendulul cu mâna dreaptă, cu greutatea la 2-3 cm deasupra mijlocului cercului, în punctul notat cu x. În momentul în care pendulul începe să se rotească, putem pune întrebarea şi vom fi atenţi spre care segment al cercului va oscila pendulul. Puteţi să puneţi şi întrebări suplimentare, dar într-o zi nu aveţi voie să puneţi de mai multe ori aceeaşi întrebare. Terminaţi prin a mulţumi spiritului. Ca şi în cazul celeilalte tehnici, reuşita ei se bazează pe un exerciţiu perseverent şi mai ales pe încrederea în veridicitatea rezultatelor.

b) Să ne obişnuim cu ieşirea din corpul fizic.

Poziţia de bază: culcaţi pe pat, relaxaţi, ochii închişi, respiraţie egală şi profundă.

- Inspirând, ne reprezentăm (vizualizăm) cum suntem culcaţi pe pat.
- Imediat, cu o expiraţie scurtă, urmată de reţinerea respiraţiei, ne vizualizăm propriul corp, privit din dreapta.
- Inspiraţie şi vedere generală, expiraţie scurtă, şi în timp ce ne ţinem respiraţia, ne vedem ca şi cum ne-am privi din stânga patului.
- Prin aceeaşi procedură de mai sus, ne vedem priviţi de pe tavan, din cele patru colţuri ale tavanului, de la etaj, de pe acoperiş, de pe un nor, în fiecare dintre aceste ipostaze reprezentându-ne şi locul de unde ne privim.

- La sfârşit, cu o expiraţie lentă şi profundă, îndepărtăm din minte orice fel de vizualizare, respirăm egal timp de un minut şi ne ridicăm.

c) Această procedură poate fi utilizată şi atunci când vrem să pătrundem în interiorul nostru.

- Poziţia iniţială.
- Inspirând, ne vizualizăm că devenim din ce în ce mai mici, până la mărimea unei gămălii de bold.
- Expirând, pătrundem în inimă, ficat, rinichi.
- Ţinându-ne respiraţia, observăm ce se petrece în organul respectiv.
- Inspirând, devenim însuşi organul în care am intrat.
- Cu o expiraţie lentă şi profundă, ieşim din organism, din trup, şi revenim la dimensiunea normală.

d) Prin însuşirea tehnicilor de mai sus, adaptate felului nostru de a fi, putem să ne identificăm cu tiparele altei persoane la un moment dat, suprapunând aceste tipare peste al nostru, şi astfel putem percepe ceea ce simte şi gândeşte celălalt.

Este foarte bine să ne însuşim şi să punem în practică această procedură, deoarece întreţine sentimentul de empatie.

e) Să învăţăm să citim anumite răspunsuri sau stări prin reprezentarea unui trandafir.

- Poziţia de bază.
- Inspirând, vizualizăm un trandafir.
- Ţinându-ne respiraţia, punem întrebarea, privitoare, de exemplu, la starea sănătăţii noastre, şi privim cu atenţie trandafirul, care poate să devină mai frumos, să pălească, să se veştejească.

f) Dacă vrem să cunoaştem când se va realiza o dorinţă.

- Poziţia de bază.
- Ne fixăm în minte întrebarea, privitoare, de exemplu, la data cumpărării unui autoturism.
- Inspirând, vizualizăm trei cercuri, în primul fiind înscrise cuvintele „trei luni", în al doilea „şase luni", iar în al treilea „douăsprezece luni".

- Reluând întrebarea, le vizualizăm pe fiecare în parte, şi cel al cărui înscris va fi cel mai pronunţat ne va da răspunsul.

Exemplul presupune că întrunim condiţiile pentru a cumpăra autoturismul; el se poate extinde la călătorii, musafiri, însănătoşire etc.

g) Procedura de cosmicizare are ca scop introducerea unor corective benefice în cazul unor stări negative, atât personale, cât şi ale altor persoane.

- Poziţia de bază.
- Vizualizăm un glob enorm, în atmosferă, deasupra capului nostru, care emite raze aurii şi de alte culori.
- Inspirând, atragem, prin creştet, în noi aceste raze şi le simţim căldura binefăcătoare.
- Printr-o expiraţie scurtă şi superficială, le concentrăm într-o anumită zonă a trupului – inimă, ficat, stomac etc.
- Printr-o expiraţie lungă şi profundă, expulzăm această energie, prin picioare, în pământ.

Atenţie! Razele pe care le introducem în trup o dată cu inspiraţia pot avea diferite culori, în funcţie de scopul urmărit:

- verdele dezvoltă;
- albastrul-deschis calmează;
- galbenul dă voinţă;
- oranjul vindecă;
- rozul excită uşor;
- argintul întăreşte;
- violetul dezvoltă sentimentul mistic (deci efectul rugăciunii se amplifică în cazul în care trupul ne este pătruns de o energie violet).

În cazul în care dorim să încărcăm altă persoană cu una dintre aceste energii, ne încărcăm inspirând cu energia respectivă şi prin expiraţie o transmitem imaginii persoanei pe care o vizualizăm.

h) Poziţia de bază:

- Inspirând, aducem în minte imaginea ghidului nostru spiritual.
- Cu o expiraţie scurtă, îi punem întrebarea, fără să ştergem din minte vizualizarea acestuia.

- Printr-o inspirație lungă și profundă, menținem vizualizarea și așteptăm răspunsul, care poate să fie verbal, un semn, o schimbare de culoare sau de atitudine.
- Printr-o expirație îndepărtăm vizualizarea.

i) Am scris că se poate apela la inconștientul personal, prin acesta la inconștientul altuia sau la inconștientul universal. De aceea, atunci când suntem în căutarea unui răspuns, seara, în pat, înainte de a adormi, putem să ne adresăm inconștientului: „Te rog, inconștientul meu, să-mi spui ce să fac în privința sănătății mele".

Această rugăminte trebuie să o repetați de mai multe ori și în mai multe seri, dacă răspunsul nu vine imediat. Se întâmplă să prindeți greu acel moment al căderii în somn și de aceea este bine ca după ce stingeți lumina să repetați întrebarea până când adormiți. Răspunsul poate veni în vis, de exemplu visând un anumit medic, sau dimineața, la trezire, prin intuiție, venindu-vă în minte numele acestui medic.

Dacă răspunsul nu vă satisface, puteți recurge la întrebări și rugăminți suplimentare, de exemplu: „Te rog, inconștientul meu, ia legătura cu inconștientul medicului X (chiar din altă localitate sau țară) și roagă-l să-ți spună ce să fac ori ia legătura cu inconștientul universal și roagă-l să-ți spună ce să fac".

Este bine să avem pe noptieră o coală de hârtie și un creion, pentru ca atunci când ne trezim după un vis să-l notăm cât mai exact, deoarece multe dintre aceste vise le uităm imediat.

După cum sunt sigur că ați observat, procedurile propuse vă vor ajuta nu numai în problemele de cunoaștere, dar și în deciziile pe care urmează să le luați și relațiile cu cei din jur.

21. AUTOCUNOAŞTEREA

O bună autocunoaştere este condiţia pentru eradicarea defectelor eului nostru, prin introducerea unor corective care să le înlăture.

Să nu îmi spuneţi că nu aveţi defecte, pentru că nu o să vă cred şi s-ar putea să vă atrag atenţia că mă minţiţi ori vă minţiţi.

La prima vedere, o astfel de operaţiune este foarte simplă atunci când suntem sinceri cu noi înşine.

Este simplu să recunoaştem că:

- suntem mai puţin mărinimoşi decât vecinul nostru, ceea ce demonstrează o doză de egoism;
- după felul cum ne criticăm cunsocuţii şi le scoatem în evidenţă defectele reale, inventate sau „umflate", suntem puţin prea încrezuţi;
- deşi avem destui bani, ne zgârcim şi nu cumpărăm fructele atât de necesare sănătăţii noastre;
- ne amestecăm în treburile altora fără să fim solicitaţi, dând sfaturi sau verdicte, ceea ce înseamnă că suntem prea indiscreţi.

Trebuie să acceptăm că ne cunoaştem destul de bine firea, dar nu prea avem chef să o corectăm, fie pentru că acest act este dificil şi implică un mare consum de voinţă, fie pentru că ne complăcem în această situaţie.

Mai greu este când nu ne recunoaştem defectele, mai grav este să le considerăm calităţi, iar oamenii de felul acesta sunt din ce în ce mai mulţi.

În ultimul caz ce putem face? Să renunţăm la autocunoaştere şi autocontrol? Nicidecum. Propun să utilizăm mai multe mijloace de autoinvestigare.

- Să apelăm la conştiinţă, cu care să analizăm lucid şi sincer dacă gândurile şi demersurile noastre sunt bune sau rele, dacă sunt în concordanţă cu scopul principal al vieţii, pe care nu îl voi mai repeta.

- Să confruntăm gândurile şi demersurile noastre cu preceptele biblice care pot fi aplicate în condiţiile vieţii moderne de oameni obişnuiţi, şi nu de sfinţi. Spun aceasta deoarece este greu să vindem tot ce avem şi să împărţim banii săracilor sau să întoarcem şi obrazul drept dacă stângul a primit o palmă.
- Să analizăm dacă într-adevăr purtăm cu Divinitatea un dialog sincer şi continuu, ceea ce în mod normal ne-ar îndepărta de greşeli.
- Să ne comparăm gândurile şi demersurile cu cele ale ghidului spiritual sau ale modelului nostru şi să notăm neconcordanţele.
- Să rememorăm spusele, aprecierile, atitudinile altora cu privire la persoana noastră, pe care în mod obişnuit le percepem, dar adesea ne simţim indignaţi să analizăm dacă acestea conţin un adevăr de care trebuie să ţinem seama şi, cu un efort, să potolim amorul propriu, care are tendinţa să ne conducă la concluzii false. Richard Wurmbrand scria: „Mintea este un fel de prostituată care îţi spune ceea ce vrei să auzi".
- Să inventariem informaţiile din toate domeniile, cât şi pe cele profesionale pe care le avem stocate în memorie, ca să ne dăm seama de limitele noastre, pentru ca să nu ne amestecăm acolo unde nu suntem competenţi şi, eventual, să ne completăm cunoştinţele.
- De asemenea, să analizăm rezultatele tuturor acţiunilor noastre, în special ale celor nereuşite, fără să inventăm motivaţii, pentru a ne cunoaşte limitele şi în domeniul fizic şi intelectual; să le acceptăm aşa cum sunt şi să nu ne ruşinăm de ele.
- În sfârşit, să judecăm calităţile noastre după aportul social, adică după valorile pe care le punem la dispoziţia celor din jur, a comunităţii, statului şi chiar a lumii, în funcţie de profesia şi de pregătirea noastră. Un cizmar nu trebuie să îşi facă iluzii în legătură cu calităţile sale profesionale dacă pantofii pe care îi face nu se cumpără din cauză că sunt urâţi, incomozi sau prea scumpi, iar un scriitor nu trebuie să se creadă un geniu dacă ultima sa carte zace în rafturile librăriilor.

Atenţie însă la o serie de deturnări ale conştiinţei şi raţiunii, care pândesc la tot pasul şi pot transforma un viciu în virtute. Sunt o serie de

răspunsuri psihologice emanate din amorul propriu sau din alte efecte de bază, cum sunt avariţia, ipocrizia, duşmănia, ura etc.

- Erorile de motivaţie sunt destul de frecvente. Un avar justifică depozitarea de bunuri care îi depăşesc cu mult trebuinţele prin faptul că le agoniseşte pentru moştenitorii săi, nepoţi de nu se ştie care grad, care o duc greu. Avarul crede în ceea ce spune, minţindu-se.
- Alteori, motivaţia eronată este înlocuită cu reacţii dure, vulgare, verbale şi chiar fizice, când cel în cauză îi acuză pe cei din jur de imixtiune în viaţa sa, sentimentul de vinovăţie fiind acoperit de cel al agresivităţii, prezent în fiecare om, mai mult sau mai puţin pronunţat.

Un conflict de ordin moral poate fi suprimat în două feluri:

- prin surprinderea celui care l-a provocat, chiar dacă are dreptate;
- prin fugă, ocolire.

Nu de puţine ori ocolim persoanele care ştiu lucruri compromiţătoare despre noi şi le duşmănim până la a le dori moartea, sentiment care îl alungă oarecum pe cel al culpabilităţii.

Alteori, persoanei care ne acuză verbal sau prin simpla ei existenţă îi găsim culpe imaginare sau culpe mici, pe care le exagerăm, şi facem pe justiţiarii ca să o neutralizăm.

Există şi o reacţie agresivă, nu faţă de victima noastră sau de cel care ne cunoaşte vina, ci faţă de a treia persoană, care nu este implicată, dar care are o condiţie socială inferioară, fie că ne este subaltern, fie că este un membru al familiei. Avem de-a face cu un proces de substituire.

Proiecţia este fenomenul psihic prin care, având o latură de comportament negativ ce poate fi înlăturată doar cu mare greutate, atribuim defecte comportamentului pozitiv cu care ar trebui să o înlocuim. Este cazul vorbăreţului care îl acuză pe laconic că nu comunică .

Transfiguraţia are loc atunci când, din motivele arătate mai sus, considerăm că partea pozitivă nu este atât de valoroasă încât să merite efortul să ne-o însuşim. Este cazul când, văzând că pregătirea ta culturală lasă de dorit, îţi spui că nu este atât de importantă dacă X, care este semianalfabet, a ajuns miliardar.

Mai există fenomenul de identificare, când, deşi nu eşti mulţumit de tine, îţi găseşti un model cu care te identifici nu pentru că este mai bun decât tine, ci pentru că îţi seamănă şi este mai bine văzut pe plan social.

Îngustarea este fenomenul prin care te rezumi la o sferă de interese în domeniul unde te pricepi cel mai bine, fără să ţii seama de celelalte laturi ale persoanei tale, de multe ori negative, satisfăcut de „canalul" pe care te-ai angajat.

Regresiunea este caracterizată prin nevroze sau psihoze, care sunt încercări de reechilibrare psiho-morală.

Există, de asemenea, refugiul în droguri sau alcool.

În sfârşit, există somnul: dormi mult, căutând inconştient să compensezi anumite defecte sau vicii şi chiar culpe.

Unii se vor întreba de ce într-o carte a cărei temă de bază este moartea insist asupra autocunoaşterii şi a introducerii corectivelor. Pregătirea pentru moarte presupune în primul rând realizarea unui spirit amplu şi bogat, care este imposibilă dacă nu ne debarasăm în prealabil de majoritatea defectelor pe care le avem şi chiar de toate defectele, dacă dorim ca după moartea biologică să ajungem într-un plan spiritual superior.

În continuare, vă propun un test de autocunoaştere, verificat de mine în ultimii treizeci de ani, adesea cu rezultate bune.

Răspundeţi cu „da" sau „nu" la întrebările de mai jos:

A

1. Aveţi simţul umorului?
2. Aveţi încredere în prieteni şi sunteţi sincer cu ei?
3. Puteţi să nu vorbiţi mai bine de o oră?
4. Împrumutaţi cu plăcere lucrurile personale?
5. Aveţi mulţi prieteni?

B

1. Vă distraţi musafirii?
2. Sunteţi punctual?

3. Faceţi economii?
4. Vă place să fiţi sobru în îmbrăcăminte?
5. Este necesară disciplina interioară?

C

1. Vă manifestaţi antipatia faţă de cineva?
2. Sunteţi impulsiv?
3. Vă place să contraziceţi?
4. Vă place să fiţi în centrul atenţiei?
5. Unii vă imită?

D

1. Folosiţi cuvinte grosolane?
2. Vă lăudaţi că sunteţi stăpân pe tot ce faceţi?
3. Vă place să faceţi morală?
4. Faceţi pe originalul?
5. Ironizaţi părerile altora?

E

1. Preferaţi profesiile de actor, crainic celor de inginer sau laborant?
2. Vă simţiţi în largul dumneavoastră printre necunoscuţi?
3. În orele libere faceţi sport sau citiţi o carte?
4. Puteţi păstra un secret?
5. Vă place atmosfera de sărbătoare?

F

1. În corespondenţă respectaţi ortografia?
2. Vă pregătiţi pentru distracţiile de duminică?
3. Ţineţi evidenţa cheltuielilor?
4. Vă place să faceţi ordine?
5. Sunteţi un om „prăpăstios"?

Dacă la majoritatea întrebărilor dintr-o grupă predomină răspunsul „da", atunci notaţi litera grupei (A, B, C, D, E, F), dacă răspunsul este „nu", atunci puneţi O, şi vor ieşi două combinaţii de trei litere, de exemplu AOC şi DEF.

Răspunsurile

Ce părere au despre dumneavoastră cei din jur (prima grupă de litere)

AOO = Om pe care nu te poţi bizui. Vesel, comunicativ. Influenţabil. Ştiţi să vă apăraţi punctul de vedere.

AOC = Dezgheţat, uneori nepoliticos. Contraziceţi pe alţii şi vă autocontraziceţi. Nepăsător, nepunctual. Vă lipseşte echilibrul, dar când vreţi puteţi fi energic şi harnic.

ABO = Plăceţi celor din jur. Respectaţi opinia altora. Comunicativ. Nu este uşor să vă câştige cineva prietenia.

ABC = Vă place să-i dominaţi pe cei din jur, în special familia. Emiteţi păreri fără să vă gândiţi la consecinţe. Oamenii vă evită de teamă să nu vă jignească.

OOO = Închis, rezervat, nimeni nu vă cunoaşte gândurile, greu de înţeles.

OOC = Un om imposibil, îi enervaţi pe cei din jur, nu-i lăsaţi să-şi spună părerea.

OBO = Nu sunteţi prea vorbăreţ sau lăudăros. Calm şi sigur pe dumneavoastră. Unii consideră că sunteţi puţin înfumurat.

OBC = Vă certaţi pentru fleacuri. Rareori bine dispus. Supărăcios şi bănuitor. Veşnic nedreptăţit.

Cum sunteţi în realitate (a doua grupă de litere)

OOO = Imaginaţie bogată, atras de tot ce este nou. Liniştit, mulţumit de soartă, dar în sinea dumneavoastră sunteţi dornic de o viaţă bogată în evenimente neobişnuite.

OOF = Timid. Sincer numai în familie şi cercul de prieteni. Conştiincios şi muncitor. Aveţi multe idei şi intenţii bune, dar modestia le inhibă.

OEO = Foarte sociabil, nu suportaţi singurătatea, uneori vă manifestaţi spiritul de contradicţie.

OEF = Respectuos, rezervat, dar nu timid, vesel, dar nu exuberant. Doriţi să fiţi pe placul tuturor. Aveţi nevoie de prieteni. Îi ajutaţi pe cei din jur. Uneori sunteţi cu capul în nori.

DOO = Aveţi păreri paradoxale, mulţi nu vă agreează, dar nu vă pasă.

DOF = Caracter dificil. Încăpăţânat. Fără simţul umorului. Vă înfuriaţi dacă nu vi se dă ascultare. Aveţi puţini prieteni.

DEO = Vă place să faceţi senzaţie prin originalitate. Nu urmaţi sfaturile primite; pe unii îi amuză, pe alţii îi irită. Numai apropiaţii ştiu că nu sunteţi atât de încrezut cum păreţi.

DEF = Energic. Pretutindeni vă simţiţi în largul dumneavoastră. Comunicativ. Vă place să faceţi pe arbitrul. Cei din jur vă recunosc autoritatea, dar tendinţele moralizatoare sunt câteodată obositoare.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

22. REGRETUL ŞI REGRESIA

Părintele Dumitru Stăniloae scrie: „Dacă omul nu se va căi de faptele rele din viaţa aceasta, le va trăi cu o mai mare intensitate în viaţa viitoare"; greşelile trecutului ar putea bloca energiile care potenţează speranţa.

Are perfectă dreptate.

Ştim de la N.D.E. că omul în stare de moarte clinică îşi retrăieşte viaţa, aceasta fiind un fel de anticipare la autojudecarea pe care o face în stare de spirit, eliberat de motivaţiile oferite de biologic, sentimentul de remuşcare devenind atât de puternic, încât cel în cauză s-ar putea să se autodevoreze, dispărând din toate planurile energetice, de unde şi afirmaţia că nemurirea este posibilă, dar nu obligatorie.

Dacă rememorăm o serie de fapte care ne condamnă şi uneori dorim să se despice pământul sub noi, închipuiţi-vă prin ce vom trece când vom fi lipsiţi de apărarea biologică, ce, conştient sau inconştient, voluntar sau involuntar, intervine în astfel de stări, făcându-le mai tolerabile.

Totuşi, va trebui să le rememorăm, deoarece dacă nu o vom face acum în mod conştient, regretându-le sincer şi încercând să le atenuăm efectele, în noua existenţă le vom retrăi cu o intensitate mai mare şi vom regreta că am uitat de ele sau că nu le-am dat importanţă, şi aceasta nu pentru o oră, două, pentru o zi, ca în viaţa terestră, ci pentru o veşnicie.

Despre ce culpe ar fi vorba?

O mulţime. Pe X l-am jignit; pe Y l-am umilit cu vorba, pe Z l-am refuzat, deşi puteam să-l ajut; pe H l-am privat din greşeală de o sumă de bani; pe G l-am nedreptăţit, ocupând postul pe care îl merita etc.

„Parcă poţi să mai ţii minte toate acestea?", mă veţi întreba.

Într-adevăr, multe dintre faptele negative şi mai ales cele grave sunt uitate uimitor de repede, datorită unui mecanism psihic ce îndepărtează din mintea noastră răul făcut altuia, ca să nu apară sentimentul de vinovăţie, care este greu de suportat. În schimb, binele făcut îl ţinem minte mult timp, chiar o viaţă, ca să ne simţim mândri de mărinimia noastră, să ne lăudăm sau să pretindem cândva recunoştinţa beneficiarului.

„Ce rost are să-ţi aminteşti de toate relele pe care le-ai făcut?"

„În primul rând să le regreţi. Regretul este un fel de spălare a sufletului."

„Atunci să declarăm de la început că regretăm tot răul pe care l-am făcut şi basta."

„Nu este chiar atât de simplu... Regretul trebuie să-l exprimi în faţa «victimelor» tale şi totodată să cauţi să-l îndreptăţi."

„Adică?"

„Să găseşti un mijloc de împăcare cu cel cu care nu vorbeşti de ani de zile, pentru un fleac, o discuţie în contradictoriu, o vorbă necugetată, opinii diferite, cearta din cauza unui geam spart etc., cu ruda cu care te-ai certat de la bani, cu cel pe care l-ai nedreptăţit într-un fel oarecare..."

„Rişti să auzi câteva vorbe frumoase..."

„Este riscul pe care trebuie să ţi-l asumi pentru că eşti vinovat, însă contează mult modul în care abordezi discuţia cu cei în cauză, dar şi modul în care doreşti să îndreptăţi greşeala. În primul rând, trebuie să o recunoşti."

„Ce se întâmplă cu cei care sunt plecaţi pentru totdeauna din localitate şi nu le ştii adresa sau au decedat?"

„Există multe posibilităţi. O rugăciune, o lumânare, o slujbă de pomenire dacă sunt morţi, pentru sănătatea lor dacă sunt în viaţă."

„Şi cum să-mi aduc aminte de toate faptele negative?"

Răspunsul la această întrebare este şi scopul acestui capitol.

Rememorarea şi identificarea faptelor negative pe care le-am comis în trecut se realizează prin tehnica regresiei.

Deci:

- întinşi pe pat, staţi relaxaţi, cu ochii închişi;
- în încăpere este liniște și, eventual, întuneric;
- pe noptieră se află o coală de hârtie şi un creion pe care veţi nota ceea ce vă amintiţi;
- timp de două-trei minute respiraţi egal şi profund;
- rostiţi cu glas tare: „Te rog, inconştientul meu, să-mi comunici faptele negative comise de mine între anii 1990 şi 1999";
- reprezentaţi-vă în minte relaţiile de serviciu, colegii, şefii, beneficiarii serviciului pe care îl prestaţi, apoi cele din afara serviciului, cunoscuţi, vecini, prieteni, rude;
- treceţi la perioada 1980-1990. Recurgeţi la repere, ca schimbările de serviciu, boală, concediu etc.;
- rememoraţi perioada 1970-1980;
- respiraţi profund şi lent câteva minute, deschideţi ochii şi notaţi toate faptele negative pe coala de hârtie pregătită din timp.

A doua zi reluaţi procedura. De data aceasta treceţi rapid în revistă faptele negative rememorate şi căutaţi noi repere, tot pentru perioada 1970-1999. În zilele următoare fie reveniţi, fie treceţi la perioade mai îndepărtate.

Toate acestea trebuie să le repetaţi de câteva ori, astfel încât să vă extrageţi din memorie şi din inconştient tot ce aţi comis şi a provocat leziuni fizice sau morale celor din jur.

În continuare, după ce le-aţi consemnat, analizaţi-le pe fiecare în parte:

- invitaţi-l pe colegul pe care l-aţi nedreptăţit acasă la dumneavoastră şi, la un pahar cu vin (nu mai multe, deoarece excită instinctul de agresivitate), amintiţi-vă de timpul cât aţi lucrat împreună şi cu această ocazie exprimaţi-vă regretul pentru răul făcut;
- găsiţi o modalitate să vă împăcaţi cu vecinul al cărui băieţel v-a spart geamul sau căruia băieţelul dumneavoastră i-a spart geamul;
- în cercul de cunoscuţi, colegi sau prieteni unde v-aţi exprimat ireverenţios sau aţi criticat fără temei o anumită persoană, căutaţi să retractaţi cele spuse, recunoscând că aţi greşit;

- găsiţi un motiv ca să faceţi o vizită familiei pe care aţi umilit-o cu o atitudine de superioritate, ducând un buchet cu flori şi daruri pentru copii;
- găsiţi timp pentru a sta de vorbă mai pe îndelete cu bătrânul căruia nu i-aţi acordat atenţia cuvenită, fiind nervos şi preocupat.

În felul acesta, conştiinţa şi inconştientul vi se vor descărca de culpe. Este vorba de un fel de autovaccinare morală; aceasta nu înseamnă că veţi fi scutiţi cu desăvârşire de sancţiunile meritate, dar vor fi îmblânzite prin circumstanţele atenuante care li se vor acorda.

„Ce facem cu faptele negative comise în zilele acestea, astăzi?"

Mai întâi trebuie să le evităm, un dialog cât mai strâns cu Divinitatea ne conferă un fel de imunitate morală – exprimată prin ocolirea sau refuzul lor –, datorată unui riguros autocontrol.

Dacă totuşi le comiteţi, aveţi obligaţia de a le repara cât mai repede, de a vă exprima regretul faţă de „victimă" şi de a le mărturisi la spovedanie, care poate fi săptămânală sau lunară, în nici un caz numai de Crăciun sau de Paşte.

Pentru ca spovedania să aibă un efect binefăcător, trebuie să respectăm câteva condiţii:

- să credem în ea;
- să ne mărturisim toate culpele sau păcatele;
- să le regretăm;
- să ne debarasăm de ele;
- să luăm hotărârea fermă să nu le repetăm;
- să împlinim întocmai canonul primit de la preot.

Nu trebuie să evităm să ne spovedim la un preot modest. Nu persoana contează, ci actul în sine. Şi apoi, de multe ori aparenţele înşală. Scriind aceste rânduri, îmi aduc aminte de Sfântul Leopold Mandic (1866-1944), mic de statură, având 1,35 m, slab, şchiopătând, cu un defect de vorbire, la început foarte retras, considerându-se ridicol, pentru ca apoi să stea timp de 30 de ani în confesional ca să-i spovedească pe oameni timp de 10-15 ore pe zi. Era atent, binevoitor, blând şi nu-i condamna pe cei care într-adevăr îşi regretau păcatele.

Pater Pio îi trimitea pe mulţi la confesionalul lui, spunând: „Aveţi un sfânt, de ce veniţi la mine?".

Aţi observat, desigur, că m-am referit numai la faptele negative şi deloc la gândurile negative. Să nu le trecem cu vederea, deoarece ele pot să se transforme foarte uşor în tendinţe sau intenţii şi apoi în fapte negative. De aceea trebuie să le mărturisim la spovedanie, iar seara, când facem bilanţul zilei, să le analizăm, să le scoatem în evidenţă fondul nociv şi să regretăm că ne-am încărcat cu ele mintea, conştiinţa şi inconştientul.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY

23. LEGILE DIVINE

Nemurirea este condiţionată de credinţa religioasă manifestată prin dialogul cu Divinitatea.

Se pare că nu este de ajuns să te crezi credincios, să fii credincios, să o spui altora, ci prin propriul exemplu şi prin sfaturi să-i determini şi pe alţii să fie credincioşi cu adevărat.

Este un demers mai important decât un ajutor material şi chiar o salvare de la moarte, deoarece în acest caz salvezi spiritul care se îndreaptă spre un plan energetic inferior, determinându-l să-şi schimbe direcţia spre unul superior, cum este cel spiritual, care oferă fericirea şi veşnicia.

Totuşi, este bine ca acest ajutor să nu devină o obsesie şi o tortură pentru cei către care este îndreptat. Cunosc pe cineva care, cu intenţia bună de a converti cât mai mulţi oameni la credinţă, şi-a sacrificat tot timpul liber, ca să-i viziteze aproape în fiecare zi, ca să discute cu ei ore în şir, obosindu-i, înnebunindu-i, devenind antipatic, sâcâitor, de multe ori găsind uşile închise... Să nu exagerăm şi să nu ne impunem o normă de convertiri.

Cea mai puternică şi eficace influenţă o exercităm prin exemplul personal în toate împrejurările, sobru, fără ostentaţie sau lăudăroşenie.

Trebuie să le oferim celor din jur, selectiv, în funcţie de problemele pe care le are fiecare, câteva sfaturi privind dialogul pe care ar trebui să-l poarte cu Divinitatea şi avantajele acestuia. Mă refer la câteva cuvinte care să constituie începutul unei discuţii mai ample, dar numai atunci când modul în care ceilalţi reacţionează permite acest lucru.

Vom începe prin a-i explica interlocutorului nostru care este scopul suprem al vieţii şi care sunt consecinţele respectării sau nerespectării acestuia. În continuare, îl vom lămuri asupra raporturilor dintre Divinitate

şi noi, reprezentate descendent prin legile. Ei şi ajutorul acordat în anumite situaţii, iar ascendent prin credinţa noastră. Îi vom explica legile divine, pe care este obligat să le respecte, în caz contrar putând intra sub incidenţa unor sancţiuni drastice.

Celălalt trebuie să ştie că Divinitatea a creat realitatea universului în afara Sa, dar nu în afara controlului Ei, astfel că natura imensă şi diversă este formată dintr-un număr incalculabil de elemente care se află în anumite raporturi unele faţă de altele şi care se bazează pe două principii fundamentale:

- principiul structuralităţii, care cuprinde o infinitate de modele şi sisteme (atomice, galactice, monocelulare, pluricelulare, sociale etc.), având ca scop aducerea fiinţei umane la cea mai ridicată valoare de organizare structurală din toate punctele de vedere;
- principiul legic, reprezentat de forţe coordonatoare şi decisive, legi de guvernare, ale naturii, proprietăţi fizico-chimice, comportament, principii, spiritualitate, care nu sunt obligatorii, dar nerespectarea unora dintre ele atrage penalităţi sau sancţiuni.

Ordinea este de două feluri: naturală şi impusă.

În sfera structurilor naturale, unde orice abatere corespunde cu distrugerea, există trei sisteme de programări:

- al organizării nevii, a mineralelor;
- al organizării viului, generatoare de viaţă;
- al organizării spirituale, ce asigură manifestările sufleteşti ale omului.

Mă voi opri la ultima organizare, cea spirituală, care conferă omului capacitatea de a ieşi parţial din primele două sisteme de organizare, printr-o serie de mecanisme şi compensări, pentru a intra în dialog cu Divinitatea şi a asigura prin realizările sale structura planurilor energetice universale şi în special a celui spiritual.

Dacă în lumea materială partea este inclusă forţat în întreg, oamenii fiind legaţi între ei prin necesităţi biologice şi sociale, în cea sufletească se include întregul în individual, spiritul fiecăruia având posibilitatea de a cuprinde întregul univers, iar legătura dintre oameni nu este forţată de necesitate, ci se face prin idee.

Libertatea omului reprezintă o formă de mişcare în realitate, ce constă în capacitatea individuală de a elabora şi aplica propriile programe, deci omul are libertatea să-şi aleagă acţiunile, indiferent dacă acestea sunt pozitive sau negative, dacă vor fi recompensate sau sancţionate.

Aţi înţeles, desigur, că libertatea înseamnă dintr-un anumit punct de vedere şi dezordine, şi de aceea între om şi legile create de Divinitate pot exista:

- raporturi neconflictuale;
- raporturi conflictuale;
- raporturi conciliante.

Legile Divinităţii au o funcţie morală, şi neafectarea lor conduce la neafectare morală, respectiv neprihănire, şi o funcţie penală, a cărei neafectare conduce la nemurire totală, deci la situarea în planul spiritual, deoarece eventualele sancţiuni sau penalităţi pot opri ascensiunea spiritului, după moartea biologică, într-unul dintre planurile pozitive, dar inferioare celui spiritual, sau chiar trimiterea acestuia într-unul dintre planurile energetice negative.

Toate acestea ar trebui să fie cunoscute de cei cu un spirit labil şi sărac, aproape lipsiţi de credinţă sau cu o credinţă vagă şi nesigură, iar peste ele urmează să se sedimenteze dialogul cu Divinitatea, în interesul destinului prezent şi viitor.

Să reţinem că a convinge o persoană în legătură cu un adevăr pe care îl consideră incert, lipsit de interes, contrar cunoştinţelor şi intereselor sale nu este simplu, implică răbdare, perseverenţă şi mai ales tact.

Modificarea unei convingeri impune schimbări de comportament şi în raporturile cu cei din jur şi de aceea, din comoditate sau încăpăţânare, fiind considerată un fel de lezare a personalităţii, nu numai că este greu de acceptat, dar declanşează un mecanism de respingere. Este vorba de o schimbare a structurii tiparului comportamental şi de gândire, care nu se face fără efort, uneori lezând amorul propriu. Din partea celui în cauză este de aşteptat o retroacţiune, ce se propagă în sens invers spuselor şi argumentelor noastre, de la efect la cauză, ceea ce va conduce la corecţii, la realizarea unor modele anticipative pe care va

trebui să le cunoaştem, deoarece ne vor fi deosebit de utile în continuarea demersului nostru. De aceea, de multe ori, va trebui să-l lăsăm pe cel în cauză să vorbească atât cât vrea şi să înregistrăm din spusele lui tot ce ne poate fi de folos.

Dacă întâmpinăm rezistenţă din partea interlocutorului, trebuie să renunţăm la intenţia noastră, fără să facem aprecieri dure la adresa lui sau în legătură cu destinul său.

Repet, pentru a-fi bine înţeles, că ajutorul spiritual trebuie să se încadreze în multitudinea de fapte pozitive care implică dialogul cu Divinitatea şi nu trebuie transformat într-un scop în sine. Ajutorul spiritual trebuie acordat ori de câte ori este nevoie şi ni se oferă ocazia, dar nu trebuie în nici un caz transformat într-o îndeletnicire zilnică şi unică. Cu alte cuvinte, trebuie să fim disponibili să dăm cuiva un mic ajutor material, altuia un sfat, altuia să-i scriem o scrisoare sau o cerere, altuia să-i propunem să-şi aprofundeze credinţa etc.

Bineînţeles, sunt situaţii când ajutorul spiritual se acordă în mod organizat, printr-o acţiune specială, la care participă mai multe persoane, şi atunci putem pune la dispoziţia celorlalţi timpul, efortul şi cunoştinţele noastre.

Personal, date fiind preocupările mele, întotdeauna pun un accent deosebit pe dialogul cu Divinitatea şi aceasta o fac atât prin viu grai, cât şi prin circulara pe care o anexez la răspunsul pe care îl dau solicitărilor primite prin poştă.

24. BISERICA

Iată câteva întrebări şi răspunsuri.

Întrebări:

„Pentru ce să mă duc la biserică, o dată ce o am în inima şi în casa mea?"

„Nu pot să-l înghit pe preotul care oficiază acolo. Să mă duc chiar dacă îmi este greu să-l ascult?"

„Ştiţi, eu mă rog acasă. Liturghia este celebrată cu un ritual care aduce a magie... Ce spuneţi?"

„Credeţi că preocupările mele îmi permit să mă duc la biserică? Nu le compromit?"

„Ce poate să-mi spună nou preotul acela care nu are decât seminarul?"

„Să mă amestec cu toată lumea?"

Răspunsuri:

- Fără îndoială că noi toţi putem să avem biserica în sufletul nostru şi aşa ar trebui să fie, dar totodată nu trebuie să uităm că biserica propriu-zisă reprezintă o comuniune de suflete care au acelaşi crez, care în momentul liturghiei se contopesc, focalizându-se spre o anumită ţintă. Apoi, prin această comuniune, prin relaţiile cu alţii şi exemplul lor îţi poţi controla credinţa şi comportamentul. Îmi veţi atrage atenţia că pustnicii se retrăgeau în pustietăţi; singura lor preocupare a fost dialogul cu Divinitatea şi situaţia nu se poate compara cu cea a unui laic din lumea modernă. În altă ordine de idei, gândiţi-vă că pe această planetă este o continuă celebrare a liturghiei; în fiecare clipă o comunitate de suflete se roagă pentru

binele altor oameni şi cred că ar fi un act de nerecunoştinţă să nu le răspundem în acelaşi fel.

- Faptul că cineva antipatizează un anume preot nu înseamnă că trebuie să se rupă de biserică, în primul rând pentru că la biserică nu merge pentru acel preot, ci ca să se întâlnească cu Divinitatea, în al doilea rând pentru că în oraşe şi în satele mari sunt mai multe biserici. Totuşi, cel care are o astfel de motivaţie este bine să-şi analizeze cu sinceritate şi luciditate propriul comportament.
- Motivaţia că în biserică se practică ritualuri magice, folosită mai ales de neoprotestanţi, nu este întemeiată, deoarece în viaţa noastră particulară şi socială folosim foarte des simbolurile ca mijloace de comunicare sau pentru a ne face înţeleşi. În biserică sunt utilizate anumite simboluri, cu scopul prezentării unor anumite taine care nu pot fi explicate prin cuvinte: Euharistia, de pildă, care presupune că vinul şi pâinea se transformă la rugăciunea preotului în sângele şi trupul lui Iisus cu care ne împărtăşim din dorinţa de a fi ca Dânsul, act care are un impact pozitiv psiho-moral şi spiritual, căsătoria, ale cărei durabilitate şi calitate depind de convingerea mirilor că a fost săvârşită în faţa Divinităţii etc.
- Greşiţi, domnule inginer, sau medic, sau profesor, dacă aveţi impresia că prezenţa în biserică alături de oameni cu mai puţină carte vă descalifică şi vă atrag atenţia, dacă nu aţi aflat, că sunt foarte mulţi savanţi, medici cu reputaţie mondială, oameni mai inteligenţi şi mai instruiţi decât dumneavoastră care nu se ruşinează să meargă regulat la biserică şi să îngenuncheze alături de oamenii modeşti, fără să creadă că se umilesc. Cu cât cineva este mai inteligent şi mai instruit, cu atât este mai modest, deoarece aceasta îl face să-şi cunoască şi să-şi recunoască limitele, iar orgoliul, dacă nu se explică printr-un comportament deviant, atunci sigur este un semn de prostie. Răspunsul îl dau şi pentru cei care nu vor să se amestece cu „vulgul", mulţi dintre aceştia făcând parte dintre parveniţii tranziţiei.
- În ceea ce priveşte competenţa preotului, să ştiţi că cea mai umilă liturghie, în cea mai umilă biserică, celebrată de cel mai umil preot

cu sinceritate şi încredere în ceea ce rosteşte, o depăşeşte cu mult în valoare pe cea dintr-o catedrală, oficiată de un preot-actor şi cu o asistenţă care are gândurile îndreptate aiurea. Oricât de modestă ar fi predica, este bine să o ascultăm cu atenţie, deoarece prin ea luăm legătura, în clipa aceea, cu Divinitatea.

Pentru că am epuizat răspunsurile la întrebări, cred că este bine să mă opresc asupra noţiunii de biserică.

Biserica nu este numai clădirea în care intrăm ca să ne închinăm şi să participăm la oficierea sfintelor taine, nici locul unde unii intră grăbiţi ca să ceară ceva în interesul lor. Biserica reprezintă comunitatea de oameni care împărtăşesc aceeaşi credinţă şi sfinţire. Prin participarea la această comunitate spirituală, omul îşi dobândeşte mântuirea, deoarece *extra ecclesiam nulla salus*, adică în afara bisericii nu există mântuire.

Există două Biserici:

- Biserica luptătoare, în care comunitatea credincioşilor luptă să-şi menţină existenţa;
- Biserica triumfătoare, compusă din cei care, după moartea biologică, au ajuns în planul spiritual.

Condiţia pentru a fi membrul unei comunităţi creştine este credinţa în Iisus Hristos, ca piatră unghiulară a bisericii, care ne adună într-un singur corp spiritual, ne luminează, ne îndrumă şi ne garantează viaţa veşnică.

Prin funcţiile ei, biserica este un fel de anticameră a planului divin spiritual, şi facem o mare greşeală dacă nu profităm de această înlesnire şi nu intrăm în ea, fie şi pentru câteva minute, conştienţi că astfel ne apropiem de locul unde cândva, nu peste mult timp, vom găsi existenţa veşnică pe care o vom merita.

Să ne obişnuim a considera liturghia (de la care nu trebuie să lipsim, indiferent de cine este celebrată) un eveniment aşteptat, care ne bucură sincer.

Mergând la biserică ne încărcăm cu energie spirituală benefică atât pentru destinul prezent, cât şi pentru cel viitor.

25. SINUCIDEREA VOLUNTARĂ ŞI SINUCIDEREA INVOLUNTARĂ

„Mi se pare ciudat că în această carte susţii că moartea nu este decât o trecere într-o existenţă veşnică şi fericită, în timp ce scrii şi cărţi în care propui remedii împotriva bolilor şi pentru o viaţă cât mai lungă. Nu este mai bine ca omul să moară ca să fie fericit şi gata? S-ar părea că nu eşti convins că suntem beneficiarii nemuririi", mi-a spus un prieten.

„Ai unei posibile nemuriri", am precizat eu.

„Adică...", s-a scărpinat interlocutorul meu după ureche.

„Ea depinde de calitatea spiritului... Mă refer la fericire. În funcţie de această calitate depinde locul în care se va plasa în planurile energetice."

„Şi ce-i cu asta?"

„Calitatea spiritului nu se realizează cât ai bate din palme, ci în timp. De aceea este necesară o viaţă cât mai lungă. De altfel, pentru aceasta Divinitatea ne-a oferit viaţa terestră. Ca un fel de pregătire... Cu cât pregătirea este mai îndelungată, cu atât este mai bine. Într-adevăr, unii, extrem de puţini, o realizează în scurt timp, dar cu sacrificii mari, pe care nu suntem dispuşi sau nu avem tăria să le facem."

Cred că aţi înţeles ce vreau să spun. Este în interesul omului să trăiască cât mai mult, pentru a se pregăti cât mai bine pentru viaţa viitoare, mai ales că la foarte mulţi un astfel de interes apare în perioada de maturitate târzie. De altfel, şi sentimentul mistic, când omul îşi aprofundează şi aproape îşi permanentizează dialogul cu Divinitatea, începe să se dezvolte din plin în jurul vârstei de 55 de ani, când corpul fizic dă semne de evidentă degradare, cel eteric este subţire şi labil,

voinţa de viaţă este preluată de suflet, pentru ca după 60-65 de ani misticul să devină pentru unii un mod de viaţă.

Este adevărat că sunt cazuri, şi nu puţine, care nu trec prin aceste stări:

- cei care trăiesc în promiscuitate morală;
- cei abrutizaţi de îndeletnicirile pe care le-au avut;
- cei înapoiaţi intelectual.

Din cele relatate până acum rezultă că omul este dator să-şi trăiască viaţa terestră pentru a se desăvârşi spiritual, dacă vreţi pentru a se îndumnezei; altfel, conştient sau inconştient, încalcă o lege divină şi se poate aştepta la sancţiuni.

Omul este dator:

- să cunoască şi să aplice tot ce l-ar putea ajuta să se menţină cât mai mult în viaţă;
- să se ferească de tot ce ar putea dăuna sănătăţii sale: alimentaţie deficitară sau dăunătoare, eforturi fizice sau intelectuale epuizante, deficit de oxigenare, lipsa odihnei şi somnului, tutun, alcool, consum exagerat şi necontrolat de medicamente, tensiuni psiho-morale.

Nepăsarea faţă de propriul trup sau agresarea lui cu alcool, nicotină, droguri, alimente dăunătoare constituie un fel de sinucidere lentă şi una dintre cele mai grave încălcări ale legii divine, deoarece astfel omul:

- distruge ce i s-a încredinţat pentru o conservare cât mai îndelungată;
- se distrage de la realizarea scopului principal al vieţii terestre.

Ca să ne apropiem puţin de mecanismele sinuciderii, observăm că un om se poate sinucide:

- din dezgust faţă de o viaţă nerealizată, în majoritatea cazurilor vina fiind a sinucigaşului, fie pentru că nu şi-a pus în valoare aptitudinile, fie pentru că acestea nu corespund scopului propus, fie pentru că şi-a propus scopuri nerealiste. De multe ori, eşecul se datorează faptului că nu a ţinut seama de scopul suprem al vieţii şi l-a subordonat scopurilor secundare, cum sunt cariera, succesul, câştigul etc.

- din disperare în fața unor situații pe care le consideră insurmontabile, deoarece nu le judecă cu luciditate, nu are încredere în capacitățile sale și nici în intervenția pozitivă a Divinității atunci când o solicită;
- pentru a scăpa de rușine, provocată din vina sa sau de anumite circumstanțe, dovedind că aprecierile celor din jur sunt mai importante decât judecata Divinității;
- când vrea să scurteze drumul spre o moarte biologică inevitabilă și teribilă, neținând seama că suferința îi este dată pentru a se purifica;
- din lipsă de maturitate intelectuală și morală, observată mai ales la tinerii care caută să braveze, să impresioneze sau să fie iertați pentru faptele lor.

Știința vede sinuciderea ca pe un fel de deviere a unuia dintre instinctele cele mai înrădăcinate biologic, cel vital sau de conservare.

Psihiatrul Achille-Delmas scrie: „Sinuciderea este actul prin care un om lucid, putând să trăiască, își provoacă totuși moartea, în afara oricărei obligații etice".

În legătură cu sinuciderea există două teze: prima este concepția psihiatrică, emisă de Esquirol, care recunoaște în ea un determinism morbid, iar a doua este concepția sociologică, susținută de Durkheim și Halbwachs, după care sinuciderea ar fi rezultatul anumitor condiții sociale. Se pare că ambele teze sunt parțial adevărate, aplicându-se separat sau combinate.

Fără îndoială însă că terenul care favorizează sinuciderea este lipsa unei credințe religioase autentice.

Nu voi continua să scriu despre mecanismele sinuciderii; acestea vor fi trecute în revistă numai pentru a o explica într-un fel pe cea lentă, conștientă sau inconștientă, provocată de necunoaștere, neglijență și nepăsare, de stări de orientare negative, care ne sunt potrivnice și au urmări nefaste.

În concluzie, grija față de trup și o viață cât mai lungă constituie o condiție indirectă, care ne permite să pătrundem după moartea biologică într-un plan energetic pozitiv și în special în cel spiritual. Această grijă trebuie să se manifeste prin atenția ca trupul să primească ceea ce îi face

bine şi să fie ferit de ceea ce îi face rău. Vom fi atenţi să nu instituim un cult al trupului care să ne îndepărteze de adevăratul cult, cel al spiritului – energia pentru care trupul fizic nu este altceva decât un fel de ambalaj ce trebuie întreţinut într-o stare cât mai bună.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

26. CULTUL MORŢILOR

Desigur că aţi intrat în casele ţărăneşti şi aţi observat că, în camerele destinate oaspeţilor, pe pereţi sunt fotografiile taţilor, bunicilor şi rudelor apropiate ale gazdelor.

Vizitând cimitirele, aţi găsit multe morminte bine îngrijite, cu flori şi lumânări aprinse, iar în anumite zile ale anului aţi văzut mese întinse, cu pomeni pentru săraci, în amintirea şi pentru pacea celor răposaţi. La ospeţe, mesenii varsă câteva picături de vin din pahare în memoria celor duşi, iar dacă aţi mers la biserică, nu de puţine ori aţi observat câte un bătrân dând preotului o listă cu numele celor ce urmează a fi pomeniţi.

Toate acestea fac parte din cultul morţilor.

Se pare că la români sentimentul sacru care a stat la baza acestui cult s-a transformat într-o tradiţie sau într-un fel de demers cultural, din ce în ce mai înfrumuseţat, care place.

În mentalitatea populară, care a ştiut să extragă esenţele, morţii se prezintă la anumite ceremonii, revenirea lor periodică fiind integrată organic în viziunea despre existenţă şi cosmos. Cultul morţilor este unul dintre demersurile centrale, sociale şi spirituale, care focalizează conştiinţele în anumite zile ale anului sau în anumite circumstanţe, implicând ritualuri respectate cu stricteţe, chiar dacă pentru unii sunt mecanice. Ziua de liturghie este destinată purificării sufletelor celor vii, dar şi pomenirii morţilor. Normalitatea şi naturaleţea cu care unii fac pomenirile este o demonstraţie de încredere, voluntară sau involuntară, că există un mijloc de comunicare cu cei morţi, care pot să ne absolve de păcatele comise în viaţă.

Ştim că atât popoarele civilizate, cât şi cele primitive au un cult al morţilor, manifestat prin diferite forme, toate având însă acelaşi mesaj: încrederea în viaţa de după moarte, datoria celor vii să le asigure celor morţi, prin rugăciuni şi pomeni, un loc cât mai bun acolo unde se află.

Putem presupune că o astfel de relaţie cu morţii pregăteşte viitoarea convieţuire cu aceştia în existenţa în care, mai devreme sau mai târziu, după moartea biologică, vom pătrunde şi de aceea, ca să fim bine primiţi şi eventual ajutaţi, trebuie să o cultivăm cât mai bine.

Toţi avem rude care locuiesc la mare distanţă de noi, unele chiar peste hotare, faţă de care ne comportăm foarte atent, ştiind că ne vor găzdui atunci când le vom vizita; cu atât mai atenţi trebuie să fim în cazul rudelor din cealaltă existenţă, ştiind că nu peste mult timp le vom căuta într-un loc complet necunoscut, lipsit de agenţii de turism şi hoteluri, unde fără ajutorul lor ne vom trezi ca „picaţi din cer".

Aceasta presupune:

- să avem în casă, expuse astfel încât să le vedem, fotografiile părinţilor, bunicilor, străbunicilor şi ale tuturor rudelor apropiate. Constat că această „modă" a dispărut. Bineînţeles, nu mă refer la cei care îşi expun portretele strămoşilor din tradiţie sau ca să se laude;
- să-i amintim pe cei decedaţi în rugăciunile noastre, acasă sau la biserică;
- în fiecare duminică să aprindem la biserică o lumânare pentru pacea sufletelor lor;
- să dăm de pomană în amintirea lor;
- să le îngrijim mormintele.

În felul acesta vom fi într-o continuă comunicare cu morţii din familia noastră, o comunicare, după cum se va vedea într-unul dintre capitolele următoare, reprezentând un fel de construct care creează o continuitate între cele două lumi ale existenţei, prima trecătoare, a doua veşnică.

Nu pot termina acest capitol fără să menţionez în treacăt alte entităţi superioare care populează existenţa viitoare şi care sunt pozitive sau negative.

Cele pozitive sunt spiritele pure, ajunse la un grad înalt de evoluţie, care există în planul spiritual, iar cele negative sunt spirite impure, provenite din planul opus, antispiritual, dacă vă amintiţi graficul privind amplasarea planurilor energetice.

Din primul plan fac parte îngerii păzitori sau spiritele protectoare, care veghează asupra noastră, şi trebuie să-i asigurăm că ştim de existenţa lor, că le mulţumim şi le vom asculta sfaturile, altfel se îndepărtează, crezând că sunt inutili.

„Înţeleg că trebuie să-l pomenesc pe îngerul păzitor în rugăciunile mele. Cum să-l contactez, dacă nu îl cunosc? Ce nume să-i dau?", mă veţi întreba.

„Poţi să-i zici «îngerul meu păzitor» sau să-i dai orice nume vrei, cu condiţia ca în conştiinţa ta să reprezinte entitatea care te protejează."

Posibilităţile îngerului păzitor sunt însă limitate, el lucrând mai mult prin protejatul său, căruia îi dă cele mai bune sfaturi când se află la ananghie.

Înainte de a încheia secţiunea privitoare la entităţile superioare, voi prezenta arborele vieţii sau arborele sefirotic al ierarhiilor celeste, în care crede cunoscutul Onraam Mikhael Aivanhov şi din care veţi deduce o serie de concluzii.

Voi începe cu explicaţiile:

1. Serafimii = iubire = Neptun;
2. Heruvimii = înţelepciune = Uranus;
3. Tronurile = inteligenţa = Saturn;
4. Stăpânirile = mila = Jupiter;
5. Puterile = forţa = Marte;
6. Virtuţile = frumuseţea = Soarele;
7. Principatele = victoria = Venus;
8. Arhanghelii = slava = Mercur;
9. Îngerii = puritatea = Luna;
10. Oamenii perfecţi = Pământul.

Desigur, este vorba despre denumirile unor entităţi.

Graficul următor este compus din:

- Lumea sublimă a emanaţiei (1-2-3);
- Lumea creaţiei (4-5-6);
- Lumea formării (7-8-9);
- Lumea realizării (10).

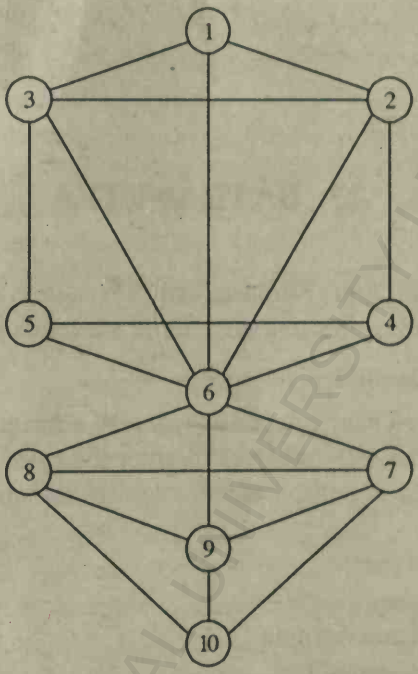

Vă las pe dumneavoastră să stabiliţi relaţiile dintre entităţile-elemente din graficul de mai sus, ca un exerciţiu de spiritualitate care vă va fi benefic.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

27. BĂTRÂNEŢEA

Vom vorbi acum despre bătrâneţe, care prin tarele ei şi prin neimplicare ar putea să împiedice trecerea normală în adevărata existenţă.

Prin riscul neimplicării se înţelege:

- refuzul executării unui astfel de pas, datorită instinctului de conservare, de multe ori mai puternic decât sentimentul mistic;
- în contabilitatea bio-psiho-socială, de cele mai multe ori un bilanţ deficitar;
- retragerea în trecut;
- refuzul viitorului;
- sentimentul de inferioritate;
- sentimentul de singurătate.

Să le analizăm pe rând.

- Am mai scris despre spaima de moarte, care este alimentată de instinctul de conservare ce se ambiţionează să menţină corpul fizic în forma pe care o are, chiar dacă este degradată, deoarece nu percepe alta în afară de cea biologică. Cu cât este mai puternică această spaimă, cu atât este diminuat sentimentul mistic, care, într-un fel, este vehiculul ce ne va trece „dincolo". De aceea bătrânii trebuie să intensifice dialogul cu Divinitatea într-un mod sincer şi necondiţionat, deoarece sunt destui vârstnici care, văzând că se apropie clipa morţii, încep să meargă la biserică doar ca să realizeze un fel de troc: „Eu spun rugăciuni, Tu dă-mi viaţă mai lungă".
- Bilanţul se arată deficitar în urma constatării că forţele fizice au scăzut până aproape de epuizare, cele psihice au început să şchiopăteze, memoria te lasă, începe să-ţi fie teamă de orice fleac, performanţele sociale sunt aproape nule. Deficitul fizic implică

acordarea unei atenţii crescute spiritualului, deoarece bătrâneţea nu se caracterizează prin forţă, ci prin înţelepciune. De aceea trebuie să ne arătăm disponibili să-i ajutăm cu sfaturi pe cei din jur, dar numai atunci când suntem solicitaţi. Atenţie însă, bătrâneţea nu înseamnă neapărat înţelepciune. Aş defini înţelepciunea ca o capacitate superioară de înţelegere şi judecare a lucrurilor, printr-o cunoaştere profundă a realităţii. Implică experienţă bogată, informaţii, principii, împăcare cu sine şi cu lumea, raţionalitate în conduită şi aprecierea evenimentelor, un anumit simţ al realităţii. Vă daţi seama că nu mulţi bătrâni au toate aceste calităţi sau măcar o parte dintre ele, totuşi trebuie să tindă să le dobândească şi să le pună în valoare.

- Retragerea în trecut se explică prin faptul că prezentul este dominat şi gestionat de vârste mai tinere, mai viguroase, purtătoare de informaţii şi idei pe care nu le cunosc în întregime. Dacă vârstnicul nu caută să fie la curent cu tot ce se întâmplă, va dobândi un fel de aversiune faţă de prezent, pe care îl va critica în toate împrejurările, acuzându-l de performanţe inferioare celor din trecut, de libertinaj, vulgaritate, imoralitate. Chiar dacă uneori avem dreptate, nu trebuie să respingem prezentul, indiferent cum este, deoarece distrugem o punte către viitorul spre care ne îndreptăm. Totodată, ne transformăm într-un fel de legume sociale. Nu întâmplător unii bătrâni continuă să fie activi după ieşirea la pensie, efectuând diferite activităţi sociale care îi menţin ancoraţi în realitate şi sunt optimişti, lipsiţi de complexe şi încrezători în viitor.
- Retragerea din prezent atrage refuzul viitorului. Nu de puţine ori auzim din partea bătrânilor afirmaţii de genul: „Vremea mea a trecut", sau „Nu mă aşteaptă nimic", ori „Cât mai am de trăit?", ei intrând într-un fel de apatie, rezumată la mâncare, somn, moţăire în faţa televizorului. Nu pretind ca vârstnicii să aibă mentalitatea bunicii mele, care la 89 de ani spunea: „Să vedem ce-o să fie peste 20 de ani", dar fiecare bătrân trebuie să fie activ, interesat atât de prezent, cât şi de viitor, pe care este bine să-l aştepte cu optimism, fiindcă are posibilitatea să cunoască ceea ce îi rezervă după felul în care s-a pregătit şi se pregăteşte să-l întâmpine.

- Refuzul unei activităţi sociale conduce la sentimentul inferiorităţii, al dispariţiei din conştiinţa altora. Acest sentiment este întărit, în civilizaţia noastră de tranzit, de comportamentul tinerilor, dar şi al adulţilor faţă de bătrâni, pe care nu prea îi iau în considerare şi uneori îi bruschează. Pentru a nu oferi un teren propice sentimentului de inferioritate, vârstnicul, dacă nu poate să-şi continue oarecum profesia sau meseria avută până la ieşirea la pensie, va trebui să-şi găsească preocupări în domeniul ştiinţei, artei, în domeniul creaţiei sau să activeze în diferite organizaţii de caritate, de protecţie a faunei şi florei, de ajutorare a unor anumite categorii de bolnavi, aducându-şi astfel aportul la bunul mers al societăţii, ceea ce va împiedica apariţia sentimentului de inutilitate.
- Poate să apară şi un sentiment de singurătate, care îl dublează pe cel al inutilului, dar acestea nu vor apărea în cazul în care cel în cauză are un dialog continuu şi profund cu Divinitatea şi dacă va ţine seama de recomandările pe care le-am făcut în acest capitol.

Se impune o precizare. Mulţi bătrâni se plâng că nu li se acordă respectul cuvenit vârstei. Să ne înţelegem: toţi tinerii şi adulţii sunt datori să le acorde atenţia cuvenită bătrânilor, deoarece, fiind mai labili, uneori nedescurcăreţi, trebuie să fie protejaţi, oferindu-li-se un scaun, întâietate la o coadă, prin mai multă răbdare etc., dar trebuie să admitem că nu întotdeauna părul alb reprezintă o persoană onorabilă. Desigur, cunoaşteţi o serie de bătrânei simpatici şi cuviincioşi care cu douăzeci-treizeci de ani în urmă aveau funcţii de torţionari, bătrânei glumeţi care au un trecut încărcat de hoţii, escrocherii sau alţii care nu au dat un ban unui sărac. De aceea, ajunşi la bătrâneţe, cum este şi cel ce scrie aceste rânduri, să nu ne facem un merit din aceasta şi să nu aşteptăm o atenţie deosebită de la cei din jurul nostru, tineri şi adulţi, care peste ani vor „beneficia" de avantajele vârstei a treia.

28. TRISTEŢEA ŞI MODELELE

Nu îi putem uita nici pe tineri.

Prin educaţie, unii realizează dialogul cu Divinitatea încă din copilărie, în toate manifestările lor, însă cei mai mulţi, fiind lipsiţi de această educaţie din vina părinţilor, sunt preocupaţi de biologic, de cariera, profesia sau meseria lor, nu cunosc, nu au timp sau nu vor să dea atenţie acestui demers atât de important pentru viitorul apropiat sau îndepărtat.

Marea majoritate nu vor avea răbdare sau timp să ne asculte şi de aceea trebuie să le oferim un mecanism cu rol de director spiritual, şi acesta trebuie să fie modelul unei personalităţi de renume, care să constituie un exemplu de viaţă şi o motivaţie pentru toate gândurile şi demersurile pozitive.

Bineînţeles că Iisus este modelul cel mai indicat, dar totodată cel mai greu de urmat, deoarece pretinde sacrificii care, datorită profesiei sau meseriei, nu pot fi acceptate.

De exemplu, un judecător nu-l poate ierta pe vinovatul din faţa sa, un afacerist nu-şi poate vinde fabricile pentru a împărţi banii săracilor, un muncitor nu-i poate da lecţii de credinţă patronului său care, enervat, poate oricând să-l concedieze etc.

Vă daţi seama câte palme veţi încasa de la un dezechilibrat moral, care vă acuză de ceva neadevărat, dacă îi veţi întoarce şi celălalt obraz?

Credeţi că Iisus, astăzi, ar putea fi avocat, procuror, poliţist, om de afaceri?

Actuala civilizaţie intervine brutal în viaţa noastră, ne împiedică să facem ceea ce ne spune conştiinţa, ne deturnează disponibilitatea, încrederea în oameni, astfel încât modelul Iisus este greu, foarte greu, aproape imposibil aproape de urmat.

„Eu reuşesc", mi-a spus o doamnă cu care am avut o discuţie pe această temă.

„Adică?"

„Îmi spun rugăciunea de trei ori pe zi, nu lipsesc de la liturghie, nu mint, nu bârfesc, ajut cunoştinţele bolnave, dau de pomană săracilor..."

„S-a întâmplat vreodată să rămâneţi flămândă pentru că aţi dat unui sărac ultimul ban din casă?", am întrebat-o.

„Cum să dau toţi banii din casă? Dau cât pot", m-a privit ca pe un nebun.

„Vedeţi? Sunt convins că Iisus, riscând să rămână flămând câteva zile, ar împărţi toţi banii pe care i-ar avea."

De aceea cred că este bine, fără să uităm nici o clipă învăţăturile şi exemplul lui Iisus, să ne căutăm modele printre oameni ca noi, contemporani nouă, cu îndeletniciri asemănătoare cu ale noastre, dar care au realizat anumite performanţe datorită talentului sau geniului lor, instrucţiei şi încrederii în ajutorul Divinităţii.

Tinerilor, în loc de sfaturi, trebuie să le oferim modele de viaţă, cum sunt următoarele două.

a) Selma Lagerlöf s-a născut la 20 noiembrie 1858, la Morbacka, în Suedia, şi de la vârsta de 3 ani o paralizie a lăsat-o infirmă pentru toată viaţa. Fiind lipsită de jocurile copilăriei, cu cei de vârsta ei, s-a abandonat lecturii şi visării. A absolvit şcoala normală şi a fost numită institutoare la o şcoală de fete. La moartea tatălui ei, domeniul Morbacka a fost vândut. Fire profund credincioasă, cu o fantezie bogată şi talent de scriitoare, încă din şcoală a publicat câteva poezii în ziarul local, iar în anul 1890 a primit premiul I la un concurs organizat de un ziar pentru un capitol din romanul *Povestea lui Gösta Berling*. În anul următor romanul a fost tipărit în întregime şi a avut o primire entuziastă. Marele critic Georg Brandes i-a făcut o cronică elogioasă. Volumul de nuvele *Lanţuri nevăzute* a avut un succes răsunător şi a consacrat-o ca scriitoare.

A urmat o perioadă de creaţie fecundă, cu cărţile *Regine din Kungahälla*, *Jerusalim*, *În ţara sfântă*, trilogia *Inelul lui Lowenskoed*, *Carlotte Löwensköld* şi *Anna Svard*.

Cartea de poveşti *Legendele lui Iisus* este scrisă simplu, dar cu o mare forţă de sugestie.

Selma Lagerlöf susţinea că destinul omului este condiţionat de fidelitatea lui faţă de Dumnezeu.

A răscumpărat domeniul Morbacka, unde a trăit de atunci încolo, într-un nimb de celebritate şi legendă, dând viaţă capodoperei *Călătoria lui Nils Holgersson prin Suedia*, cunoscută în întreaga lume.

În anul 1909 a primit premiul Nobel pentru literatură, în 1914 a devenit membră a academiei suedeze.

În 1918 a publicat cartea *Afuresit*, în care critică ororile primului război mondial.

A murit în 1940, la vârsta de 82 de ani, după o viaţă exemplară.

Ce putem reţine din modelul ei:

- credinţa;
- curajul de a învinge handicapul;
- înclinaţia spre cunoaştere;
- valorificarea aptitudinilor;
- dorinţa de a fi de folos oamenilor.

b) Alexis Carrel, născut la 28 iunie 1873 la Saint-Fay, şi-a obţinut diploma de medic în 1900 şi după patru ani a plecat în Statele Unite, unde a lucrat mai întâi la Insititul de Fiziologie din Chicago, apoi la Institutul Rockefeller din New York.

Mic de statură, dar robust şi cu o uriaşă putere de muncă, a fost un singuratic preocupat de medicină, biologie, fiziologie, chimie, farmaco-dinamică, cu scopul de a veni în ajutorul semenilor săi. A studiat mecanismul biologic de vindecare a rănilor, transfuziile intraarteriale, tratamentul şocului, probleme care abia după 50 de ani aveau să fie considerate actuale, s-a ocupat de culturile de ţesuturi, cele pregătite de dânsul în 1912 fiind în viaţă şi în anul 1940, a devenit celebru pentru abilitatea cu care opera, introducând noi tehnici în chirurgie.

În anul 1910 a întâlnit-o pe Anne Maria Laura Soulez de la Motte, care se ocupa de îngrijirea copiilor bolnavi, şi s-a căsătorit cu ea – încă o trăsătură a firii sale dedicate aproapelui.

În 1912 a primit premiul Nobel pentru medicină.

A studiat telepatia şi a scris cartea *Omul, fiinţă necunoscută*, care a avut un succes mondial şi este şi astăzi de actualitate.

A arătat că oamenii moderni au următoarele caracteristici:

- activitate îndreptată numai spre demersuri practice;
- lipsă de cultură;
- şiretenie;
- slăbiciune mintală.

„Fiecare se interesează de ceea ce sporeşte bogăţia şi confortul, dar nimeni nu îşi dă deama cât de absolută este nevoia de a spori calităţile structurale, funcţionale şi mintea fiecăruia dintre noi", scrie el. „Capacitatea de a simţi suferinţa celorlalţi creează fiinţa morală care se străduieşte să uşureze pentru oameni durerea şi greutăţile vieţii."

În anul 1944 i-a apărut cartea *Rugăciunea*, în care îşi exprimă concis vederile. „De fapt, rugăciunea reprezintă efortul omului de a comunica direct cu Fiinţa indivizibilă, creatoare a tot ce există, suprema înţelepciune, putere şi frumuseţe, părinte şi mântuitor al fiecăruia dintre noi."

A murit la 5 noiembrie 1944 şi a fost îngropat pe insula Saint Gildas. În 1950 a apărut postum cartea sa *Reflecţii asupra conduitei în viaţă*.

Ce putem reţine din modelul lui:

- credinţa;
- munca şi perseverenţa;
- studiul şi inventivitatea;
- moralitatea ireproşabilă;
- imensa dorinţă de a veni în ajutorul semenilor săi.

Vă mărturisesc că Alexis Carrel a fost pentru mine un model chiar din clipele când îi citeam cartea *Omul, fiinţă necunoscută*, însă, din păcate, nu am avut inteligenţa şi dârzenia să-l urmez întocmai şi de aceea realizările mele se limitează la valoarea cărţii pe care o ţineţi în mână.

29. CREAŢIA ŞTIINŢIFICĂ ŞI ARTISTICĂ

Într-unul dintre capitolele precedente scriam că planul spiritual asigură o existenţă fericită, caracterizată prin veşnicie, frumuseţe şi creaţie.

Desigur, veşnicia ar fi monotonă fără frumos.

Frumosul este vehiculul care ne transportă fără spaime sau nelinişti în adevărata existenţă, cu condiţia să-l descoperim şi să-l cultivăm încă din viaţa terestră.

Ştim bine că mulţi dintre noi trecem pe lângă frumos fără să-l vedem, ceea ce afectează calitatea sufletului. Antrenaţi de problemele zilnice, ignorăm existenţa lui. Mulţi şi-au deteriorat sentimentul estetic şi reţin din viaţă, mai mult, apreciază pozitiv tocmai ce este mai urât, cum sunt anumite genuri de muzică, picturi abstracte sau piese de teatru pe care regizorul le investeşte cu o jenantă vulgaritate.

Frumosul îl găsim în natura cu care ne contopim, preluând ritmurile ei, de la susurul unui pârâiaş la cântecul păsărilor sau la alunecarea norilor pe cer. Să învăţăm să vedem acest frumos, deoarece pentru mulţi ieşirea la „iarbă verde" nu reprezintă decât micii şi fleica la grătar, berea şi tranzistorul dat la maximum.

Frumosul poate fi găsit şi în oameni, dacă suntem convinşi că fiecare este beneficiarul unui spirit divin, în gestul celui care dă de pomană, în crucea pe care cineva o face trecând pe lângă o biserică, în talentul sau meşteşugul artistului ori meseriaşului, în vorbele bune rostite de unii, în sfârşit, în curajul cu care unii înfruntă, fără a se plânge, greutăţile vieţii.

Nu trebuie să uităm frumosul artistic.

Voi începe cu muzica şi nu mă voi referi la un anumit gen de muzică, ci la cea bună, de calitate, care are un impact pozitiv asupra sufletului. Muzica în general are trei componente: ritm, melodie şi armonie. Când unul dintre ele lipseşte sau predomină, atunci această muzică este de calitate discutabilă. Fiecare are un anumit tip de muzică potrivit tiparelor sale. Nu trebuie neapărat să o înţelegem, deoarece este de ajuns ca atunci când o asculţi să reuşeşti să te sincronizezi sufleteşte cu ea. Încercaţi şi o să vă convingeţi că o jumătate de oră în compania muzicii lui Bach, Brahms, Beethoven, Vivaldi, Corelli, Grieg, Mozart, Ceaikovski poate să ofere o frumuseţe sublimă, aproape nepământeană, capabilă să ne transpună în planul spiritual.

Să căutăm frumosul în expoziţiile de artă, de pictură, sculptură, tapiserie, dar, bineînţeles, frumosul creat prin geniu, talent şi muncă, şi nu cel patologic, datorat unei minţi dereglate.

Nu trebuie uitat şi neglijat frumosul descoperit prin lectură, în special în poezii, unde autorii, prin modul de alăturare a cuvintelor, prin plasticitatea lor, ritmul interior, originalitate şi profunzimea ideilor pot să te apropie de sublim. Este adevărat că multe poezii nu au nimic de-a face cu frumosul, însă nu suntem obligaţi să le citim. Proza se adresează mai mult intelectului şi ne prezintă o lume din ale cărei conflicte putem trage multe învăţăminte.

Nu este însă de ajuns să descoperim şi să ne bucurăm de frumos, ci este bine să şi-l creăm. Avem la dispoziţie o gamă vastă de creaţii, începând cu cele artistice – pictură, modelare, lucrări artizanale – până la îngrijirea locuinţei, a grădinii, modul cum ne îmbrăcăm, ne mişcăm şi vorbim. Acest frumos îl vom lua „dincolo" şi ne va ajuta să ne acomodăm repede cu frumosul pe care îl vom găsi acolo.

Am scris că frumosul se poate şi crea. Vom aborda acum cealaltă caracteristică a planului spiritual, respectiv creaţia în toate domeniile ştiinţei şi culturii.

Ştim că planul spiritual este un fel de depozit cu toate gândurile, faptele şi realizările pozitive care s-au acumulat de la facerea lumii.

Nu de puţine ori, un cercetător se chinuieşte zile, luni, chiar ani ca să rezolve o problemă şi deodată îi vine în minte soluţia.

Se întâmplă, de asemenea, ca doi cercetători, despărţiţi de distanţe mari, concepţii diferite şi fără să se cunoască, să găsească aceeaşi soluţie sau să facă aceeaşi descoperire, aproape simultan.

În astfel de cazuri, este adevărat că uneori intervine inconştientul, cu datele pe care le posedă, dar de multe ori soluţia este preluată de la inconştientul universal, o parte a planului spiritual.

Planul spiritual a fost anume creat pentru ca prin contribuţia oamenilor – vii sau spirite – să devină un fel de tezaur activ de idei menite să dezvolte şi desăvârşească universul, cu tot ce conţine acesta.

Astfel devenim colaboratorii Divinităţii şi este bine ca această colaborare să înceapă cât mai devreme şi în mod conştient, încă din această viaţă.

Unii cercetători sau savanţi abordează probleme atât de complexe, încât sunt conştienţi că nu le vor rezolva în această viaţă, dar au răbdare şi perseverenţă, fiind siguri că îşi vor continua munca şi în lumea cealaltă.

Acceptând ideea că ne vom continua munca şi în existenţa următoare, nu facem decât să construim o punte între aceste două lumi, să nu regretăm viaţa terestră şi să o aşteptăm cu optimism pe cea din planul spiritual.

Practic, ce înseamnă aceasta? Înseamnă că în aproape toate activităţile poţi să fii creator, iar acolo unde nu există această posibilitate, poţi întreprinde unele demersuri zilnice care să-ţi confere un statut de creator.

Profesiile de inginer, medic, profesor, cercetător facilitează creaţia, ca şi meseriile care se practică individual – cea de agricultor sau crescător de animale, unele prestări de servicii –, dar sunt şi meserii – cele din domeniul comercial sau public – care trebuie completate cu o îndeletnicire de creaţie, cum sunt cele de caritate sau de protecţie ori producătoare de valori artistice.

De asemenea, a face bine cuiva este o activitate de creaţie, deoarece produce bucurie sau alinare ori credinţa în ajutorul şi protecţia Divinităţii.

„Toată viaţa îi voi ajuta după puterile mele pe cei necăjiţi şi suferinzi. După aceea...", mi-a spus cineva.

„După aceea vei continua această îndeletnicire, dar cu satisfacţii mult mai mari, deoarece vei avea la dispoziţie toate resursele planului spiritual", l-am asigurat eu.

„Nu cred că voi deveni înger. Sunt mult prea păcătos", mi-a răspuns, fără să ştie că în clipa aceea a mai marcat un punct pozitiv în palmaresul său.

Prin urmare, planul spiritual este pus la dispoziţia noastră pentru ca prin gânduri, fapte şi creaţii pozitive să-l îmbogăţim şi astfel, colaborând cu Divinitatea, să contribuim la desăvârşirea universului, dar şi a propriului nostru spirit, pentru a dobândi o existenţă fericită. Inteligenţa ar trebui să ne determine să acceptăm şi să valorificăm această ofertă atât de mărinimoasă.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

30. CONSTRUCTUL SPIRITUAL

Voi continua una dintre ideile expuse în capitolul precedent.

Creaţia nu poate fi complet realizată în viaţa terestră, din cauze obiective sau subiective, dar nu trebuie să ne lăsăm abătuţi din cauza aceasta şi nu trebuie să uităm că, aşa cum susţine Mahatma Ghandi, „fapta urmează vorbei şi vorba spiritului".

Să fim insistenţi şi să valorificăm ziua de astăzi, fiindcă nu ştim dacă cea de mâine ne va aparţine.

„Omul nu poate trăi nici o clipă închis în prezent. El nu este satisfăcut niciodată de ceea ce îi dă prezentul. El speră ceva de la viitor", scrie părintele Dumitru Stăniloae. „El transcende mereu în viitor. Nici despre moarte nu crede că va încheia existenţa lui."

Albert Schweitzer scrie, în *Viziuni despre lumea gânditorilor indieni*, că mistica este concepţia desăvârşită despre lume. Prin concepţia despre lume, omul încearcă să intre în relaţie spirituală cu Fiinţa Infinită de care aparţine în mod natural. Această relaţie spirituală se realizează prin dialogul cu Divinitatea, utilizându-se în special meditaţia dinamică, în care omul poate vedea prin propria sa creaţie indivizibilul căruia i se adresează.

Kelly arată că omul trebuie să anticipeze viitorul cu ajutorul unor lentile prin care priveşte propriul său univers şi pe cel obiectiv. Aceste lentile se numesc constructe.

Bannister susţine că omul anticipează evenimentele nu atât prin interpretarea lor, cât prin constructele mintale, care sunt personale.

Nu trebuie să mai demonstrez că orice gând tinde să se realizeze, dar rar reuşeşte, fiind împiedicat de blocajul datorat lipsei de încredere în propriile forţe şi în ajutorul pe care îl poate primi din planul spiritual.

Tot ce este pozitiv în gândurile şi intenţiile noastre se înregistrează în planul spiritual într-un fond comun, dar şi într-unul personal, de aceea tot ce vom anticipa pozitiv ne va întâmpina în adevărata existenţă.

Monseniorul Fulton J. Sheen propune o rugăciune, la care – sugerez eu – ar trebui adăugată o meditaţie dinamică, privind adoptarea spirituală a unui copil ce urmează să se nască şi riscă să fie avortat: „Iisus, Maria şi Iosif, eu vă iubesc mult şi să implor să cruţaţi viaţa copilului ce urmează să se nască, pe care l-am adoptat în mod spiritual şi este în pericol să fie avortat".

În viaţa „de dincolo" ne vom bucura o veşnicie de compania acestui copil.

Bineînţeles că aceste reprezentări anticipative, vizualizări, nu se vor referi la interese materiale sau sociale, deoarece în planul spiritual nu există avere sau ranguri, ci la interese de ordin spiritual.

Aceste constructe vor fi realizate prin tehnica vizualizării, despre care am scris şi deci nu mai revin asupra ei.

De exemplu, eu pot să vizualizez că, murind, mă va veghea Iisus, apoi mama mă va conduce sus, unde mă vor întâmpina tata, bunicii, fratele meu, rudele apropiate, prietenii şi chiar Bobiţă, pechinezul meu, pe care nu am încetat să-l regret şi la care continuu să mă gândesc. Apoi mă voi deplasa în locurile pe care am dorit să le văd în viaţa terestră, voi umbla prin săli de expoziţie şi muzee de pe toate meridianele, voi citi cărţile pe care le-am dorit, dar nu le-am avut la dispoziţie, voi participa la concertele celor mai celebre orchestre, conduse de cei mai mari dirijori ai tuturor timpurilor, voi discuta cu celebrităţi, mă voi putea întoarce în trecut, să văd anumite fapte sau scene istorice... voi repeta toate aceste reprezentări de mai multe ori, în aşa fel încât să devină aproape reale.

Atenţie însă, ca să construiesc sau să doresc toate acestea trebuie să fiu informat asupra existenţei lor.

Cel care în viaţă a citit doar câteva cărţi, şi acestea poliţiste, nu are cum să-şi dorească un dialog cu Tagore sau Tolstoi. Acelaşi lucru este valabil şi pentru muzică, operele de artă, monumente etc. De aici rezultă importanţa culturii, care nu este numai o sursă de mari satisfacţii în viaţa terestră, dar şi un vehicul pentru realizarea unor dorinţe imposibile atunci, dar posibile în existenţa veşnică – bineînţeles, şi în funcţie de planul energetic în care va fi plasat cel în cauză. Să nu se

creadă însă că omul mai puţin cultivat va fi sancţionat să-şi continue neştiinţa. El va trebui să descopere toate acestea.

Sunt convins că astfel îmi va dispărea frica de moarte şi aceasta nu va mai fi grea sau dureroasă, ci ca o trecere dintr-o încăpere în alta, unde ştiu că mă aşteaptă tot confortul şi realizarea tuturor dorinţelor pozitive neîmplinite – bineînţeles, dacă voi îndeplini condiţiile pentru pătrunderea în planul spiritual.

Pentru realizarea acestor constructe spirituale trebuie să recurgem la imaginaţie, care este o forţă şi o condiţie pentru o viaţă pozitivă.

„Dacă ar lipsi imaginaţia, chipul fiecăruia şi-ar pierde frumuseţea. Imaginaţia este forţa prin care cel ce iubeşte scoate ca un scafandru, din bogăţia indefinită a celui iubit, frumuseţe şi lumini, şi transparenţe noi pe chipul acela, şi apoi pe chipul comun, şi în parte îl îmbogăţeşte pe acela în mod real. Când imaginaţia se opreşte, s-a stins iubirea", scria părintele Dumitru Stăniloae.

Aceste aprecieri se pot extinde asupra tuturor fiinţelor, asupra regnurilor mineral, vegetal şi animal, asupra a tot ce este construit, inclusiv a planurilor energetice şi a celui spiritual, iubirea putând fi înlocuită cu o totală disponibilitate sau empatie, în funcţie de situaţie.

De aceea trebuie să exersăm, cu răbdare şi perseverenţă, de pe acum capacitatea constructelor, pentru ca în viitor să le putem realiza cu uşurinţă prin vizualizare şi astfel să anticipăm şi să avem lumea pe care o dorim şi o merităm, deoarece, la timpul cuvenit, autocenzura ne va opri să cerem mai mult decât avem dreptul.

31. ÎNCHEIERE

La finalul lecturii acestei cărţi, unii ar putea să mă întrebe:

„Dacă sunt credincios, crezi că mai este necesar să citesc această carte? Cred că voi beneficia de nemurire fără să-mi pierd timpul".

„Desigur, îi voi răspunde, dar cu condiţia să fii credincios în adevăratul înţeles al cuvântului, un credincios total, cum s-ar spune. Crezi că ai realizat o astfel de performanţă?"

„Nu întotdeauna."

„Dar crezi că alţii se pot lăuda cu aşa ceva?"

„Alţii, da."

„Câţi? Poţi să enumeri câţiva dintre cunoscuţii noştri?"

Interlocutorul meu se va încrunta, va face feţe-feţe:

„Nu pot să numesc pe cineva aşa, hodoronc-tronc... Totuşi, există..."

„Există sau trebuie să existe? Este o deosebire", voi insista.

„Trebuie..."

„Este ceva foarte vag, dar din care putem să tragem concluzia că cel puţin pentru cei pe care îi cunoşti această carte este utilă. Şi chiar unui credincios în adevăratul înţeles al cuvântului îi este folositoare, deoarece îi oferă o serie de tehnici prin care se poate sustrage ispitelor."

„Asta, da..."

„Şi doar frunzărirea ei sau vederea copertelor nu ar putea reprezenta un semnal ca să revină pe linia ce îi asigură o direcţie normală."

„– Şi asta, da..."

Fără îndoială că revenirea la dialogul cu Divinitatea, care, din anumite cauze – şi întotdeauna subiective – a fost întrerupt temporar poate conduce la revenirea unui credincios pe linia de plutire, însă se pare că aceştia sunt din ce în ce mai puţini, fiind înlocuiţi de cei credincioşi din interese morale, de popularitate sau chiar materiale, unii

dintre ei fiind chiar convinşi că sunt credincioşi, însă în realitate reprezentând doar forme lipsite de conţinutul spiritual, un fel de găoace, şi mai ales acestora le este destinată această carte, menită să le trezească interesul pentru destinul lor prezent şi viitor. Important este să înceapă dialogul cu Divinitatea, care cu timpul va deveni un mod de viaţă, şi este posibil ca după aceea să nu se mai recunoască.

Dar să judecăm lucrurile şi din alt unghi de vedere. Această carte este un fel de călăuză. Când intenţionăm să facem o excursie sau o călătorie ne pregătim pentru ca pe parcursul ei să avem tot ce ne trebuie. Verificăm de câteva ori obiectele care ne sunt necesare şi căutăm ca valizele să fie cât mai uşoare. Această carte vă învaţă ce să faceţi pentru ca atunci când veţi pleca în cealaltă viaţă, valiza să vă fie cât mai uşoară de păcate. Să ştiţi că tot ce este pozitiv vă trage în sus, înspre planul spiritual, pe când negativul, dimpotrivă, îngreunează acest zbor, ba chiar vă plasează într-unul dintre planurile energetice negative, care, vă asigur, sunt lipsite de orice comoditate. Atunci când ne deplasăm într-un loc necunoscut oare nu consultăm un ghid, ca să ştim cum este şi ce vom găsi acolo? Această carte reprezintă un astfel de ghid.

Ne pregătim pentru o călătorie de câteva zile sau săptămâni, şi atunci cum să nu ne pregătim pentru o călătorie fără întoarcere, ce va dura o veşnicie?

Aşa cum ne antrenăm pentru a avea o condiţie fizică cât mai bună, tot aşa trebuie să ne pregătim să avem un spirit cât mai amplu şi bogat, care ne-ar ajuta să ajungem la un nivel cât mai înalt al planului spiritual.

De aceea în această carte vă propun exerciţii şi tehnici care vă ajută să vă însuşiţi arta de a muri. De altfel, „arta de a muri" trebuia să fie titlul acestei cărţi, dacă Mircea Eliade nu mi-ar fi luat-o înainte.

Un tânăr mă va întreba:

„Nu crezi că am tot timpul ca să mă gândesc la toate acestea?"

„Ştii ce îţi poate aduce ziua de mâine?"

„Dar mi se pare macabru să mă gândesc tot timpul la moarte..."

„Cine te obligă să te gândeşti tot timpul la ea? Ai grijă să porţi un dialog continuu şi sincer cu Divinitatea şi, din când în când, iar pe

măsură ce trec anii din ce în ce mai des, gândeşte-te cum te vei întâlni cu Ea, vizualizând aceasta prin constructele pe care le propun în această carte. Şi apoi, cum poate să fie macabru un gând privitor la trecerea într-o existenţă care îţi oferă numai binele şi frumosul?"

Într-adevăr, se pune întrebarea cum să ajungi acolo.

Recomandările din această carte pot fi considerate o invitaţie.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BIBLIOGRAFIE

1. Adler, Alfrad, *Psihologia persoanei*, I.I.I., Bucureşti, 1996.
2. Arhanghelov, S.A., *Misterele vieţii viitoare*, Pelerinul, Iaşi, 1997.
3. Auboyneau, Cyrille, *Trăiţi iubirea*, Editura Creştină, Deva, 1992.
4. Auerbach, Loyd, *Reincarnarea*, Vivaldi, Bucureşti, 1993.
5. Bălăceanu-Stolnici, C., *Dialoguri despre văzute şi nevăzute*, Harisma, Bucureşti, 1995.
6. Bălăceanu-Stolnici, C., *Atomiştii în căutarea sufletului*, Albatros, Bucureşti, 1981.
7. Bălceşti, Aurel Popescu, *Spirit şi suflet*, Larry Cart., Bucureşti, 1993.
8. Biberi, Ion, *Viaţa şi moartea în evoluţia vieţii*, Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1971.
9. Bizemont, D.K., *Universul lui Edgar Caye*, Sagittarius, Iaşi, 1993.
10. Bo-Yn-Ra, *Oculterätsel Kohler*, Verlag, Zürich, 1962.
11. Bo-Yn-Ra, *Das Buch vom Jeneseith*, Verlag, Zürich, 1929.
12. Bo-Yn-Ra, *Das Gemeimnis*, Verlag, Zürich, 1929.
13. Breanseanin Ignatev, Teofan, *Cuvânt despre moarte*, Pelerinul român, Oradea, 1993.
14. Bria, Ion, *Teologia Enclavelor*, Editura Sf. Gheorghe Vechi, 1995.
14. Bria, Ion, *Tratat de teologie dogmatică creştină*, Editura Creştină, 1991.
15. Bristol, Claude, M., *Die Macht des Glaube*, Peter Verlag, München, 1978.
16. Brătescu, V.Gh., *Vrăjitoria de-a lungul timpului*, Editura Politică, Bucureşti, 1989.
17. Brugh, William, *Transformarea*, Sagittarius, Iaşi, 1991.
18. Brunton, Paul, *Egiptul secret*, Princeps, Iaşi, 1992.
19. Brunton, Paul, *Căutarea supraeului*, Eşantion, Cluj, 1993.

20. Celan, Eugen, *Viaţă după pragul morţii*, Teora, Bucureşti, 1991.
21. Chirilă, Pavel, Velica, Mihai, *Meditaţie la medicina biblică*, Cristiana, Bucureşti, 1992.
22. Chelcea, Adina, Chelcea, Septimiu, *Cunoaşterea de sine, o condiţie a înţelepciunii*, Albatros, Bucureşti, 1981.
23. Chelcea, Adina, Chelcea, Septimiu, *Eu, tu, noi*, Albatros, Bucureşti, 1983.
24. Cioară, Ilie, *Călăuza astrală*, ALL, Bucureşti, 1994.
25. Cioară, Ilie, *Moartea morţii*, ALL, Bucureşti, 1994.
26. Cleopa, Ilie, *Despre vise şi vedenii*, Anastasia, Bucureşti, 1993.
27. Cleopa, Ilie, *Ne vorbeşte părintele Cleopa*, Editura Episcopală, 1991.
28. Cleopa, Ilie, *Valoarea sufletului*, Editura Bunavestire, Bacău, 1997.
29. Claude, Paul, *Un poet privește crucea*, Anastasia, Bucureşti, 1994.
30. Clement Oliver, *Întrebări asupra omului*, Editura Episcopiei, Alba-Iulia, 1997.
31. Constantin, Dumitru, *Inteligenţa materiei*, Editura Militară, Bucureşti, 1986.
32. Copăceanu, Emanuel, *Omul, fiinţă cunoscută*, ALL, Bucureşti, 1994.
33. Cooke, Grace, *Meditation*, Aguamarin Verlag Grafind, 1990.
34. Daniel, Constantin, *Civilizaţia Egiptului antic*, Sport-Turism, Bucureşti, 1976.
35. Daniel, Constantin, *Civilizaţia asiro-babiloniană*, Sport-Turism, Bucureşti, 1981.
36. Drout, Patrik, *Din viețile trecute şi cele viitoare*, Sagittarius, Iaşi, 1996.
37. Dumitrescu, Scarlat, *Viaţa dincolo de mormânt*, Emet, Oradea, 1994.
38. Dumitrescu, Sorin, *Şapte dimineţi cu părintele Stăniloae*, Anastasia, Bucureşti, 1992.
39. Durkheim, Emile, *Formele elementare ale vieţii religioase*, Polirom, Iaşi, 1991.
40. Duţă, Victor, *Mistere, fenomene şi întâmplări paranormale*, Victor & Universalers, Bucureşti, 1995.
41. Eliade, Mircea, *Yoga*, Meridiane, Craiova, 1991.

42. Evdokimov, Paul, *Iubirea nebună a lui Dumnezeu*, Anastasia, Bucureşti, 1992.
43. Evdokimov, Paul, *Vârstele vieţii spirituale*, Cristiana, Bucureşti, 1993.
44. Firu, Constantin, *Misterul morţii*, Azur, Bucureşti, 1993.
45. Ford, Arthur, *Există viaţă dincolo de moarte*, Univers, Bucureşti, 1993.
46. Frigador, Fulviu, *Spiritul în afara trupului*, Transpres, Sibiu, 1993.
47. Gheorghiţă, Florin, *Comunicări din celelalte lumi*, Fides, Iaşi, 1996.
48. Gheorghiu, V.A., *Hipnoza*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1979.
49. Ghiţescu, T., *Chirurgul*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1970.
50. Hasdeu, Bogdan Petriceicu, *Sic Cogito*, Evenimentul, 1990.
51. Heisenberger, Werner, *Paşi peste graniţă*, Editura Politică, Bucureşti, 1977.
52. Herzberg, Eillen, *Praktischeshandbuch der Geistheilung*, Aguamarin Verlag, Viena, 1989.
53. Henkin, B., Wallace, A., *Anleitung zum geistigen Heilen*, Syntesis Verlag, Essen, 1982.
54. Hodgson, I., *Warum*, Aguamarin Verlag, Viena, 1988.
55. Hunter, Charles, *Cum să vindeci bolnavii*, Hunter Book, Kingwood, 1987.
56. Ignatenco, A.V., *Cum să devii un fenomen*, Biodava, Bucureşti, 1994.
57. Kardik, Allan, *Cartea spiritelor*, Larry Cart, Bucureşti, 1995.
58. Kay, Kafyry, *Magie, ocultism, moarte, spiritism*, Azur, Bucureşti, 1995.
59. Lupasco, Stéphane, *Logica dinamică a contradictoriului*, Editura Politică, Bucureşti, 1982.
60. Mitrofan, *Viaţa repausaţilor noştri şi viaţa noastră după moarte*, Anastasia, Bucureşti, 1996.
61. Mercier, Maria, *Şamanism şi şamani*, Moldova, Iaşi, 1993.
62. Matcovschi, Eugen, *Natura şi structura materiei vii*, Editura Academiei, Bucureşti, 1972.

63. Mihălceanu, Ion, *Manual de teologie dogmatică*, Harisma, Bucureşti, 1992.
64. Mironescu, Alexandru, *Certitudine şi adevăr*, Harisma, Bucureşti, 1992.
65. Moody, Raymond, *Lumina vieţii de dincolo*, Z, 1995.
66. Moody, Raymond, *Viaţă după viaţă*, Z, 1995.
67. Mulford, Printise, *În zarea nemuririi*, Lotus, Bucureşti, 1992.
68. Munthe, Axel, *Cartea de la San Michele*, Editura pentru Literatura Universală, Bucureşti, 1969.
69. Murphy, Joseph, *ASW Aussersinnlicche Krsaft*, Peter Verlag, München, 1978.
70. Murphy, Joseph, *Gie Macht der Suggestion*, Peter Verlag, München, 1978.
71. Paulescu, N., *Instincte, patimi şi conflicte*, Anastasia, Bucureşti, 1991.
72. Pike, James, *Dialog cu cei de dincolo*, Alexis, Bucureşti, 1995.
73. Pierrakos, John, *Core Energetic*, Synthesis Verlag, 1977.
74. Ramacharaka, Yog, *Viaţa dincolo de moarte*, Lotus, Bucureşti, 1991.
75. Reich, Wilhelm, *Ather, Gott und Teufel*, Nexa Verlag, Frankfurt, 1982.
76. Richet, Charles, *Ştiinţa metapsihică*, Editura revistei *Ideea*, Bucureşti, 1920.
77. Rostand, Jean, *Corespondenţa unui filosof*, Editura Enciclopedică, 1975.
78. Ryzl, Milan, *Moartea şi ce va urma după ea*, Vestala, Bucureşti, 1994.
79. Sahlean, V., *Concepţii despre om şi medicina contemporană*, Dacia, Cluj, 1971.
80. Schrödinger, Erwin, *Ce este viaţa. Spirit şi materie*, Editura Politică, Bucureşti, 1989.
81. Schwartz, David, *Puterea magică a gândului*, Curtea Veche, Bucureşti, 1998.
82. Selye, H., *Ştiinţa şi viaţa*, Editura Politică, Bucureşti, 1984.
83. Serdakov, V.M., *Iluzia binelui*, Editura Politică, Bucureşti, 1981.
84. Sourdel, Dominique, *Islamismul*, Humanitas, Bucureşti, 1993.

85. Stăniloae, Dumitru, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Omniscop, Craiova, 1993.
86. Stăniloae, Dumitru, *Iisus Hristos, lumina lumii şi îndumnezeirea omului*, Anastasia, Bucureşti, 1993.
87. Stănciulescu, Traian, *Parapsihologia, o carte a raţiunii către Dumnezeu*, Timpuri, Deva, 1992.
88. Steiner, Rudolf, *Ştiinţa spirituală, evoluţia vieţii şi lumii*, Rustenia, Timişoara, 1994.
89. Steiner, Rudolf, *Treptele iniţierii*, Princeps, Iaşi, 1992.
90. Steiner, Rudolf, *Introducere în cunoaşterea suprasensibilului*, Arhetip, Bucureşti, 1993.
91. Steinpach, Richard, *Cum trăim după moarte*, Stiftung Gral, Stuttgart.
92. Stan, Alexandru, Rus, Roman, *Istoria religiilor*, Institutul biblic, Bucureşti, 1991.
93. Strauss, Claude, *Antropologia spirituală*, Editura Politică, Bucureşti, 1978.
94. Swamg, Ghivanda, *Puterea gândului*, Universalis, Bucureşti, 1992.
95. Textoris, Luiza, *Spiritul după moarte*, Galaxia, Sibiu, 1993.
96. Thodol, Bardo, *Cartea tibetană a morţilor*, Arca, Arad, 1992.
97. Ţugui, Ioan, *Vise, viziuni, profeţii, premoniţii*, Roza Vânturilor, Bucureşti, 1991.
98. Urzică, Mihai, *Minuni şi false minuni*, Anastasia, Bucureşti, 1993.
99. Volkoff, Vladimir, *Struţocămila*, Anastasia, Bucureşti, 1993.
100. Walther, Bühler, *Hat das Leben ein Sinn*, Verein für erwetertes Heiselwesen Liebenze, 1988.
101. Walther, Bühler, *Schieksal und Wiederverkorperung*, Verein für erwetertes Heiselwesen Liebenze, 1988.
102. Wallace, A., Henkin, B., *Anleitung zum geistigen Heilen*, Synthesis, Essen, 1982.
103. Warter, Carlos, *Amintirile sufletului*, Sagittarius, Iaşi, 1994.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUPRINS

1. Introducere 5
2. Spiritismul 12
3. Voci din cosmos 20
4. Reincarnarea 24
5. Viaţa de după moarte 29
6. Muribunzii 35
7. Paranormalul 40
8. Structura omului 61
9. Opinii asupra nemuririi 67
10. Opiniile unor personalităţi 74
11. Credinţa 83
12. Spaima de moarte 89
13. Agonia 96
14. Dialogul cu Divinitatea 100
15. Îndumnezeirea 111
16. Planul spiritual 116
17. Disponibilitatea şi empatia 120
18. Să fim optimişti 124
19. Cunoaşterea 128
20. Cunoaşterea spirituală 132
21. Autocunoaşterea 137
22. Regretul şi regresia 144
23. Legile divine 149
24. Biserica 153
25. Sinuciderea voluntară şi sinuciderea involuntară 156

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

26. Cultul morţilor 160
27. Bătrâneţea 164
28. Tristeţea şi modelele 167
29. Creaţia ştiinţifică şi artistică 171
30. Constructul spiritual 175
31. Încheiere 178

Bibliografie 181

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Colecţia HEXAGON

LA LIMITA CUNOAŞTERII

Emmanuel Ducot – *Incursiune în homeopatie*
André Moreau – *Incursiune în autoterapia asistată*
Elsye Birkinshaw – *Secretul tinereţii. Un ghid pentru viaţă lungă*
Jean-Claude Basdekis – *Ghid de dietetică.*
A slăbi... O chestiune de echilibru
Teodor Caba, Marius Caba – *Incursiune în medicina tradiţională chineză.*
Diagnosticul
Noemi Bomher – *Uitata cheie a viselor*
Viorel Olivian Paşcanu – *Medicină naturistă preventivă*
René Lacroix à l'Henri – *Manual de radiestezie. Teorie şi practică*
Cornelia Guja (coord.) – *Aurele corpului. Interfeţe cu cosmosul (vol. I)*
Cornelia Guja – *Aura corpului uman.*
Introducere în antropologia individului (vol. II)
Viorel Olivian Paşcanu – *Tratamente integrale prin medicina naturistă*
Noemi Bomher – *Scrisul şi spiritul. Incursiune în grafologie*
Huguette Hirsig – *Previziuni pentru secolul XXI.*
Straniul început al mileniului trei
Claire Savard – *Palma, numerele şi destinul.*
În căutarea partenerului ideal
Emilio Salgari – *Minunile anului 2000*
Louis Faurobert – *Tânără şi frumoasă după 40 de ani!*
Daniel Sévigny – *Tehnici de concentrare*
Miyamoto Musashi – *Cartea celor cinci cercuri*
Guy Roulier – *Sănătatea la genul masculin*
Charly Cungi – *Cum putem scăpa de stres*
Daniel Menrath – *Dieta vieţii*
Christophe de Jaeger – *Metode actuale de prevenire a îmbătrânirii*
Christiane Fortier – *Incursiune în numerologie*
Robert Clarke – *Noile enigme ale universului*

Eugenio Del Toma – *Sfaturi culinare pentru o viață lungă*
Pierre Lassalle – *Astrologia și relațiile umane*
Viorel Olivian Pașcanu – *Adevărata viață de după moarte*

În pregătire:

Tamara – *Tarotul visurilor. Putere, faimă, bani și iubire*
Guy Roulier – *Sănătatea la genul feminin*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Redactor: Emanuela Stoleriu
Tehnoredactor: Irina Juravlea

Bun de tipar: septembrie 2000. Apărut: 2000
Editura Polirom, B-dul Copou nr. 4
P.O. Box 266, 6600, Iaşi • Tel. & Fax (032) 214100; (032) 214111;
(032) 217440 (difuzare); E-mail: polirom@mail.dntis.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7;
Tel.: (01) 3138978; E-mail: polirom@dnt.ro

Tipografia MULTIPRINT Iaşi
Calea Chişinăului 22, et. 6, Iaşi 6600
tel. 032-211225, 236388, fax. 032-211252

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

POLIROM

Cei mai mulți oameni sunt convinși că, o dată cu moartea, existența lor se încheie definitiv.

Această carte ne demonstrează că moartea nu reprezintă sfârșitul, ci doar un pas spre fericirea veșnică, și ne învață să ne pregătim pentru marea călătorie spre adevărata viață – viața de după moarte.

- **Legile divine**
- **Cultul morților**
- **Paranormalul**
- **Spiritismul**
- **Reincarnarea**

.49.000

EDITURA POLIROM

ISBN 973-683-570-7

9 789736 835704